નમો તસ્સ ભગવતો અરહતો સમ્માસમ્બુદ્ધસ્સ

# ખુદ્દકનિકાયે

# પેતવત્થુપાળિ

## ૧. ઉરગવગ્ગો

### ૧. ખેત્તૂપમપેતવત્થુ

૧. ‘‘ખેત્તૂપમા અરહન્તો, દાયકા કસ્સકૂપમા;
બીજૂપમં દેય્યધમ્મં, એત્તો નિબ્બત્તતે ફલં.

૨. ‘‘એતં બીજં કસિ ખેત્તં, પેતાનં દાયકસ્સ ચ;
તં પેતા પરિભુઞ્જન્તિ, દાતા પુઞ્ઞેન વડ્ઢતિ.

૩. ‘‘ઇધેવ કુસલં કત્વા, પેતે ચ પટિપૂજિય;
સગ્ગઞ્ચ કમતિ [ગમતિ (ક॰)] ઠાનં, કમ્મં કત્વાન ભદ્દક’’ન્તિ.

ખેત્તૂપમપેતવત્થુ પઠમં.

### ૨. સૂકરમુખપેતવત્થુ

૪. ‘‘કાયો તે સબ્બસોવણ્ણો, સબ્બા ઓભાસતે દિસા;
મુખં તે સૂકરસ્સેવ, કિં કમ્મમકરી પુરે’’ [મકરા પુરે (ક॰)].

૫. ‘‘કાયેન સઞ્ઞતો આસિં, વાચાયાસિમસઞ્ઞતો;
તેન મેતાદિસો વણ્ણો, યથા પસ્સસિ નારદ.

૬. ‘‘તં ત્યાહં [તાહં (ક॰)] નારદ બ્રૂમિ, સામં દિટ્ઠમિદં તયા;
માકાસિ મુખસા પાપં, મા ખો સૂકરમુખો અહૂ’’તિ.

સૂકરમુખપેતવત્થુ દુતિયં.

### ૩. પૂતિમુખપેતવત્થુ

૭. ‘‘દિબ્બં સુભં ધારેસિ વણ્ણધાતું, વેહાયસં તિટ્ઠસિ અન્તલિક્ખે;
મુખઞ્ચ તે કિમયો પૂતિગન્ધં, ખાદન્તિ કિં કમ્મમકાસિ પુબ્બે’’.

૮. ‘‘સમણો અહં પાપોતિદ્દુટ્ઠવાચો [પાપો દુટ્ઠવાચો (સી॰), પાપો દુક્ખવાચો (સ્યા॰ પી॰)], તપસ્સિરૂપો મુખસા અસઞ્ઞતો;
લદ્ધા ચ મે તપસા વણ્ણધાતુ, મુખઞ્ચ મે પેસુણિયેન પૂતિ.

૯. ‘‘તયિદં તયા નારદ સામં દિટ્ઠં,
અનુકમ્પકા યે કુસલા વદેય્યું;
‘મા પેસુણં મા ચ મુસા અભાણિ,
યક્ખો તુવં હોહિસિ કામકામી’’’તિ.

પૂતિમુખપેતવત્થુ તતિયં.

## ૪. પિટ્ઠધીતલિકપેતવત્થુ

૧૦. ‘‘યં કિઞ્ચારમ્મણં કત્વા, દજ્જા દાનં અમચ્છરી;
પુબ્બપેતે ચ આરબ્ભ, અથ વા વત્થુદેવતા.

૧૧. ‘‘ચત્તારો ચ મહારાજે, લોકપાલે યસસ્સિને [યસસ્સિનો (સી॰ સ્યા॰)];
કુવેરં ધતરટ્ઠઞ્ચ, વિરૂપક્ખં વિરૂળ્હકં;
તે ચેવ પૂજિતા હોન્તિ, દાયકા ચ અનિપ્ફલા.

૧૨. ‘‘ન હિ રુણ્ણં વા સોકો વા, યા ચઞ્ઞા પરિદેવના;
ન તં પેતસ્સ અત્થાય, એવં તિટ્ઠન્તિ ઞાતયો.

૧૩. ‘‘અયઞ્ચ ખો દક્ખિણા દિન્ના, સઙ્ઘમ્હિ સુપ્પતિટ્ઠિતા;
દીઘરત્તં હિતાયસ્સ, ઠાનસો ઉપકપ્પતી’’તિ.

પિટ્ઠધીતલિકપેતવત્થુ ચતુત્થં.

## ૫. તિરોકુટ્ટપેતવત્થુ

૧૪. [ખુ॰ પા॰ ૭.૧ ખુદ્દકપાઠે] ‘‘તિરોકુટ્ટેસુ [તિરોકુડ્ડેસુ (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] તિટ્ઠન્તિ, સન્ધિસિઙ્ઘાટકેસુ ચ;
દ્વારબાહાસુ તિટ્ઠન્તિ, આગન્ત્વાન સકં ઘરં.

૧૫. ‘‘પહૂતે અન્નપાનમ્હિ, ખજ્જભોજ્જે ઉપટ્ઠિતે;
ન તેસં કોચિ સરતિ, સત્તાનં કમ્મપચ્ચયા.

૧૬. ‘‘એવં દદન્તિ ઞાતીનં, યે હોન્તિ અનુકમ્પકા;
સુચિં પણીતં કાલેન, કપ્પિયં પાનભોજનં;
‘ઇદં વો ઞાતીનં હોતુ, સુખિતા હોન્તુ ઞાતયો’.

૧૭. ‘‘તે ચ તત્થ સમાગન્ત્વા, ઞાતિપેતા સમાગતા;
પહૂતે અન્નપાનમ્હિ, સક્કચ્ચં અનુમોદરે.

૧૮. ‘‘‘ચિરં જીવન્તુ નો ઞાતી, યેસં હેતુ લભામસે;
અમ્હાકઞ્ચ કતા પૂજા, દાયકા ચ અનિપ્ફલા’.

૧૯. ‘‘‘ન હિ તત્થ કસિ અત્થિ, ગોરક્ખેત્થ ન વિજ્જતિ;
વણિજ્જા તાદિસી નત્થિ, હિરઞ્ઞેન કયાકયં [કયોક્કયં (સી॰ ક॰) કયોકયં (ખુ॰ પા॰ ૭.૬)];
ઇતો દિન્નેન યાપેન્તિ, પેતા કાલગતા [કાલકતા (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] તહિં’.

૨૦. ‘‘‘ઉન્નમે ઉદકં વુટ્ઠં, યથા નિન્નં પવત્તતિ;
એવમેવ ઇતો દિન્નં, પેતાનં ઉપકપ્પતિ’.

૨૧. ‘‘‘યથા વારિવહા પૂરા, પરિપૂરેન્તિ સાગરં;
એવમેવ ઇતો દિન્નં, પેતાનં ઉપકપ્પતિ’.

૨૨. ‘‘‘અદાસિ મે અકાસિ મે, ઞાતિ મિત્તા [ઞાતિ મિત્તો (?)] સખા ચ મે;
પેતાનં દક્ખિણં દજ્જા, પુબ્બે કતમનુસ્સરં’.

૨૩. ‘‘‘ન હિ રુણ્ણં વા સોકો વા, યા ચઞ્ઞા પરિદેવના;
ન તં પેતાનમત્થાય, એવં તિટ્ઠન્તિ ઞાતયો’.

૨૪. ‘‘‘અયઞ્ચ ખો દક્ખિણા દિન્ના, સઙ્ઘમ્હિ સુપ્પતિટ્ઠિતા;
દીઘરત્તં હિતાયસ્સ, ઠાનસો ઉપકપ્પતિ’.

૨૫. ‘‘સો ઞાતિધમ્મો ચ અયં નિદસ્સિતો, પેતાન પૂજા ચ કતા ઉળારા;
બલઞ્ચ ભિક્ખૂનમનુપ્પદિન્નં, તુમ્હેહિ પુઞ્ઞં પસુતં અનપ્પક’’ન્તિ.

તિરોકુટ્ટપેતવત્થુ પઞ્ચમં.

## ૬. પઞ્ચપુત્તખાદપેતિવત્થુ

૨૬. ‘‘નગ્ગા દુબ્બણ્ણરૂપાસિ, દુગ્ગન્ધા પૂતિ વાયસિ;
મક્ખિકાહિ પરિકિણ્ણા [મક્ખિકાપરિકિણ્ણા ચ (સી॰)], કા નુ ત્વં ઇધ તિટ્ઠસી’’તિ.

૨૭. ‘‘અહં ભદન્તે [ભદ્દન્તે (ક॰)] પેતીમ્હિ, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા.

૨૮. ‘‘કાલેન પઞ્ચ પુત્તાનિ, સાયં પઞ્ચ પુનાપરે;
વિજાયિત્વાન ખાદામિ, તેપિ ના હોન્તિ મે અલં.

૨૯. ‘‘પરિડય્હતિ ધૂમાયતિ, ખુદાય [ખુદ્દાય (ક॰)] હદયં મમ;
પાનીયં ન લભે પાતું, પસ્સ મં બ્યસનં ગત’’ન્તિ.

૩૦. ‘‘કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પુત્તમંસાનિ ખાદસી’’તિ.

૩૧. ‘‘સપતી [સપત્તી (સી॰)] મે ગબ્ભિની આસિ, તસ્સા પાપં અચેતયિં;
સાહં પદુટ્ઠમનસા, અકરિં ગબ્ભપાતનં.

૩૨. ‘‘તસ્સા દ્વેમાસિકો ગબ્ભો, લોહિતઞ્ઞેવ પગ્ઘરિ;
તદસ્સા માતા કુપિતા, મય્હં ઞાતી સમાનયિ;
સપથઞ્ચ મં કારેસિ, પરિભાસાપયી ચ મં.

૩૩. ‘‘સાહં ઘોરઞ્ચ સપથં, મુસાવાદં અભાસિસં;
પુત્તમંસાનિ ખાદામિ, સચે તં પકતં મયા.

૩૪. ‘‘તસ્સ કમ્મસ્સ વિપાકેન [વિપાકં (સ્યા॰ ક॰)], મુસાવાદસ્સ ચૂભયં;
પુત્તમંસાનિ ખાદામિ, પુબ્બલોહિતમક્ખિતા’’તિ.

પઞ્ચપુત્તખાદપેતિવત્થુ [પઞ્ચપુત્તખાદપેતવત્થુ (સી॰ સ્યા॰ પી॰) એવમુપરિપિ] છટ્ઠં.

### ૭. સત્તપુત્તખાદપેતિવત્થુ

૩૫. ‘‘નગ્ગા દુબ્બણ્ણરૂપાસિ, દુગ્ગન્ધા પૂતિ વાયસિ;
મક્ખિકાહિ પરિકિણ્ણા, કા નુ ત્વં ઇધ તિટ્ઠસી’’તિ.

૩૬. ‘‘અહં ભદન્તે પેતીમ્હિ, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા.

૩૭. ‘‘કાલેન સત્ત પુત્તાનિ, સાયં સત્ત પુનાપરે;
વિજાયિત્વાન ખાદામિ, તેપિ ના હોન્તિ મે અલં.

૩૮. ‘‘પરિડય્હતિ ધૂમાયતિ, ખુદાય હદયં મમ;
નિબ્બુતિં નાધિગચ્છામિ, અગ્ગિદડ્ઢાવ આતપે’’તિ.

૩૯. ‘‘કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પુત્તમંસાનિ ખાદસી’’તિ.

૪૦. ‘‘અહૂ મય્હં દુવે પુત્તા, ઉભો સમ્પત્તયોબ્બના;
સાહં પુત્તબલૂપેતા, સામિકં અતિમઞ્ઞિસં.

૪૧. ''તતો મે સામિકો કુદ્ધો, સપત્તિં મય્હમાનયિ;
સા ચ ગબ્ભં અલભિત્થ, તસ્સા પાપં અચેતયિં.

૪૨. ''સાહં પદુટ્ઠમનસા, અકરિં ગબ્ભપાતનં;
તસ્સા તેમાસિકો ગબ્ભો, પુબ્બલોહિતકો [પુબ્બલોહિતકો (ક॰)] પતિ.

૪૩. ''તદસ્સા માતા કુપિતા, મય્હં ઞાતી સમાનયિ;
સપથઞ્ચ મં કારેસિ, પરિભાસાપયી ચ મં.

૪૪. ''સાહં ઘોરઞ્ચ સપથં, મુસાવાદં અભાસિસં;
'પુત્તમંસાનિ ખાદામિ, સચે તં પકતં મયા'.

૪૫. ''તસ્સ કમ્મસ્સ વિપાકેન, મુસાવાદસ્સ ચૂભયં;
પુત્તમંસાનિ ખાદામિ, પુબ્બલોહિતમક્ખિતા''તિ.

સત્તપુત્તખાદપેતિવત્થુ સત્તમં.

## ૮. ગોણપેતવત્થુ

૪૬. ''કિં નુ ઉમ્મત્તરૂપોવ, લાયિત્વા હરિતં તિણં;
ખાદ ખાદાતિ લપસિ, ગતસત્તં જરગ્ગવં.

૪૭. ''ન હિ અન્નેન પાનેન, મતો ગોણો સમુટ્ઠહે;
ત્વંસિ બાલો ચ [બાલોવ (ક॰)] દુમ્મેધો, યથા તઞ્ઞોવ દુમ્મતી''તિ.

૪૮. ''ઇમે પાદા ઇદં સીસં, અયં કાયો સવાલધિ;
નેત્તા તથેવ તિટ્ઠન્તિ, અયં ગોણો સમુટ્ઠહે.

૪૯. ''નાય્યકસ્સ હત્થપાદા, કાયો સીસઞ્ચ દિસ્સતિ;
રુદં મત્તિકથૂપસ્મિં, નનુ ત્વઞ્ઞેવ દુમ્મતી''તિ.

૫૦. ''આદિત્તં વત મં સન્તં, ઘતસિત્તંવ પાવકં;
વારિના વિય ઓસિઞ્ચં, સબ્બં નિબ્બાપયે દરં.

૫૧. ''અબ્બહી [અબ્બૂળ્હં (બહૂસુ)] વત મે સલ્લં, સોકં હદયનિસ્સિતં;
યો મે સોકપરેતસ્સ, પિતુસોકં અપાનુદિ.

૫૨. ''સ્વાહં અબ્બૂળ્હસલ્લોસ્મિ, સીતિભૂતોસ્મિ નિબ્બુતો;
ન સોચામિ ન રોદામિ, તવ સુત્વાન માણવ'.

૫૩. એવં કરોન્તિ સપ્પઞ્ઞા, યે હોન્તિ અનુકમ્પકા;
વિનિવત્તયન્તિ સોકમ્હા, સુજાતો પિતરં યથાતિ.

ગોણપેતવત્થુ અટ્ઠમં.

### ૯. મહાપેસકારપેતિવત્થુ

૫૪. ‘‘ગૂથઞ્ચ મુત્તં રુહિરઞ્ચ પુબ્બં, પરિભુઞ્જતિ કિસ્સ અયં વિપાકો;
અયં નુ કિં કમ્મમકાસિ નારી, યા સબ્બદા લોહિતપુબ્બભક્ખા.

૫૫. ‘‘નવાનિ વત્થાનિ સુભાનિ ચેવ, મુદૂનિ સુદ્ધાનિ ચ લોમસાનિ;
દિન્નાનિ મિસ્સા કિતકા [કિટકા (ક॰)] ભવન્તિ, અયં નુ કિં કમ્મમકાસિ નારી’’તિ.

૫૬. ‘‘ભરિયા મમેસા અહૂ ભદન્તે, અદાયિકા મચ્છરિની કદરિયા;
સા મં દદન્તં સમણબ્રાહ્મણાનં, અક્કોસતિ ચ પરિભાસતિ ચ.

૫૭. ‘‘‘ગૂથઞ્ચ મુત્તં રુહિરઞ્ચ પુબ્બં, પરિભુઞ્જ ત્વં અસુચિં સબ્બકાલં;
એતં તે પરલોકસ્મિં હોતુ, વત્થા ચ તે કિટકસમા ભવન્તુ’;
એતાદિસં દુચ્ચરિતં ચરિત્વા, ઇધાગતા ચિરરત્તાય ખાદતી’’તિ.

મહાપેસકારપેતિવત્થુ નવમં.

### ૧૦. ખલ્લાટિયપેતિવત્થુ

૫૮. ‘‘કા નુ અન્તોવિમાનસ્મિં, તિટ્ઠન્તી નૂપનિક્ખમિ;
ઉપનિક્ખમસ્સુ ભદ્દે, પસ્સામ તં બહિટ્ઠિત’’ન્તિ.

૫૯. ‘‘અટ્ટીયામિ હરાયામિ, નગ્ગા નિક્ખમિતું બહિ;
કેસેહમ્હિ પટિચ્છન્ના, પુઞ્ઞં મે અપ્પકં કત’’ન્તિ.

૬૦. ‘‘હન્દુત્તરીયં દદામિ તે, ઇદં દુસ્સં નિવાસય;
ઇદં દુસ્સં નિવાસેત્વા, એહિ નિક્ખમ સોભને;
ઉપનિક્ખમસ્સુ ભદ્દે, પસ્સામ તં બહિટ્ઠિત’’ન્તિ.

૬૧. ‘‘હત્થેન હત્થે તે દિન્નં, ન મય્હં ઉપકપ્પતિ;
એસેત્થુપાસકો સદ્ધો, સમ્માસમ્બુદ્ધસાવકો.

૬૨. ‘‘એતં અચ્છાદયિત્વાન, મમ દક્ખિણમાદિસ;
તથાહં [અથાહં (સી॰)] સુખિતા હેસ્સં, સબ્બકામસમિદ્ધિની’’તિ.

૬૩. તઞ્ચ તે ન્હાપયિત્વાન, વિલિમ્પેત્વાન વાણિજા;
વત્થેહચ્છાદયિત્વાન, તસ્સા દક્ખિણમાદિસું.

૬૪. સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે [સમનન્તરા અનુદ્દિટ્ઠે (સ્યા॰ ક॰)], વિપાકો ઉદપજ્જથ [ઉપપજ્જથ (સી॰ સ્યા॰)];
ભોજનચ્છાદનપાનીયં [ભોજનચ્છાદનં પાનીયં (સ્યા॰ ક॰)], દક્ખિણાય ઇદં ફલં.

૬૫. તતો સુદ્ધા સુચિવસના, કાસિકુત્તમધારિની;
હસન્તી વિમાના નિક્ખમિ, ‘દક્ખિણાય ઇદં ફલ’’’ન્તિ.

૬૬. ‘‘સુચિત્તરૂપં રુચિરં, વિમાનં તે પભાસતિ;
દેવતે પુચ્છિતાચિક્ખ, કિસ્સ કમ્મસ્સિદં ફલ’’ન્તિ.

૬૭. ‘‘ભિક્ખુનો ચરમાનસ્સ, દોણિનિમ્મજ્જનિં અહં;
અદાસિં ઉજુભૂતસ્સ, વિપ્પસન્નેન ચેતસા.

૬૮. ‘‘તસ્સ કમ્મસ્સ કુસલસ્સ, વિપાકં દીઘમન્તરં;
અનુભોમિ વિમાનસ્મિં, તઞ્ચ દાનિ પરિત્તકં.

૬૯. ‘‘ઉદ્ધં ચતૂહિ માસેહિ, કાલંકિરિયા [કાલંકિરિયા (ક॰)] ભવિસ્સતિ;
એકન્તકટુકં ઘોરં, નિરયં પપતિસ્સહં.

૭૦. [મ॰ નિ॰ ૩.૨૫૦, ૨૬૭; અ॰ નિ॰ ૩.૩૬; પે॰ વ॰ ૨૪૦, ૬૯૩] ‘‘ચતુક્કણ્ણં ચતુદ્વારં, વિભત્તં ભાગસો મિતં;
અયોપાકારપરિયન્તં, અયસા પટિકુજ્જિતં.

૭૧. ‘‘તસ્સ અયોમયા ભૂમિ, જલિતા તેજસા યુતા;
સમન્તા યોજનસતં, ફરિત્વા તિટ્ઠતિ સબ્બદા.

૭૨. ‘‘તત્થાહં દીઘમદ્ધાનં, દુક્ખં વેદિસ્સ વેદનં;
ફલઞ્ચ પાપકમ્મસ્સ, તસ્મા સોચામહં ભુસ’’ન્તિ.

ખલ્લાટિયપેતિવત્થુ દસમં.

### ૧૧. નાગપેતવત્થુ

૭૩. ‘‘પુરતોવ [પુરતો ચ (સ્યા॰)] સેતેન પલેતિ હત્થિના, મજ્ઝે પન અસ્સતરીરથેન;
પચ્છા ચ કઞ્ઞા સિવિકાય નીયતિ, ઓભાસયન્તી દસ સબ્બતો [સબ્બતો (ક॰)] દિસા.

૭૪. ‘‘તુમ્હે પન મુગ્ગરહત્થપાણિનો, રુદંમુખા છિન્નપભિન્નગત્તા;
મનુસ્સભૂતા કિમકત્થ પાપં, યેનઞ્ઞમઞ્ઞસ્સ પિવાથ લોહિત’’ન્તિ.

૭૫. ‘‘પુરતોવ યો ગચ્છતિ કુઞ્જરેન, સેતેન નાગેન ચતુક્કમેન;
અમ્હાક પુત્તો અહુ જેટ્ઠકો સો [સોવ જેટ્ઠો (ક॰)], દાનાનિ દત્વાન સુખી પમોદતિ.

૭૬. ‘‘યો સો મજ્ઝે અસ્સતરીરથેન, ચતુબ્ભિ યુત્તેન સુવગ્ગિતેન;
અમ્હાક પુત્તો અહુ મજ્ઝિમો સો, અમચ્છરી દાનવતી વિરોચતિ.

૭૭. ‘‘યા સા ચ પચ્છા સિવિકાય નીયતિ, નારી સપઞ્ઞા મિગમન્દલોચના;
અમ્હાક ધીતા અહુ સા કનિટ્ઠિકા, ભાગડ્ઢભાગેન સુખી પમોદતિ.

૭૮. ‘‘એતે ચ દાનાનિ અદંસુ પુબ્બે, પસન્નચિત્તા સમણબ્રાહ્મણાનં;
મયં પન મચ્છરિનો અહુમ્હ, પરિભાસકા સમણબ્રાહ્મણાનં;
એતે ચ દત્વા પરિચારયન્તિ, મયઞ્ચ સુસ્સામ નળોવ છિન્નો’’તિ [ખિત્તોતિ (સી॰)].

૭૯. ‘‘કિં તુમ્હાકં ભોજનં કિં સયાનં, કથઞ્ચ યાપેથ સુપાપધમ્મિનો;
પહૂતભોગેસુ અનપ્પકેસુ, સુખં વિરાધાય [વિરાગાય (સ્યા॰ ક॰)] દુક્ખજ્જ પત્તા’’તિ.

૮૦. ‘‘અઞ્ઞમઞ્ઞં વધિત્વાન, પિવામ પુબ્બલોહિતં;
બહું પિત્વા ન ધાતા હોમ, નચ્છાદિમ્હસે [નરુચ્ચાદિમ્હસે (ક॰)] મયં.

૮૧. ‘‘ઇચ્ચેવ મચ્ચા પરિદેવયન્તિ, અદાયકા પેચ્ચ [મચ્છરિનો (ક॰)] યમસ્સ ઠાયિનો;
યે તે વિદિચ્ચ [વિદિત્વા (સી॰)] અધિગમ્મ ભોગે, ન ભુઞ્જરે નાપિ કરોન્તિ પુઞ્ઞં.

૮૨. ‘‘તે ખુપ્પિપાસૂપગતા પરત્થ, પચ્છા [પેતા (સી॰)] ચિરં ઝાયરે ડય્હમાના;
કમ્માનિ કત્વાન દુખુદ્રાનિ, અનુભોન્તિ દુક્ખં કટુકપ્ફલાનિ.

૮૩. ‘‘ઇત્તરં હિ ધનં ધઞ્ઞં, ઇત્તરં ઇધ જીવિતં;
ઇત્તરં ઇત્તરતો ઞત્વા, દીપં કયિરાથ પણ્ડિતો.

૮૪. ‘‘યે તે એવં પજાનન્તિ, નરા ધમ્મસ્સ કોવિદા;
તે દાને નપ્પમજ્જન્તિ, સુત્વા અરહતં વચો’’તિ.

નાગપેતવત્થુ એકાદસમં.

### ૧૨. ઉરગપેતવત્થુ

૮૫. ‘‘ઉરગોવ તચં જિણ્ણં, હિત્વા ગચ્છતિ સન્તનું;
એવં સરીરે નિબ્ભોગે, પેતે કાલઙ્કતે સતિ.

૮૬. ‘‘ડય્હમાનો ન જાનાતિ, ઞાતીનં પરિદેવિતં;
તસ્મા એતં ન રોદામિ, ગતો સો તસ્સ યા ગતિ’’.

૮૭. ‘‘અનબ્ભિતો [અનવ્હિતો (સી॰)] તતો આગા, નાનુઞ્ઞાતો ઇતો ગતો;
યથાગતો તથા ગતો, તત્થ કા [કા તત્થ (સી॰)] પરિદેવના.

૮૮. ‘‘ડય્હમાનો ન જાનાતિ, ઞાતીનં પરિદેવિતં;
તસ્મા એતં ન રોદામિ, ગતો સો તસ્સ યા ગતિ’’.

૮૯. ‘‘સચે રોદે કિસા અસ્સં, તત્થ મે કિં ફલં સિયા;
ઞાતિમિત્તસુહજ્જાનં, ભિય્યો નો અરતી સિયા.

૯૦. ‘‘ડય્હમાનો ન જાનાતિ, ઞાતીનં પરિદેવિતં;
તસ્મા એતં ન રોદામિ, ગતો સો તસ્સ યા ગતિ’’.

૯૧. ‘‘યથાપિ દારકો ચન્દં, ગચ્છન્તમનુરોદતિ;
એવં સમ્પદમેવેતં, યો પેતમનુસોચતિ.

૯૨. ‘‘ડય્હમાનો ન જાનાતિ, ઞાતીનં પરિદેવિતં;
તસ્મા એતં ન રોદામિ, ગતો સો તસ્સ યા ગતિ’’.

૯૩. ‘‘યથાપિ બ્રહ્મે ઉદકુમ્ભો, ભિન્નો અપ્પટિસન્ધિયો;
એવં સમ્પદમેવેતં, યો પેતમનુસોચતિ.

૯૪. ‘‘ડય્હમાનો ન જાનાતિ, ઞાતીનં પરિદેવિતં;
તસ્મા એતં ન રોદામિ, ગતો સો તસ્સ યા ગતી’’તિ.

ઉરગપેતવત્થુ દ્વાદસમં.

ઉરગવગ્ગો પઠમો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

ખેત્તઞ્ચ સૂકરં પૂતિ, પિટ્ઠં ચાપિ તિરોકુટ્ટં;
પઞ્ચાપિ સત્તપુત્તઞ્ચ, ગોણં પેસકારકઞ્ચ;
તથા ખલ્લાટિયં નાગં, દ્વાદસં ઉરગઞ્ચેવાતિ.

# ૨. ઉબ્બરિવગ્ગો

## ૧. સંસારમોચકપેતિવત્થુ

૯૫. ‘‘નગ્ગા દુબ્બણ્ણરૂપાસિ, કિસા ધમનિસન્થતા;
ઉપ્ફાસુલિકે [ઉપ્પાસુળિકે (ક॰)] કિસિકે, કા નુ ત્વં ઇધ તિટ્ઠસી’’તિ.

૯૬. ‘‘અહં ભદન્તે પેતીમ્હિ, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા’’તિ.

૯૭. ‘‘કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પેતલોકં ઇતો ગતા’’તિ.

૯૮. ‘‘અનુકમ્પકા મય્હં નાહેસું ભન્તે, પિતા ચ માતા અથવાપિ ઞાતકા;
યે મં નિયોજેય્યું દદાહિ દાનં, પસન્નચિત્તા સમણબ્રાહ્મણાનં.

૯૯. ‘‘ઇતો અહં વસ્સસતાનિ પઞ્ચ, યં એવરૂપા વિચરામિ નગ્ગા;
ખુદાય તણ્હાય ચ ખજ્જમાના, પાપસ્સ કમ્મસ્સ ફલં મમેદં.

૧૦૦.‘‘વન્દામિ તં અય્ય પસન્નચિત્તા, અનુકમ્પ મં વીર મહાનુભાવ;
દત્વા ચ મે આદિસ યં હિ કિઞ્ચિ, મોચેહિ મં દુગ્ગતિયા ભદન્તે’’તિ.

૧૦૧.સાધૂતિ સો પટિસ્સુત્વા, સારિપુત્તોનુકમ્પકો;
ભિક્ખૂનં આલોપં દત્વા, પાણિમત્તઞ્ચ ચોળકં;
થાલકસ્સ ચ પાનીયં, તસ્સા દક્ખિણમાદિસિ.

૧૦૨.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે, વિપાકો ઉદપજ્જથ;
ભોજનચ્છાદનપાનીયં, દક્ખિણાય ઇદં ફલં.

૧૦૩.તતો સુદ્ધા સુચિવસના, કાસિકુત્તમધારિની;
વિચિત્તવત્થાભરણા, સારિપુત્તં ઉપસઙ્કમિ.

૧૦૪.‘‘અભિક્કન્તેન વણ્ણેન, યા ત્વં તિટ્ઠસિ દેવતે;
ઓભાસેન્તી દિસા સબ્બા, ઓસધી વિય તારકા.

૧૦૫.‘‘કેન તેતાદિસો વણ્ણો, કેન તે ઇધ મિજ્ઝતિ;
ઉપ્પજ્જન્તિ ચ તે ભોગા, યે કેચિ મનસો પિયા.

૧૦૬.‘‘પુચ્છામિ તં દેવિ મહાનુભાવે, મનુસ્સભૂતા કિમકાસિ પુઞ્ઞં;

કેનાસિ એવં જલિતાનુભાવા, વણ્ણો ચ તે સબ્બદિસા પભાસતી’’તિ.

૧૦૭.‘‘ઉપ્પણ્ડુકિં કિસં છાતં, નગ્ગં સમ્પતિતચ્છવિં [આપતિતચ્છવિં (સી॰)];
મુનિ કારુણિકો લોકે, તં મં અદ્દક્ખિ દુગ્ગતં.

૧૦૮.‘‘ભિક્ખૂનં આલોપં દત્વા, પાણિમત્તઞ્ચ ચોળકં;
થાલકસ્સ ચ પાનીયં, મમ દક્ખિણમાદિસિ.

૧૦૯.‘‘આલોપસ્સ ફલં પસ્સ, ભત્તં વસ્સસતં દસ;
ભુઞ્જામિ કામકામિની, અનેકરસબ્યઞ્જનં.

૧૧૦.‘‘પાણિમત્તસ્સ ચોળસ્સ, વિપાકં પસ્સ યાદિસં;
યાવતા નન્દરાજસ્સ, વિજિતસ્મિં પટિચ્છદા.

૧૧૧.‘‘તતો બહુતરા ભન્તે, વત્થાનચ્છાદનાનિ મે;
કોસેય્યકમ્બલીયાનિ, ખોમકપ્પાસિકાનિ ચ.

૧૧૨.‘‘વિપુલા ચ મહગ્ઘા ચ, તેપાકાસેવલમ્બરે;
સાહં તં પરિદહામિ, યં યં હિ મનસો પિયં.

૧૧૩.‘‘થાલકસ્સ ચ પાનીયં, વિપાકં પસ્સ યાદિસં;
ગમ્ભીરા ચતુરસ્સા ચ, પોક્ખરઞ્ઞો સુનિમ્મિતા.

૧૧૪.‘‘સેતોદકા સુપ્પતિત્થા, સીતા અપ્પટિગન્ધિયા;
પદુમુપ્પલસઞ્છન્ના, વારિકિઞ્જક્ખપૂરિતા.

૧૧૫.‘‘સાહં રમામિ કીળામિ, મોદામિ અકુતોભયા;
મુનિં કારુણિકં લોકે, ભન્તે વન્દિતુમાગતા’’તિ.

સંસારમોચકપેતિવત્થુ પઠમં.

## ૨. સારિપુત્તત્થેરમાતુપેતિવત્થુ

૧૧૬.‘‘નગ્ગા દુબ્બણ્ણરૂપાસિ, કિસા ધમનિસન્થતા;
ઉપ્ફાસુલિકે કિસિકે, કા નુ ત્વં ઇધ તિટ્ઠસિ’’.

૧૧૭.‘‘અહં તે સકિયા માતા, પુબ્બે અઞ્ઞાસુ જાતીસુ;
ઉપપન્ના પેત્તિવિસયં, ખુપ્પિપાસસમપ્પિતા.

૧૧૮.‘‘છડ્ડિતં ખિપિતં ખેળં, સિઙ્ઘાણિકં સિલેસુમં;

વસઞ્ચ ડય્હમાનાનં, વિજાતાનઞ્ચ લોહિતં.

૧૧૯."વણિકાનઞ્ચ યં ઘાન-સીસચ્છિન્નાન લોહિતં;
ખુદાપરેતા ભુઞ્જામિ, ઇત્થિપુરિસનિસ્સિતં.

૧૨૦."પુબ્બલોહિતં ભક્ખામિ [પુબ્બલોહિતભક્ખાસ્મિ (સી॰)], પસૂનં માનુસાન ચ;
અલેણા અનગારા ચ, નીલમઞ્ચપરાયણા.

૧૨૧."દેહિ પુત્તક મે દાનં, દત્વા અન્વાદિસાહિ મે;
અપ્પેવ નામ મુચ્ચેય્યં, પુબ્બલોહિતભોજના"તિ.

૧૨૨.માતુયા વચનં સુત્વા, ઉપતિસ્સોનુકમ્પકો;
આમન્તયિ મોગ્ગલ્લાનં, અનુરુદ્ધઞ્ચ કપ્પિનં.

૧૨૩.ચતસ્સો કુટિયો કત્વા, સઙ્ઘે ચાતુદ્દિસે અદા;
કુટિયો અન્નપાનઞ્ચ, માતુ દક્ખિણમાદિસી.

૧૨૪.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે, વિપાકો ઉદપજ્જથ;
ભોજનં પાનીયં વત્થં, દક્ખિણાય ઇદં ફલં.

૧૨૫.તતો સુદ્ધા સુચિવસના, કાસિકુત્તમધારિની;
વિચિત્તવત્થાભરણા, કોલિતં ઉપસઙ્કમિ.

૧૨૬."અભિક્કન્તેન વણ્ણેન, યા ત્વં તિટ્ઠસિ દેવતે;
ઓભાસેન્તી દિસા સબ્બા, ઓસધી વિય તારકા.

૧૨૭."કેન તેતાદિસો વણ્ણો, કેન તે ઇધ મિજ્ઝતિ;
ઉપ્પજ્જન્તિ ચ તે ભોગા, યે કેચિ મનસો પિયા.

૧૨૮."પુચ્છામિ તં દેવિ મહાનુભાવે, મનુસ્સભૂતા કિમકાસિ પુઞ્ઞં;
કેનાસિ એવં જલિતાનુભાવા, વણ્ણો ચ તે સબ્બદિસા પભાસતી"તિ.

૧૨૯."સારિપુત્તસ્સાહં માતા, પુબ્બે અઞ્ઞાસુ જાતીસુ;
ઉપપન્ના પેત્તિવિસયં, ખુપ્પિપાસસમપ્પિતા.

૧૩૦."છડ્ડિતં ખિપિતં ખેળં, સિઙ્ઘાણિકં સિલેસુમં;
વસઞ્ચ ડય્હમાનાનં, વિજાતાનઞ્ચ લોહિતં.

૧૩૧."વણિકાનઞ્ચ યં ઘાન-સીસચ્છિન્નાન લોહિતં;
ખુદાપરેતા ભુઞ્જામિ, ઇત્થિપુરિસનિસ્સિતં.

१३२.“પુબ્બલોહિતં ભક્ખિસ્સં, પસૂનં માનુસાન ચ;
અલેણા અનગારા ચ, નીલમઞ્ચપરાયણા.

१३३.“સારિપુત્તસ્સ દાનેન, મોદામિ અકુતોભયા;
મુનિં કારુણિકં લોકે, ભન્તે વન્દિતુમાગતા”તિ.

સારિપુત્તત્થેરસ્સ માતુપેતિવત્થુ દુતિયં.

### ૩. મત્તાપેતિવત્થુ

१३४.“નગ્ગા દુબ્બણ્ણરૂપાસિ, કિસા ધમનિસન્થતા;
ઉપ્ફાસુલિકે કિસિકે, કા નુ ત્વં ઇધ તિટ્ઠસી”તિ.

१३५.“અહં મત્તા તુવં તિસ્સા, સપત્તી તે પુરે અહું;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

१३६.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

१३७.“ચણ્ડી ચ ફરુસા ચાસિં, ઇસ્સુકી મચ્છરી સઠા [સઠી (સી॰)];
તાહં દુરુત્તં વત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

१३८.સબ્બં [સચ્ચં (ક॰)] અહમ્પિ જાનામિ, યથા ત્વં ચણ્ડિકા અહુ;
અઞ્ઞઞ્ચ ખો તં પુચ્છામિ, કેનાસિ પંસુકુન્થિતા”તિ.

१३९.“સીસંન્હાતા તુવં આસિ, સુચિવત્થા અલઙ્કતા;
અહઞ્ચ ખો [ખો તં (સી॰ ક॰)] અધિમત્તં, સમલઙ્કતતરા તયા.

१४०.“તસ્સા મે પેક્ખમાનાય, સામિકેન સમન્તયિ;
તતો મે ઇસ્સા વિપુલા, કોધો મે સમજાયથ.

१४१.“તતો પંસું ગહેત્વાન, પંસુના તં હિ ઓકિરિં [તં વિકીરિહં (સ્યા॰ ક॰)];
તસ્સ કમ્મવિપાકેન, તેનમ્હિ પંસુકુન્થિતા”તિ.

१४२.“સચ્ચં અહમ્પિ જાનામિ, પંસુના મં ત્વમોકિરિ;
અઞ્ઞઞ્ચ ખો તં પુચ્છામિ, કેન ખજ્જસિ કચ્છુયા”તિ.

१४३.“ભેસજ્જહારી ઉભયો, વનન્તં અગમિમ્હસે;
ત્વઞ્ચ ભેસજ્જમાહરિ, અહઞ્ચ કપિકચ્છુનો.

१४४.“तस्सा त्याजानमानाय, सेय्यं त्याहं समोकिरिं;
तस्स कम्मविपाकेन, तेन खज्जामि कच्छुया”ति.

१४५.“सच्चं अहम्पि जानामि, सेय्यं मे त्वं समोकिरि;
अञ्ञञ्च खो तं पुच्छामि, केनासि नग्गिया तुव”न्ति.

१४६.“सहायानं समयो आसि, ञातीनं समिती अहु;
त्वञ्च आमन्तिता आसि, ससामिनी नो च खो अहं.

१४७.“तस्सा त्याजानमानाय, दुस्सं त्याहं अपानुदिं;
तस्स कम्मविपाकेन, तेनम्हि नग्गिया अह”न्ति.

१४८.“सच्चं अहम्पि जानामि, दुस्सं मे त्वं अपानुदि;
अञ्ञञ्च खो तं पुच्छामि, केनासि गूथगन्धिनी”ति.

१४९.“तव गन्धञ्च मालञ्च, पच्चग्घञ्च विलेपनं;
गूथकूपे अधारेसिं [अधारेसिं (क॰)], तं पापं पकतं मया;
तस्स कम्मविपाकेन, तेनम्हि गूथगन्धिनी”ति.

१५०.“सच्चं अहम्पि जानामि, तं पापं पकतं तया;
अञ्ञञ्च खो तं पुच्छामि, केनासि दुग्गता तुव”न्ति.

१५१.“उभिन्नं समकं आसि, यं गेहे विज्जते धनं;
सन्तेसु देय्यधम्मेसु, दीपं नाकासिमत्तनो;
तस्स कम्मविपाकेन, तेनम्हि दुग्गता अहं.

१५२.“तदेव मं त्वं अवच, ‘पापकम्मं निसेवसि;
न हि पापेहि कम्मेहि, सुलभा होति सुग्गती’”ति.

१५३.“वामतो मं त्वं पच्चेसि, अथोपि मं उसूयसि;
पस्स पापानं कम्मानं, विपाको होति यादिसो.

१५४.“ते घरा ता च दासियो [ते घरदासियो आसुं (सी॰ स्या॰), ते घरे दासियो चेव (क॰)],
तानेवाभरणानिमे;
ते अञ्ञे परिचारेन्ति, न भोगा होन्ति सस्सता.

१५५.“इदानि भूतस्स पिता, आपणा गेहमेहिति;
अप्पेव ते ददे किञ्चि, मा सु ताव इतो अगा”ति.

૧૫૬.“નગ્ગા દુબ્બણ્ણરૂપાસિ, કિસા ધમનિસન્થતા;
કોપીનમેતં ઇત્થીનં, મા મં ભૂતપિતાદ્દસા”તિ.

૧૫૭.“હન્દ કિં વા ત્યાહં [કિં ત્યાહં (સી॰ સ્યા॰), કિં વતાહં (ક॰)] દમ્મિ, કિં વા તેધ [કિં વા ચ તે (સી॰ સ્યા॰), કિં વિધ તે (ક॰)] કરોમહં;
યેન ત્વં સુખિતા અસ્સ, સબ્બકામસમિદ્ધિની”તિ.

૧૫૮.“ચત્તારો ભિક્ખૂ સઙ્ઘતો, ચત્તારો પન પુગ્ગલા;
અટ્ઠ ભિક્ખૂ ભોજયિત્વા, મમ દક્ખિણમાદિસ;
તદાહં સુખિતા હેસ્સં, સબ્બકામસમિદ્ધિની”તિ.

૧૫૯.સાધૂતિ સા પટિસ્સુત્વા, ભોજયિત્વાટ્ઠ ભિક્ખવો;
વત્થેહચ્છાદયિત્વાન, તસ્સા દક્ખિણમાદિસી.

૧૬૦.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે , વિપાકો ઉદપજ્જથ;
ભોજનચ્છાદનપાનીયં, દક્ખિણાય ઇદં ફલં.

૧૬૧.તતો સુદ્ધા સુચિવસના, કાસિકુત્તમધારિની;
વિચિત્તવત્થાભરણા, સપત્તિં ઉપસઙ્કમિ.

૧૬૨.“અભિક્કન્તેન વણ્ણેન, યા ત્વં તિટ્ઠસિ દેવતે;
ઓભાસેન્તી દિસા સબ્બા, ઓસધી વિય તારકા.

૧૬૩.“કેન તેતાદિસો વણ્ણો, કેન તે ઇધ મિજ્ઝતિ;
ઉપ્પજ્જન્તિ ચ તે ભોગા, યે કેચિ મનસો પિયા.

૧૬૪.“પુચ્છામિ તં દેવિ મહાનુભાવે, મનુસ્સભૂતા કિમકાસિ પુઞ્ઞં;
કેનાસિ એવં જલિતાનુભાવા, વણ્ણો ચ તે સબ્બદિસા પભાસતી”તિ.

૧૬૫.“અહં મત્તા તુવં તિસ્સા, સપત્તી તે પુરે અહું;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા.

૧૬૬.“તવ દિન્નેન દાનેન, મોદામિ અકુતોભયા;
ચીરં જીવાહિ ભગિનિ, સહ સબ્બેહિ ઞાતિભિ;
અસોકં વિરજં ઠાનં, આવાસં વસવત્તિનં.

૧૬૭.“ઇધ ધમ્મં ચરિત્વાન, દાનં દત્વાન સોભને;
વિનેય્ય મચ્છેરમલં સમૂલં, અનિન્દિતા સગ્ગમુપેહિ ઠાન”ન્તિ.

## ૪. નન્દાપેતિવત્થુ

૧૬૮.“કાળી દુબ્બણ્ણરૂપાસિ, ફરુસા ભીરુદસ્સના;
પિઙ્ગલાસિ કળારાસિ, ન તં મઞ્ઞામિ માનુસિ”ન્તિ.

૧૬૯.“અહં નન્દા નન્દિસેન, ભરિયા તે પુરે અહું;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૧૭૦.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૧૭૧.“ચણ્ડી ચ ફરુસા ચાસિં [ચણ્ડી ફરુસવાચા ચ (સી॰)], તયિ ચાપિ અગારવા;
તાહં દુરુત્તં વત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૧૭૨.“હન્દુત્તરીયં દદામિ તે, ઇમં [ઇદં (સી॰ અટ્ઠ॰)] દુસ્સં નિવાસય;
ઇમં દુસ્સં નિવાસેત્વા, એહિ નેસ્સામિ તં ઘરં.

૧૭૩.“વત્થઞ્ચ અન્નપાનઞ્ચ, લચ્છસિ ત્વં ઘરં ગતા;
પુત્તે ચ તે પસ્સિસ્સસિ, સુણિસાયો ચ દક્ખસી”તિ.

૧૭૪.“હત્થેન હત્થે તે દિન્નં, ન મય્હં ઉપકપ્પતિ;
ભિક્ખૂ ચ સીલસમ્પન્ને, વીતરાગે બહુસ્સુતે.

૧૭૫.“તપ્પેહિ અન્નપાનેન, મમ દક્ખિણમાદિસ;
તદાહં સુખિતા હેસ્સં, સબ્બકામસમિદ્ધિની”તિ.

૧૭૬.સાધૂતિ સો પટિસ્સુત્વા, દાનં વિપુલમાકિરિ;
અન્નં પાનં ખાદનીયં, વત્થસેનાસનાનિ ચ;
છત્તં ગન્ધઞ્ચ માલઞ્ચ, વિવિધા ચ ઉપાહના.

૧૭૭.ભિક્ખૂ ચ સીલસમ્પન્ને, વીતરાગે બહુસ્સુતે;
તપ્પેત્વા અન્નપાનેન, તસ્સા દક્ખિણમાદિસી.

૧૭૮.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે , વિપાકો ઉદપજ્જથ;
ભોજનચ્છાદનપાનીયં, દક્ખિણાય ઇદં ફલં.

૧૭૯.તતો સુદ્ધા સુચિવસના, કાસિકુત્તમધારિની;
વિચિત્તવત્થાભરણા, સામિકં ઉપસઙ્કમિ.

૧૮૦.“અભિક્કન્તેન વણ્ણેન, યા ત્વં તિટ્ઠસિ દેવતે;
ઓભાસેન્તી દિસા સબ્બા, ઓસધી વિય તારકા.

૧૮૧.“કેન તેતાદિસો વણ્ણો, કેન તે ઇધ મિજ્ઝતિ;
ઉપ્પજ્જન્તિ ચ તે ભોગા, યે કેચિ મનસો પિયા.

૧૮૨.“પુચ્છામિ તં દેવિ મહાનુભાવે, મનુસ્સભૂતા કિમકાસિ પુઞ્ઞં;
કેનાસિ એવં જલિતાનુભાવા, વણ્ણો ચ તે સબ્બદિસા પભાસતી”તિ.

૧૮૩.“અહં નન્દા નન્દિસેન, ભરિયા તે પુરે અહું;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા.

૧૮૪.“તવ દિન્નેન દાનેન, મોદામિ અકુતોભયા;
ચિરં જીવ ગહપતિ, સહ સબ્બેહિ ઞાતિભિ;
અસોકં વિરજં ખેમં, આવાસં વસવત્તિનં.

૧૮૫.“ઇધ ધમ્મં ચરિત્વાન, દાનં દત્વા ગહપતિ;
વિનેય્ય મચ્છેરમલં સમૂલં, અનિન્દિતો સગ્ગમુપેહિ ઠાન”ન્તિ.

નન્દાપેતિવત્થુ ચતુત્થં.

### ૫. મટ્ઠકુણ્ડલીપેતવત્થુ

૧૮૬[વિ॰ વ॰ ૧૨૦૭] “અલઙ્કતો મટ્ઠકુણ્ડલી, માલધારી હરિચન્દનુસ્સદો;
બાહા પગ્ગય્હ કન્દસિ, વનમજ્ઝે કિં દુક્ખિતો તુવ”ન્તિ.

૧૮૭.“સોવણ્ણમયો પભસ્સરો, ઉપ્પન્નો રથપઞ્જરો મમ;
તસ્સ ચક્કયુગં ન વિન્દામિ, તેન દુક્ખેન જહામિ જીવિત”ન્તિ.

૧૮૮.“સોવણ્ણમયં મણિમયં, લોહિતકમયં [લોહિતઙ્ગમયં (સ્યા॰), લોહિતઙ્કમયં (સી॰), લોહમયં (કત્થચિ)] અથ રૂપિયમયં;
આચિક્ખ મે ભદ્દમાણવ, ચક્કયુગં પટિપાદયામિ તે”તિ.

૧૮૯.સો માણવો તસ્સ પાવદિ, “ચન્દસૂરિયા ઉભયેત્થ દિસ્સરે;
સોવણ્ણમયો રથો મમ, તેન ચક્કયુગેન સોભતી”તિ.

૧૯૦.“બાલો ખો ત્વં અસિ માણવ, યો ત્વં પત્થયસે અપત્થિયં;
મઞ્ઞામિ તુવં મરિસ્સસિ, ન હિ ત્વં લચ્છસિ ચન્દસૂરિયે”તિ.

૧૯૧.“ગમનાગમનમ્પિ દિસ્સતિ, વણ્ણધાતુ ઉભયત્થ વીથિયા;

પેતો કાલકતો ન દિસ્સતિ, કો નિધ કન્દતં બાલ્યતરો''તિ.

૧૯૨.''સચ્ચં ખો વદેસિ માણવ, અહમેવ કન્દતં બાલ્યતરો;
ચન્દં વિય દારકો રુદં, પેતં કાલકતાભિપત્થયિ''ન્તિ.

૧૯૩.''આદિત્તં વત મં સન્તં, ઘતસિત્તંવ પાવકં;
વારિના વિય ઓસિઞ્ચં, સબ્બં નિબ્બાપયે દરં.

૧૯૪.''અબ્બહી [અબ્બૂળ્હં (સ્યા॰ ક॰)] વત મે સલ્લં, સોકં હદયનિસ્સિતં;
યો મે સોકપરેતસ્સ, પુત્તસોકં અપાનુદિ.

૧૯૫.''સ્વાહં અબ્બૂળ્હસલ્લોસ્મિ, સીતિભૂતોસ્મિ નિબ્બુતો;
ન સોચામિ ન રોદામિ, તવ સુત્વાન માણવા''તિ.

૧૯૬.''દેવતા નુસિ ગન્ધબ્બો, અદુ સક્કો પુરિન્દદો;
કો વા ત્વં કસ્સ વા પુત્તો, કથં જાનેમુ તં મય''ન્તિ.

૧૯૭.''યઞ્ચ કન્દસિ યઞ્ચ રોદસિ, પુત્તં આળાહને સયં દહિત્વા;
સ્વાહં કુસલં કરિત્વા કમ્મં, તિદસાનં સહબ્યતં ગતો''તિ.

૧૯૮.''અપ્પં વા બહું વા નાદ્દસામ, દાનં દદન્તસ્સ સકે અગારે;
ઉપોસથકમ્મં વા તાદિસં, કેન કમ્મેન ગતોસિ દેવલોક''ન્તિ.

૧૯૯.''આબાધિકોહં દુક્ખિતો ગિલાનો, આતુરરૂપોમ્હિ સકે નિવેસને;
બુદ્ધં વિગતરજં વિતિણ્ણકઙ્ખં, અદ્દક્ખિં સુગતં અનોમપઞ્ઞં.

૨૦૦.''સ્વાહં મુદિતમનો પસન્નચિત્તો, અઞ્જલિં અકરિં તથાગતસ્સ;
તાહં કુસલં કરિત્વાન કમ્મં, તિદસાનં સહબ્યતં ગતો''તિ.

૨૦૧.''અચ્છરિયં વત અબ્ભુતં વત, અઞ્જલિકમ્મસ્સ અયમીદિસો વિપાકો;
અહમ્પિ મુદિતમનો પસન્નચિત્તો, અજ્જેવ બુદ્ધં સરણં વજામી''તિ.

૨૦૨.''અજ્જેવ બુદ્ધં સરણં વજાહિ, ધમ્મઞ્ચ સઙ્ઘઞ્ચ પસન્નચિત્તો;
તથેવ સિક્ખાય પદાનિ પઞ્ચ, અખણ્ડફુલ્લાનિ સમાદિયસ્સુ.

૨૦૩.''પાણાતિપાતા વિરમસ્સુ ખિપ્પં, લોકે અદિન્નં પરિવજ્જયસ્સુ;
અમજ્જપો મા ચ મુસા ભણાહિ, સકેન દારેન ચ હોહિ તુટ્ઠો''તિ.

૨૦૪.''અત્થકામોસિ મે યક્ખ, હિતકામોસિ દેવતે;
કરોમિ તુય્હં વચનં, ત્વંસિ આચરિયો મમાતિ.

२०५."उपेमि सरणं बुद्धं, धम्मञ्चापि अनुत्तरं;
सङ्घञ्च नरदेवस्स, गच्छामि सरणं अहं.

२०६."पाणातिपाता विरमामि खिप्पं, लोके अदिन्नं परिवज्जयामि;
अमज्जपो नो च मुसा भणामि; सकेन दारेन च होमि तुट्ठो"ति.

મટ્ઠકુણ્ડલીપેતવત્થુ પઞ્ચમં.

## ૬. કણ્હપેતવત્થુ

૨૦૭."ઉટ્ઠેહિ કણ્હ કિં સેસિ, કો અત્થો સુપનેન તે;
યો ચ તુય્હં સકો ભાતા, હદયં ચક્ખુ ચ [ચક્ખુંવ (અટ્ઠ॰)] દક્ખિણં;
તસ્સ વાતા બલીયન્તિ, સસં જપ્પતિ [ઘટો જપ્પતિ (ક॰)] કેસવા"તિ.

૨૦૮."તસ્સ તં વચનં સુત્વા, રોહિણેય્યસ્સ કેસવો;
તરમાનરૂપો વુટ્ઠાસિ, ભાતુસોકેન અટ્ટિતો.

૨૦૯."કિં નુ ઉમ્મત્તરૂપોવ, કેવલં દ્વારકં ઇમં;
સસો સસોતિ લપસિ, કીદિસં સસમિચ્છસિ.

૨૧૦."સોવણ્ણમયં મણિમયં, લોહમયં અથ રૂપિયમયં;
સઙ્ખસિલાપવાળમયં, કારયિસ્સામિ તે સસં.

૨૧૧."સન્તિ અઞ્ઞેપિ સસકા, અરઞ્ઞવનગોચરા;
તેપિ તે આનયિસ્સામિ, કીદિસં સસમિચ્છસી"તિ.

૨૧૨."નાહમેતે સસે ઇચ્છે, યે સસા પથવિસ્સિતા;
ચન્દતો સસમિચ્છામિ, તં મે ઓહર કેસવા"તિ.

૨૧૩."સો નૂન મધુરં ઞાતિ, જીવિતં વિજહિસ્સસિ;
અપત્થિયં પત્થયસિ, ચન્દતો સસમિચ્છસી"તિ.

૨૧૪."એવં ચે કણ્હ જાનાસિ, યથઞ્ઞમનુસાસસિ;
કસ્મા પુરે મતં પુત્તં, અજ્જાપિ મનુસોચસિ.

૨૧૫."ન યં લબ્ભા મનુસ્સેન, અમનુસ્સેન વા પન;
જાતો મે મા મરિ પુત્તો, કુતો લબ્ભા અલબ્ભિયં.

૨૧૬."ન મન્તા મૂલભેસજ્જા, ઓસધેહિ ધનેન વા;
સક્કા આનયિતું કણ્હ, યં પેતમનુસોચસિ.

२१७.“મહદ્ધના મહાભોગા, રટ્ઠવન્તોપિ ખત્તિયા;
પહૂતધનધઞ્ઞાસે, તેપિ નો [નત્થેત્થપાઠભેદો] અજરામરા.

२१८.“ખત્તિયા બ્રાહ્મણા વેસ્સા, સુદ્દા ચણ્ડાલપુક્કુસા;
એતે ચઞ્ઞે ચ જાતિયા, તેપિ નો અજરામરા.

२१९.“યે મન્તં પરિવત્તેન્તિ, છળઙ્ગં બ્રહ્મચિન્તિતં;
એતે ચઞ્ઞે ચ વિજ્જાય, તેપિ નો અજરામરા.

२२०.“ઇસયો વાપિ [ઇસયો ચાપિ (વિમાનવત્થુ ૯૯)] યે સન્તા, સઞ્ઞતત્તા તપસ્સિનો;
સરીરં તેપિ કાલેન, વિજહન્તિ તપસ્સિનો.

२२१.“ભાવિતત્તા અરહન્તો, કતકિચ્ચા અનાસવા;
નિક્ખિપન્તિ ઇમં દેહં, પુઞ્ઞપાપપરિક્ખયા”તિ.

२२२.“આદિત્તં વત મં સન્તં, ઘતસિત્તંવ પાવકં;
વારિના વિય ઓસિઞ્ચં, સબ્બં નિબ્બાપયે દરં.

२२३.“અબ્બહી વત મે સલ્લં, સોકં હદયનિસ્સિતં;
યો મે સોકપરેતસ્સ, પુત્તસોકં અપાનુદિ.

२२४.“સ્વાહં અબ્બૂળ્હસલ્લોસ્મિ, સીતિભૂતોસ્મિ નિબ્બુતો;
ન સોચામિ ન રોદામિ, તવ સુત્વાન ભાતિક” [ભાસિતં (સ્યા॰)].

२२५.એવં કરોન્તિ સપ્પઞ્ઞા, યે હોન્તિ અનુકમ્પકા;
નિવત્તયન્તિ સોકમ્હા, ઘટો જેટ્ઠંવ ભાતરં.

२२६.યસ્સ એતાદિસા હોન્તિ, અમચ્ચા પરિચારકા;
સુભાસિતેન અન્વેન્તિ, ઘટો જેટ્ઠંવ ભાતરન્તિ.

કણ્હપેતવત્થુ છટ્ઠં.

### ૭. ધનપાલસેટ્ઠિપેતવત્થુ

२२७.“નગ્ગો દુબ્બણ્ણરૂપોસિ, કિસો ધમનિસન્થતો;
ઉપ્ફાસુલિકો કિસિકો, કો નુ ત્વમસિ મારિસ”.

२२८.“અહં ભદન્તે પેતોમ્હિ, દુગ્ગતો યમલોકિકો;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતો”.

૨૨૯.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પેતલોકં ઇતો ગતો”.

૨૩૦.“નગરં અત્થિ પણ્ણાનં [દસન્નાનં (સી॰ સ્યા॰ પી॰)], એરકચ્છન્તિ વિસ્સુતં;
તત્થ સેટ્ઠિ પુરે આસિં, ધનપાલોતિ મં વિદૂ.

૨૩૧.“અસીતિ સકટવાહાનં, હિરઞ્ઞસ્સ અહોસિ મે;
પહૂતં મે જાતરૂપં, મુત્તા વેળુરિયા બહૂ.

૨૩૨.“તાવ મહદ્ધનસ્સાપિ, ન મે દાતું પિયં અહુ;
પિદહિત્વા દ્વારં ભુઞ્જિં [ભુઞ્જામિ (સી॰ સ્યા॰)], મા મં યાચનકાદ્દસું.

૨૩૩.“અસ્સદ્ધો મચ્છરી ચાસિં, કદરિયો પરિભાસકો;
દદન્તાનં કરોન્તાનં, વારયિસ્સં બહુ જને [બહુજ્જનં (સી॰ સ્યા॰)].

૨૩૪.“વિપાકો નત્થિ દાનસ્સ, સંયમસ્સ કુતો ફલં;
પોક્ખરઞ્ઞોદપાનાનિ, આરામાનિ ચ રોપિતે;
પપાયો ચ વિનાસેસિં, દુગ્ગે સઙ્કમનાનિ ચ.

૨૩૫.“સ્વાહં અકતકલ્યાણો, કતપાપો તતો ચુતો;
ઉપપન્નો પેત્તિવિસયં, ખુપ્પિપાસસમપ્પિતો.

૨૩૬.“પઞ્ચપણ્ણાસવસ્સાનિ, યતો કાલઙ્કતો અહં;
નાભિજાનામિ ભુત્તં વા, પીતં વા પન પાનિયં.

૨૩૭.“યો સંયમો સો વિનાસો,યો વિનાસો સો સંયમો;
પેતા હિ કિર જાનન્તિ, યો સંયમો સો વિનાસો.

૨૩૮.“અહં પુરે સંયમિસ્સં, નાદાસિં બહુકે ધને;
સન્તેસુ દેય્યધમ્મેસુ, દીપં નાકાસિમત્તનો;
સ્વાહં પચ્છાનુતપ્પામિ, અત્તકમ્મફલૂપગો.

૨૩૯[પે॰ વ॰ ૬૯] “ઉદ્ધં ચતૂહિ માસેહિ, કાલંકિરિયા ભવિસ્સતિ;
એકન્તકટુકં ઘોરં, નિરયં પપતિસ્સહં.

૨૪૦[પે॰ વ॰ ૭૦] “ચતુક્કણ્ણં ચતુદ્વારં, વિભત્તં ભાગસો મિતં;
અયોપાકારપરિયન્તં, અયસા પટિકુજ્જિતં.

૨૪૧[પે॰ વ॰ ૭૧] “તસ્સ અયોમયા ભૂમિ, જલિતા તેજસા યુતા;

સમન્તા યોજનસતં, ફરિત્વા તિટ્ઠતિ સબ્બદા.

૨૪૨[પે॰ વ॰ ૭૨] ‘‘તત્થાહં દીઘમદ્ધાનં, દુક્ખં વેદિસ્સ વેદનં;
ફલં પાપસ્સ કમ્મસ્સ, તસ્મા સોચામહં ભુસં.

૨૪૩.‘‘તં વો વદામિ ભદ્દં વો, યાવન્તેત્થ સમાગતા;
માકત્થ પાપકં કમ્મં, આવિ વા યદિ વા રહો.

૨૪૪.‘‘સચે તં પાપકં કમ્મં, કરિસ્સથ કરોથ વા;
ન વો દુક્ખા પમુત્યત્થિ [પમુત્તત્થિ (સબ્બત્થ) ઉદા॰ ૪૪ પસ્સિતબ્બં], ઉપ્પચ્ચાપિ [ઉપેચ્ચાપિ (સ્યા॰ ક॰)] પલાયતં.

૨૪૫.‘‘મત્તેય્યા હોથ પેત્તેય્યા, કુલે જેટ્ઠાપચાયિકા;
સામઞ્ઞા હોથ બ્રહ્મઞ્ઞા, એવં સગ્ગં ગમિસ્સથા’’તિ.

ધનપાલસેટ્ઠિપેતવત્થુ સત્તમં.

## ૮. ચૂળસેટ્ઠિપેતવત્થુ

૨૪૬.‘‘નગ્ગો કિસો પબ્બજિતોસિ ભન્તે, રત્તિં કુહિં ગચ્છસિ કિસ્સ હેતુ;
આચિક્ખ મે તં અપિ સક્કુણેમુ, સબ્બેન વિત્તં પટિપાદયે તુવ’’ન્તિ.

૨૪૭.‘‘બારાણસી નગરં દૂરઘુટ્ઠં, તત્થાહં ગહપતિ અડ્ઢકો અહુ દીનો;
અદાતા ગેધિતમનો આમિસસ્મિં, દુસ્સીલ્યેન યમવિસયમ્હિ પત્તો.

૨૪૮.‘‘સો સૂચિકાય કિલમિતો તેહિ,
તેનેવ ઞાતીસુ યામિ આમિસકિઞ્ચિક્ખહેતુ;
અદાનસીલા ન ચ સદ્દહન્તિ,
દાનફલં હોતિ પરમ્હિ લોકે.

૨૪૯.‘‘ધીતા ચ મય્હં લપતે અભિક્ખણં, ‘દસ્સામિ દાનં પિતૂનં પિતામહાનં’;
તમુપક્ખટં પરિવિસયન્તિ બ્રાહ્મણા [બ્રાહ્મણે (સી॰)], ‘યામિ અહં અન્ધકવિન્દં ભોત્તુ’’’ન્તિ.

૨૫૦.તમવોચ રાજા ‘‘અનુભવિયાન તમ્પિ,
એય્યાસિ ખિપ્પં અહમપિ કસ્સં પૂજં;
આચિક્ખ મે તં યદિ અત્થિ હેતુ,
સદ્ધાયિતં હેતુવચો સુણોમા’’તિ.

૨૫૧.‘તથા’તિ વત્વા અગમાસિ તત્થ, ભુઞ્જિંસુ ભત્તં ન ચ દક્ખિણારહા;
પચ્ચાગમિ રાજગહં પુનાપરં, પાતુરહોસિ પુરતો જનાધિપસ્સ.

૨૫૨.દિસ્વાન પેતં પુનદેવ આગતં, રાજા અવોચ ''અહમપિ કિં દદામિ;
આચિક્ખ મે તં યદિ અત્થિ હેતુ, યેન તુવં ચિરતરં પીણિતો સિયા''તિ.

૨૫૩.''બુદ્ધઞ્ચ સઙ્ઘં પરિવિસિયાન રાજ, અન્નેન પાનેન ચ ચીવરેન;
તં દક્ખિણં આદિસ મે હિતાય, એવં અહં ચિરતરં પીણિતો સિયા''તિ.

૨૫૪.તતો ચ રાજા નિપતિત્વા તાવદે [તાવદેવ (સ્યા॰), તદેવ (ક॰)], દાનં સહત્થા અતુલં દદિત્વા [અતુલઞ્ચ દત્વા (સ્યા॰ ક॰)] સઙ્ઘે;
આરોચેસિ પકતં [આરોચયી પકતિં (સી॰ સ્યા॰)] તથાગતસ્સ, તસ્સ ચ પેતસ્સ દક્ખિણં આદિસિત્થ.

૨૫૫.સો પૂજિતો અતિવિય સોભમાનો, પાતુરહોસિ પુરતો જનાધિપસ્સ;
''યક્ખોહમસ્મિ પરમિદ્ધિપત્તો, ન મય્હમત્થિ સમા સદિસા [મય્હમિદ્ધિસમસદિસા (સી॰ સ્યા॰)] માનુસા.
૨૫૬.''પસ્સાનુભાવં અપરિમિતં મમયિદં, તયાનુદિટ્ઠં અતુલં દત્વા સઙ્ઘે;
સન્તપ્પિતો સતતં સદા બહૂહિ, યામિ અહં સુખિતો મનુસ્સદેવા''તિ.

ચૂળસેટ્ઠિપેતવત્થુ અટ્ઠમં નિટ્ઠિતં.

ભાણવારં પઠમં નિટ્ઠિતં.

### ૯. અઙ્કુરપેતવત્થુ

૨૫૭.''યસ્સ અત્થાય ગચ્છામ, કમ્બોજં ધનહારકા;
અયં કામદદો યક્ખો, ઇમં યક્ખં નયામસે.

૨૫૮.''ઇમં યક્ખં ગહેત્વાન, સાધુકેન પસય્હ વા;
યાનં આરોપયિત્વાન, ખિપ્પં ગચ્છામ દ્વારક''ન્તિ.

૨૫૯[જા॰ ૧.૧૦.૧૫૧; ૧.૧૪.૧૯૬; ૨.૧૮.૧૫૩; ૨.૨૨.૧૦] ''યસ્સ રુક્ખસ્સ છાયાય, નિસીદેય્ય સયેય્ય વા;
ન તસ્સ સાખં ભઞ્જેય્ય, મિત્તદુબ્ભો હિ પાપકો''તિ.

૨૬૦.''યસ્સ રુક્ખસ્સ છાયાય, નિસીદેય્ય સયેય્ય વા;
ખન્ધમ્પિ તસ્સ છિન્દેય્ય, અત્થો ચે તાદિસો સિયા''તિ.

૨૬૧.''યસ્સ રુક્ખસ્સ છાયાય, નિસીદેય્ય સયેય્ય વા;
ન તસ્સ પત્તં ભિન્દેય્ય [હિંસેય્ય (ક॰)], મિત્તદુબ્ભો હિ પાપકો''તિ.

૨૬૨.''યસ્સ રુક્ખસ્સ છાયાય, નિસીદેય્ય સયેય્ય વા;
સમૂલમ્પિ તં અબ્બુહે [ઉબ્બહે (?)], અત્થો ચે તાદિસો સિયા''તિ.

૨૬૩.“યસ્સેકરત્તિમ્પિ ઘરે વસેય્ય, યત્થન્નપાનં પુરિસો લભેથ;
ન તસ્સ પાપં મનસાપિ ચિન્તયે, કતઞ્ઞુતા સપ્પુરિસેહિ વણ્ણિતા.

૨૬૪.“યસ્સેકરત્તિમ્પિ ઘરે વસેય્ય, અન્નેન પાનેન ઉપટ્ઠિતો સિયા;
ન તસ્સ પાપં મનસાપિ ચિન્તયે, અદુબ્ભપાણી દહતે મિત્તદુબ્ભિં.

૨૬૫.“યો પુબ્બે કતકલ્યાણો, પચ્છા પાપેન હિંસતિ;
અલ્લપાણિહતો [અદુબ્ભિપાણીહતો (ક)] પોસો, ન સો ભદ્રાનિ પસ્સતી”તિ.

૨૬૬.“નાહં દેવેન વા મનુસ્સેન વા, ઇસ્સરિયેન વાહં સુપ્પસય્હો;
યક્ખોહમસ્મિ પરમિદ્ધિપત્તો, દૂરઙ્ગમો વણ્ણબલૂપપન્નો”તિ.

૨૬૭.“પાણિ તે સબ્બસો વણ્ણો, પઞ્ચધારો મધુસ્સવો;
નાનારસા પગ્ઘરન્તિ, મઞ્ઞેહં તં પુરિન્દદ”ન્તિ.

૨૬૮.“નામ્હિ દેવો ન ગન્ધબ્બો, નાપિ સક્કો પુરિન્દદો;
પેતં મં અઙ્કુર જાનાહિ, રોરુવમ્હા [હેરુવમ્હા (સી॰)] ઇધાગત”ન્તિ.

૨૬૯.“કિંસીલો કિંસમાચારો, રોરુવસ્મિં પુરે તુવં;
કેન તે બ્રહ્મચરિયેન, પુઞ્ઞં પાણિમ્હિ ઇજ્ઝતી”તિ.

૨૭૦.“તુન્નવાયો પુરે આસિં, રોરુવસ્મિં તદા અહં;
સુકિચ્છવુત્તિ કપણો, ન મે વિજ્જતિ દાતવે.

૨૭૧.“નિવેસનઞ્ચ [આવેસનઞ્ચ (સી॰)] મે આસિ, અસય્હસ્સ ઉપન્તિકે;
સદ્ધસ્સ દાનપતિનો, કતપુઞ્ઞસ્સ લજ્જિનો.

૨૭૨.“તત્થ યાચનકા યન્તિ, નાનાગોત્તા વનિબ્બકા;
તે ચ મં તત્થ પુચ્છન્તિ, અસય્હસ્સ નિવેસનં.

૨૭૩.“કત્થ ગચ્છામ ભદ્દં વો, કત્થ દાનં પદીયતિ;
તેસાહં પુટ્ઠો અક્ખામિ, અસય્હસ્સ નિવેસનં.

૨૭૪.“પગ્ગય્હ દક્ખિણં બાહું, એત્થ ગચ્છથ ભદ્દં વો;
એત્થ દાનં પદીયતિ, અસય્હસ્સ નિવેસને.

૨૭૫.“તેન પાણિ કામદદો, તેન પાણિ મધુસ્સવો;
તેન મે બ્રહ્મચરિયેન, પુઞ્ઞં પાણિમ્હિ ઇજ્ઝતી”તિ.

૨૭૬.“ન કિર ત્વં અદા દાનં, સકપાણીહિ કસ્સચિ;

પરસ્સ દાનં અનુમોદમાનો, પાણિં પગ્ગય્હ પાવદિ.

૨૭૭.“તેન પાણિ કામદદો, તેન પાણિ મધુસ્સવો;
તેન તે બ્રહ્મચરિયેન, પુઞ્ઞં પાણિમ્હિ ઇજ્ઝતિ.

૨૭૮.“યો સો દાનમદા ભન્તે, પસન્નો સકપાણિભિ;
સો હિત્વા માનુસં દેહં, કિં નુ સો દિસતં ગતો”તિ.

૨૭૯.“નાહં પજાનામિ અસય્હસાહિનો, અઙ્ગીરસસ્સ ગતિં આગતિં વા;
સુતઞ્ચ મે વેસ્સવણસ્સ સન્તિકે, સક્કસ્સ સહબ્યતં ગતો અસય્હો”તિ.

૨૮૦.“અલમેવ કાતું કલ્યાણં, દાનં દાતું યથારહં;
પાણિં કામદદં દિસ્વા, કો પુઞ્ઞં ન કરિસ્સતિ.

૨૮૧.“સો હિ નૂન ઇતો ગન્ત્વા, અનુપ્પત્વાન દ્વારકં;
દાનં પટ્ઠપયિસ્સામિ, યં મમસ્સ સુખાવહં.

૨૮૨.“દસ્સામન્નઞ્ચ પાનઞ્ચ, વત્થસેનાસનાનિ ચ;
પપઞ્ચ ઉદપાનઞ્ચ, દુગ્ગે સઙ્કમનાનિ ચા”તિ.

૨૮૩.“કેન તે અઙ્ગુલી કુણા [કુણ્ઠા (સી॰ સ્યા॰)], મુખઞ્ચ કુણલીકતં [કુણ્ડલીકતં (સી॰ સ્યા॰ ક॰)];
અક્ખીનિ ચ પગ્ઘરન્તિ, કિં પાપં પકતં તયા”તિ.

૨૮૪.“અઙ્ગીરસસ્સ ગહપતિનો, સદ્ધસ્સ ઘરમેસિનો;
તસ્સાહં દાનવિસ્સગ્ગે, દાને અધિકતો અહું.

૨૮૫.“તત્થ યાચનકે દિસ્વા, આગતે ભોજનત્થિકે;
એકમન્તં અપક્કમ્મ, અકાસિં કુણલિં મુખં.

૨૮૬.“તેન મે અઙ્ગુલી કુણા, મુખઞ્ચ કુણલીકતં;
અક્ખીનિ મે પગ્ઘરન્તિ, તં પાપં પકતં મયા”તિ.

૨૮૭.“ધમ્મેન તે કાપુરિસ, મુખઞ્ચ કુણલીકતં;
અક્ખીનિ ચ પગ્ઘરન્તિ, યં તં પરસ્સ દાનસ્સ;
અકાસિ કુણલિં મુખં.

૨૮૮.“કથં હિ દાનં દદમાનો, કરેય્ય પરપત્તિયં;
અન્નં પાનં ખાદનીયં, વત્થસેનાસનાનિ ચ.

૨૮૯.“સો હિ નૂન ઇતો ગન્ત્વા, અનુપ્પત્વાન દ્વારકં;

દાનં પટ્ઠપયિસ્સામિ, યં મમસ્સ સુખાવહં.

૨૯૦.‘‘દસ્સામન્નઞ્ચ પાનઞ્ચ, વત્થસેનાસનાનિ ચ;
પપઞ્ચ ઉદપાનઞ્ચ, દુગ્ગે સઙ્કમનાનિ ચા’’તિ.

૨૯૧.તતો હિ સો નિવત્તિત્વા, અનુપ્પત્વાન દ્વારકં;
દાનં પટ્ઠપયિ અઙ્કુરો, યંતુમસ્સ [યં તં અસ્સ (સ્યા॰), યન્તમસ્સ (ક॰)] સુખાવહં.

૨૯૨.અદા અન્નઞ્ચ પાનઞ્ચ, વત્થસેનાસનાનિ ચ;
પપઞ્ચ ઉદપાનઞ્ચ, વિપ્પસન્નેન ચેતસા.

૨૯૩.‘‘કો છાતો કો ચ તસિતો, કો વત્થં પરિદહિસ્સતિ;
કસ્સ સન્તાનિ યોગ્ગાનિ, ઇતો યોજેન્તુ વાહનં.

૨૯૪.‘‘કો છત્તિચ્છતિ ગન્ધઞ્ચ, કો માલં કો ઉપાહનં;
ઇતિસ્સુ તત્થ ઘોસેન્તિ, કપ્પકા સૂદમાગધા [પાટવા (ક॰)];
સદા સાયઞ્ચ પાતો ચ, અઙ્કુરસ્સ નિવેસને.

૨૯૫.‘‘‘સુખં સુપતિ અઙ્કુરો’, ઇતિ જાનાતિ મં જનો;
દુક્ખં સુપામિ સિન્ધક [સન્દુક, સિન્ધુક (ક॰)], યં ન પસ્સામિ યાચકે.

૨૯૬.‘‘‘સુખં સુપતિ અઙ્કુરો’, ઇતિ જાનાતિ મં જનો;
દુક્ખં સિન્ધક સુપામિ, અપ્પકે સુ વનિબ્બકે’’તિ.

૨૯૭.‘‘સક્કો ચે તે વરં દજ્જા, તાવતિંસાનમિસ્સરો;
કિસ્સ સબ્બસ્સ લોકસ્સ, વરમાનો વરં વરે’’તિ.

૨૯૮.‘‘સક્કો ચે મે વરં દજ્જા, તાવતિંસાનમિસ્સરો;
કાલુટ્ઠિતસ્સ મે સતો, સુરિયુગ્ગમનં પતિ;
દિબ્બા ભક્ખા પાતુભવેય્યું, સીલવન્તો ચ યાચકા.

૨૯૯.‘‘દદતો મે ન ખીયેથ, દત્વા નાનુતપેય્યહં;
દદં ચિત્તં પસાદેય્યં, એતં સક્કં વરં વરે’’તિ.

૩૦૦.‘‘ન સબ્બવિત્તાનિ પરે પવેચ્છે, દદેય્ય દાનઞ્ચ ધનઞ્ચ રક્ખે;
તસ્મા હિ દાના ધનમેવ સેય્યો, અતિપ્પદાનેન કુલા ન હોન્તિ.

૩૦૧.‘‘અદાનમતિદાનઞ્ચ, નપ્પસંસન્તિ પણ્ડિતા;
તસ્મા હિ દાના ધનમેવ સેય્યો, સમેન વત્તેય્ય સ ધીરધમ્મો’’તિ.

૩૦૨.“અહો વત રે અહમેવ દજ્જં, સન્તો ચ મં સપ્પુરિસા ભજેય્યું;
મેઘોવ નિન્નાનિ પરિપૂરયન્તો [ભિપૂરયન્તો (સી॰), હિ પૂરયન્તો (સ્યા॰)], સન્તપ્પયે સબ્બવનિબ્બકાનં.

૩૦૩.“યસ્સ યાચનકે દિસ્વા, મુખવણ્ણો પસીદતિ;
દત્વા અત્તમનો હોતિ, તં ઘરં વસતો સુખં.

૩૦૪.“યસ્સ યાચનકે દિસ્વા, મુખવણ્ણો પસીદતિ;
દત્વા અત્તમનો હોતિ, એસા યઞ્ઞસ્સ [પુઞ્ઞસ્સ (સી॰)] સમ્પદા.

૩૦૫[અ॰ નિ॰ ૬.૩૭] “પુબ્બેવ દાના સુમનો, દદં ચિત્તં પસાદયે;
દત્વા અત્તમનો હોતિ, એસા યઞ્ઞસ્સ [પુઞ્ઞસ્સ (સી॰)] સમ્પદા”તિ.

૩૦૬.સટ્ઠિ વાહસહસ્સાનિ, અઙ્કુરસ્સ નિવેસને;
ભોજનં દીયતે નિચ્ચં, પુઞ્ઞપેક્ખસ્સ જન્તુનો.

૩૦૭.તિસહસ્સાનિ સૂદાનિ હિ [સૂદાનિ (સ્યા॰ ક॰)], આમુત્તમણિકુણ્ડલા;
અઙ્કુરં ઉપજીવન્તિ, દાને યઞ્ઞસ્સ વાવટા [બ્યાવટા (સી॰), પાવટા (સ્યા॰)].

૩૦૮.સટ્ઠિ પુરિસસહસ્સાનિ, આમુત્તમણિકુણ્ડલા;
અઙ્કુરસ્સ મહાદાને, કટ્ઠં ફાલેન્તિ માણવા.

૩૦૯.સોળસિત્થિસહસ્સાનિ, સબ્બાલઙ્કારભૂસિતા;
અઙ્કુરસ્સ મહાદાને, વિધા પિણ્ડેન્તિ નારિયો.

૩૧૦.સોળસિત્થિસહસ્સાનિ, સબ્બાલઙ્કારભૂસિતા;
અઙ્કુરસ્સ મહાદાને, દબ્બિગાહા ઉપટ્ઠિતા.

૩૧૧.બહું બહૂનં પાદાસિ, ચિરં પાદાસિ ખત્તિયો;
સક્કચ્ચઞ્ચ સહત્થા ચ, ચિત્તીકત્વા પુનપ્પુનં.

૩૧૨.બહૂ માસે ચ પક્ખે ચ, ઉતુસંવચ્છરાનિ ચ;
મહાદાનં પવત્તેસિ, અઙ્કુરો દીઘમન્તરં.

૩૧૩.એવં દત્વા યજિત્વા ચ, અઙ્કુરો દીઘમન્તરં;
સો હિત્વા માનુસં દેહં, તાવતિંસૂપગો અહુ.

૩૧૪.કટચ્છુભિક્ખં દત્વાન, અનુરુદ્ધસ્સ ઇન્દકો;
સો હિત્વા માનુસં દેહં, તાવતિંસૂપગો અહુ.

૩૧૫.દસહિ ઠાનેહિ અઙ્કુરં, ઇન્દકો અતિરોચતિ;
રૂપે સદ્દે રસે ગન્ધે, ફોટ્ઠબ્બે ચ મનોરમે.

૩૧૬.આયુના યસસા ચેવ, વણ્ણેન ચ સુખેન ચ;
આધિપચ્ચેન અઙ્કુરં, ઇન્દકો અતિરોચતિ.

૩૧૭.તાવતિંસે યદા બુદ્ધો, સિલાયં પણ્ડુકમ્બલે;
પારિચ્છત્તકમૂલમ્હિ, વિહાસિ પુરિસુત્તમો.

૩૧૮.દસસુ લોકધાતૂસુ, સન્નિપતિત્વાન દેવતા;
પયિરુપાસન્તિ સમ્બુદ્ધં, વસન્તં નગમુદ્ધનિ.

૩૧૯.ન કોચિ દેવો વણ્ણેન, સમ્બુદ્ધં અતિરોચતિ;
સબ્બે દેવે અતિક્કમ્મ [અધિગય્હ (સી॰), અતિગ્ગય્હ (ક)], સમ્બુદ્ધોવ વિરોચતિ.

૩૨૦.યોજનાનિ દસ દ્વે ચ, અઙ્કુરોયં તદા અહુ;
અવિદૂરેવ બુદ્ધસ્સ [અવિદૂરે સમ્બુદ્ધસ્સ (ક॰)], ઇન્દકો અતિરોચતિ.

૩૨૧.ઓલોકેત્વાન સમ્બુદ્ધો, અઙ્કુરઞ્ચાપિ ઇન્દકં;
દક્ખિણેય્યં સમ્ભાવેન્તો [પભાવેન્તો (સી॰)], ઇદં વચનમબ્રવિ.

૩૨૨.‘‘મહાદાનં તયા દિન્નં, અઙ્કુર દીઘમન્તરં;
અતિદૂરે [સુવિદૂરે (ક॰)] નિસિન્નોસિ, આગચ્છ મમ સન્તિકે’’તિ.

૩૨૩.ચોદિતો ભાવિતત્તેન, અઙ્કુરો ઇદમબ્રવિ;
‘‘કિં મય્હં તેન દાનેન, દક્ખિણેય્યેન સુઞ્ઞતં.
૩૨૪.‘‘અયં સો ઇન્દકો યક્ખો, દજ્જા દાનં પરિત્તકં;
અતિરોચતિ અમ્હેહિ, ચન્દો તારગણે યથા’’તિ.

૩૨૫.‘‘ઉજ્જઙ્ગલે યથા ખેત્તે, બીજં બહુમ્પિ રોપિતં;
ન વિપુલફલં હોતિ, નપિ તોસેતિ કસ્સકં.

૩૨૬.‘‘તથેવ દાનં બહુકં, દુસ્સીલેસુ પતિટ્ઠિતં;
ન વિપુલફલં હોતિ, નપિ તોસેતિ દાયકં.

૩૨૭.‘‘યથાપિ ભદ્દકે ખેત્તે, બીજં અપ્પમ્પિ રોપિતં;
સમ્મા ધારં પવેચ્છન્તે, ફલં તોસેતિ કસ્સકં.

૩૨૮.‘‘તથેવ સીલવન્તેસુ, ગુણવન્તેસુ તાદિસુ;

अप्पकम्पि कतं कारं, पुञ्ञं होति महप्फल''न्ति.

३२९विचेय्य दानं दातब्बं, यत्थ दिन्नं महप्फलं;
विचेय्य दानं दत्वान, सग्गं गच्छन्ति दायका.

३३०विचेय्य दानं सुगतप्पसत्थं, ये दक्खिणेय्या इध जीवलोके;
एतेसु दिन्नानि महप्फलानि, बीजानि वुत्तानि यथा सुखेत्तेति.

अङ्कुरपेतवत्थु नवमं.

### १०. उत्तरमातुपेतिवत्थु

३३१दिवाविहारगतं भिक्खुं, गङ्गातीरे निसिन्नकं;
तं पेती उपसङ्कम्म, दुब्बण्णा भीरुदस्सना.

३३२केसा चस्सा अतिदीघा [अहू दीघा (क॰)], यावभूमावलम्बरे [याव भूम्या'वलम्बरे (?)];
केसेहि सा पटिच्छन्ना, समणं एतदब्रवि.

३३३''पञ्चपण्णासवस्सानि, यतो कालङ्कता अहं;
नाभिजानामि भुत्तं वा, पीतं वा पन पानियं;
देहि त्वं पानियं भन्ते, तसिता पानियाय मे''ति.

३३४''अयं सीतोदिका गङ्गा, हिमवन्ततो [हिमवन्ताव (क॰)] सन्दति;
पिव एत्तो गहेत्वान, किं मं याचसि पानिय''न्ति.

३३५''सचाहं भन्ते गङ्गाय, सयं गण्हामि पानियं;
लोहितं मे परिवत्तति, तस्मा याचामि पानिय''न्ति.

३३६''किं नु कायेन वाचाय, मनसा दुक्कटं कतं;
किस्स कम्मविपाकेन, गङ्गा ते होति लोहित''न्ति.

३३७''पुत्तो मे उत्तरो नाम [पुत्तो मे भन्ते उत्तरो (क॰)], सद्धो आसि उपासको;
सो च मय्हं अकामाय, समणानं पवेच्छति.

३३८''चीवरं पिण्डपातञ्च, पच्चयं सयनासनं;
तमहं परिभासामि, मच्छेरेन उपद्दुता.

३३९''यं त्वं मय्हं अकामाय, समणानं पवेच्छसि;
चीवरं पिण्डपातञ्च, पच्चयं सयनासनं.

૩૪૦.“એતં તે પરલોકસ્મિં, લોહિતં હોતુ ઉત્તર;
તસ્સ કમ્મસ્સ વિપાકેન, ગઙ્ગા મે હોતિ લોહિત’’ન્તિ.

ઉત્તરમાતુપેતિવત્થુ દસમં.

### ૧૧. સુત્તપેતવત્થુ

૩૪૧.“અહં પુરે પબ્બજિતસ્સ ભિક્ખુનો, સુત્તં અદાસિં ઉપસઙ્કમ્મ યાચિતા;
તસ્સ વિપાકો વિપુલફલૂપલબ્ભતિ, બહુકા ચ મે ઉપ્પજ્જરે [બહૂ ચ મે ઉપપજ્જરે (સી॰)]
વત્થકોટિયો.

૩૪૨.“પુપ્ફાભિકિણ્ણં રમિતં [રમ્મમિદં (ક॰)] વિમાનં, અનેકચિત્તં નરનારિસેવિતં;
સાહં ભુઞ્જામિ ચ પારુપામિ ચ, પહૂતવિત્તા ન ચ તાવ ખીયતિ.

૩૪૩.“તસ્સેવ કમ્મસ્સ વિપાકમન્વયા, સુખઞ્ચ સાતઞ્ચ ઇધૂપલબ્ભતિ;
સાહં ગન્ત્વા પુનદેવ માનુસં, કાહામિ પુઞ્ઞાનિ નયય્યપુત્ત મ’’ન્તિ.

૩૪૪.“સત્ત તુવં વસ્સસતા ઇધાગતા,
જિણ્ણા ચ વુડ્ઢા ચ તહિં ભવિસ્સસિ;
સબ્બેવ તે કાલકતા ચ ઞાતકા,
કિં તત્થ ગન્ત્વાન ઇતો કરિસ્સસી’’તિ.

૩૪૫.“સત્તેવ વસ્સાનિ ઇધાગતાય મે, દિબ્બઞ્ચ સુખઞ્ચ સમપ્પિતાય;
સાહં ગન્ત્વાન પુનદેવ માનુસં, કાહામિ પુઞ્ઞાનિ નયય્યપુત્ત મ’’ન્તિ.

૩૪૬.સો તં ગહેત્વાન પસય્હ બાહાયં, પચ્ચાનયિત્વાન થેરિં સુદુબ્બલં;
“વજ્જેસિ અઞ્ઞમ્પિ જનં ઇધાગતં, ‘કરોથ પુઞ્ઞાનિ સુખૂપલબ્ભતિ’’.

૩૪૭.“દિટ્ઠા મયા અકતેન સાધુના, પેતા વિહઞ્ઞન્તિ તથેવ મનુસ્સા;
કમ્મઞ્ચ કત્વા સુખવેદનીયં, દેવા મનુસ્સા ચ સુખે ઠિતા પજા’’તિ.

સુત્તપેતવત્થુ એકાદસમં.

### ૧૨. કણ્ણમુણ્ડપેતિવત્થુ

૩૪૮.“સોણ્ણસોપાનફલકા , સોણ્ણવાલુકસન્થતા;
તત્થ સોગન્ધિયા વગ્ગૂ, સુચિગન્ધા મનોરમા.

૩૪૯.“નાનારુક્ખેહિ સઞ્છન્ના, નાનાગન્ધસમેરિતા;
નાનાપદુમસઞ્છન્ના, પુણ્ડરીકસમોતતા [સમોહતા (ક॰)].

૩૫૦.“સુરભિં સમ્પવાયન્તિ, મનુઞ્ઞા માલુતેરિતા;
હંસકોઞ્ચાભિરુદા ચ, ચક્કવક્કાભિકૂજિતા.

૩૫૧.“નાનાદિજગણાકિણ્ણા , નાનાસરગણાયુતા;
નાનાફલધરા રુક્ખા, નાનાપુપ્ફધરા વના.

૩૫૨.“ન મનુસ્સેસુ ઈદિસં, નગરં યાદિસં ઇદં;
પાસાદા બહુકા તુય્હં, સોવણ્ણરૂપિયામયા;
દદ્દલ્લમાના આભેન્તિ [આભન્તિ (ક॰)], સમન્તા ચતુરો દિસા.

૩૫૩.“પઞ્ચ દાસિસતા તુય્હં, યા તેમા પરિચારિકા;
તા [કા (ક॰)] કમ્બુકાયૂરધરા [કમ્બુકેયૂરધરા (સી॰)], કઞ્ચનાવેળભૂસિતા.

૩૫૪.“પલ્લઙ્કા બહુકા તુય્હં, સોવણ્ણરૂપિયામયા;
કદલિમિગસઞ્છન્ના [કાદલિમિગસઞ્છન્ના (સી॰)], સજ્જા ગોનકસન્થતા.

૩૫૫.“યત્થ ત્વં વાસૂપગતા, સબ્બકામસમિદ્ધિની;
સમ્પત્તાયડ્ઢરત્તાય [... રત્તિયા (ક॰)], તતો ઉટ્ઠાય ગચ્છસિ.

૩૫૬.“ઉય્યાનભૂમિં ગન્ત્વાન, પોક્ખરઞ્ઞા સમન્તતો;
તસ્સા તીરે તુવં ઠાસિ, હરિતે સદ્દલે સુભે.

૩૫૭.“તતો તે કણ્ણમુણ્ડો સુનખો, અઙ્ગમઙ્ગાનિ ખાદતિ;
યદા ચ ખાયિતા આસિ, અટ્ઠિસઙ્ખલિકા કતા;
ઓગાહસિ પોક્ખરણિં, હોતિ કાયો યથા પુરે.

૩૫૮.“તતો ત્વં અઙ્ગપચ્ચઙ્ગી [અઙ્ગપચ્ચઙ્ગા (ક॰)], સુચારુ પિયદસ્સના;
વત્થેન પારુપિત્વાન, આયાસિ મમ સન્તિકં.

૩૫૯.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, કણ્ણમુણ્ડો સુનખો તવઅઙ્ગમઙ્ગાનિ ખાદતી”તિ.

૩૬૦.“કિમિલાયં [કિમ્બિલાયં (સી॰ સ્યા॰)] ગહપતિ, સદ્ધો આસિ ઉપાસકો;
તસ્સાહં ભરિયા આસિં, દુસ્સીલા અતિચારિની.

૩૬૧.“સો મં અતિચરમાનાય [એવમાતિચરમાનાય (સ્યા॰ પી॰)], સામિકો એતદબ્રવિ;
‘નેતં છન્નં [નેતં છન્નં ન (સી॰), નેતં છન્નં નેતં (ક॰)] પતિરૂપં, યં ત્વં અતિચરાસિ મં’.

૩૬૨.“સાહં ઘોરઞ્ચ સપથં, મુસાવાદઞ્ચ ભાસિસં;

‘નાહં તં અતિચરામિ, કાયેન ઉદ ચેતસા.
૩૬૩.‘‘સચાહં તં અતિચરામિ, કાયેન ઉદ ચેતસા;
કણ્ણમુણ્ડો યં સુનખો, અઙ્ગમઙ્ગાનિ ખાદતુ’.

૩૬૪.‘‘તસ્સ કમ્મસ્સ વિપાકં, મુસાવાદસ્સ ચૂભયં;
સત્તેવ વસ્સસતાનિ, અનુભૂતં યતો હિ મે;
કણ્ણમુણ્ડો ચ સુનખો, અઙ્ગમઙ્ગાનિ ખાદતિ.

૩૬૫.‘‘ત્વઞ્ચ દેવ બહુકારો, અત્થાય મે ઇધાગતો;
સુમુત્તાહં કણ્ણમુણ્ડસ્સ, અસોકા અકુતોભયા.

૩૬૬.‘‘તાહં દેવ નમસ્સામિ, યાચામિ પઞ્જલીકતા;
ભુઞ્જ અમાનુસે કામે, રમ દેવ મયા સહા’’તિ.

૩૬૭.‘‘ભુત્તા અમાનુસા કામા, રમિતોમ્હિ તયા સહ;
તાહં સુભગે યાચામિ, ખિપ્પં પટિનયાહિ મ’’ન્તિ.

કણ્ણમુણ્ડપેતિવત્થુ દ્વાદસમં.

## ૧૩. ઉબ્બરિપેતવત્થુ

૩૬૮.અહુ રાજા બ્રહ્મદત્તો, પઞ્ચાલાનં રથેસભો;
અહોરત્તાનમચ્ચયા, રાજા કાલમકુબ્બથ [રાજા કાલઙ્કરી તદા (સી॰)].

૩૬૯.તસ્સ આળાહનં ગન્ત્વા, ભરિયા કન્દતિ ઉબ્બરી [ઉપ્પરિ (ક॰)];
બ્રહ્મદત્તં અપસ્સન્તી, બ્રહ્મદત્તાતિ કન્દતિ.

૩૭૦.ઇસિ ચ તત્થ આગચ્છિ, સમ્પન્નચરણો મુનિ;
સો ચ તત્થ અપુચ્છિત્થ, યે તત્થ સુસમાગતા.

૩૭૧.‘‘કસ્સ ઇદં આળાહનં, નાનાગન્ધસમેરિતં;
કસ્સાયં કન્દતિ ભરિયા, ઇતો દૂરગતં પતિં;
બ્રહ્મદત્તં અપસ્સન્તી, ‘બ્રહ્મદત્તા’તિ કન્દતિ’’.

૩૭૨.તે ચ તત્થ વિયાકંસુ, યે તત્થ સુસમાગતા;
‘‘બ્રહ્મદત્તસ્સ ભદન્તે [ભદ્દન્તે (ક॰)], બ્રહ્મદત્તસ્સ મારિસ.
૩૭૩.‘‘તસ્સ ઇદં આળાહનં, નાનાગન્ધસમેરિતં;
તસ્સાયં કન્દતિ ભરિયા, ઇતો દૂરગતં પતિં;
બ્રહ્મદત્તં અપસ્સન્તી, ‘બ્રહ્મદત્તા’તિ કન્દતિ’’.

૩૭૪.‘‘છળાસીતિસહસ્સાનિ, બ્રહ્મદત્તસ્સનામકા;
ઇમસ્મિં આળાહને દડ્ઢા, તેસં કમનુસોચસી’’તિ.

૩૭૫.‘‘યો રાજા ચૂળનીપુત્તો, પઞ્ચાલાનં રથેસભો;
તં ભન્તે અનુસોચામિ, ભત્તારં સબ્બકામદ’’ન્તિ.

૩૭૬.‘‘સબ્બે વાહેસું રાજાનો, બ્રહ્મદત્તસ્સનામકા;
સબ્બેવચૂળનીપુત્તા, પઞ્ચાલાનં રથેસભા.

૩૭૭.‘‘સબ્બેસં અનુપુબ્બેન, મહેસિત્તમકારયિ;
કસ્મા પુરિમકે હિત્વા, પચ્છિમં અનુસોચસી’’તિ.

૩૭૮.‘‘આતુમે ઇત્થિભૂતાય, દીઘરત્તાય મારિસ;
યસ્સા મે ઇત્થિભૂતાય, સંસારે બહુભાસસી’’તિ.

૩૭૯.‘‘અહુ ઇત્થી અહુ પુરિસો, પસુયોનિમ્પિ આગમા;
એવમેતં અતીતાનં, પરિયન્તો ન દિસ્સતી’’તિ.
૩૮૦.‘‘આદિત્તં વત મં સન્તં, ઘતસિત્તંવ પાવકં;
વારિના વિય ઓસિઞ્ચં, સબ્બં નિબ્બાપયે દરં.

૩૮૧.‘‘અબ્બહી વત મે સલ્લં, સોકં હદયનિસ્સિતં;
યો મે સોકપરેતાય, પતિસોકં અપાનુદિ.

૩૮૨.‘‘સાહં અબ્બૂળ્હસલ્લાસ્મિ, સીતિભૂતાસ્મિ નિબ્બુતા;
ન સોચામિ ન રોદામિ, તવ સુત્વા મહામુની’’તિ.

૩૮૩.તસ્સ તં વચનં સુત્વા, સમણસ્સ સુભાસિતં;
પત્તચીવરમાદાય, પબ્બજિ અનગારિયં.

૩૮૪.સા ચ પબ્બજિતા સન્તા, અગારસ્મા અનગારિયં;
મેત્તાચિત્તં અભાવેસિ, બ્રહ્મલોકૂપપત્તિયા.

૩૮૫.ગામા ગામં વિચરન્તી, નિગમે રાજધાનિયો;
ઉરુવેલા નામ સો ગામો, યત્થ કાલમકુબ્બથ.

૩૮૬.મેત્તાચિત્તં આભાવેત્વા, બ્રહ્મલોકૂપપત્તિયા;
ઇત્થિચિત્તં વિરાજેત્વા, બ્રહ્મલોકૂપગા અહૂતિ.

ઉબ્બરિપેતવત્થુ તેરસમં.

ઉબ્બરિવગ્ગો દુતિયો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

મોચકં [પણ્ડુ (સબ્બત્થ)] માતા મત્તા [પિતા (સી॰ ક॰), પતિયા (સ્યા॰)] ચ, નન્દા કુણ્ડલીના ઘટો;
દ્વે સેટ્ઠી તુન્નવાયો ચ, ઉત્તર [વિહાર (સબ્બત્થ)] સુત્તકણ્ણ [સોપાન (સબ્બત્થ)] ઉબ્બરીતિ.

# ૩. ચૂળવગ્ગો

## ૧. અભિજ્જમાનપેતવત્થુ

૩૮૭.“અભિજ્જમાને વારિમ્હિ, ગઙ્ગાય ઇધ ગચ્છસિ;
નગ્ગો પુબ્બદ્ધપેતોવ માલધારી અલઙ્કતો;
કુહિં ગમિસ્સસિ પેત, કત્થ વાસો ભવિસ્સતી”તિ.

૩૮૮.“ચુન્દટ્ઠિલં [ચુન્દટ્ઠિકં (સી॰)] ગમિસ્સામિ, પેતો સો ઇતિ ભાસતિ;
અન્તરે વાસભગામં, બારાણસિં ચ [બારાણસિયા ચ (સી॰ સ્યા॰)] સન્તિકે”.

૩૮૯.તઞ્ચ દિસ્વા મહામત્તો, કોલિયો ઇતિ વિસ્સુતો;
સત્તું ભત્તઞ્ચ પેતસ્સ, પીતકઞ્ચ યુગં અદા.

૩૯૦.નાવાય તિટ્ઠમાનાય, કપ્પકસ્સ અદાપયિ;
કપ્પકસ્સ પદિન્નમ્હિ, ઠાને પેતસ્સ દિસ્સથ [પેતસ્સુ’દિસ્સથ (સી॰), પેતસ્સુ’દિચ્છથ (?)].

૩૯૧.તતો સુવત્થવસનો, માલધારી અલઙ્કતો;
ઠાને ઠિતસ્સ પેતસ્સ, દક્ખિણા ઉપકપ્પથ;
તસ્મા દજ્જેથ પેતાનં, અનુકમ્પાય પુનપ્પુનં.

૩૯૨.સાતુન્નવસના [સાહુન્નવાસિનો (સ્યા॰ પી॰), સાહુન્દવાસિનો (ક॰)] એકે, અઞ્ઞે કેસનિવાસના
[કેસનિવાસિનો (સ્યા॰ ક॰)];
પેતા ભત્તાય ગચ્છન્તિ, પક્કમન્તિ દિસોદિસં.

૩૯૩.દૂરે એકે [દૂરે પેતા (ક॰)] પધાવિત્વા, અલદ્ધાવ નિવત્તરે;
છાતા પમુચ્છિતા ભન્તા, ભૂમિયં પટિસુમ્ભિતા.

૩૯૪.તે ચ [કેચિ (સી॰ સ્યા॰)] તત્થ પપતિતા [પપતિત્વા (સી॰), ચ પતિતા (સ્યા॰)], ભૂમિયં પટિસુમ્ભિતા;
પુબ્બે અકતકલ્યાણા, અગ્ગિદડ્ઢાવ આતપે.

૩૯૫.“મયં પુબ્બે પાપધમ્મા, ઘરણી કુલમાતરો;
સન્તેસુ દેય્યધમ્મેસુ, દીપં નાકમ્હ અત્તનો.

૩૯૬.“પહૂતં અન્નપાનમ્પિ, અપિસ્સુ અવકિરીયતિ;
સમ્મગ્ગતે પબ્બજિતે, ન ચ કિઞ્ચિ અદમ્હસે.

૩૯૭.“અકમ્મકામા અલસા, સાદુકામા મહગ્ઘસા;
આલોપપિણ્ડદાતારો, પટિગ્ગહે પરિભાસિમ્હસે [પરિભાસિતા (સ્યા॰ ક॰)].

૩૯૮.“તે ઘરા તા ચ દાસિયો, તાનેવાભરણાનિ નો;
તે અઞ્ઞે પરિચારેન્તિ, મયં દુક્ખસ્સ ભાગિનો.

૩૯૯.“વેણી વા અવઞ્ઞા હોન્તિ, રથકારી ચ દુબ્ભિકા;
ચણ્ડાલી કપણા હોન્તિ, કપ્પકા [ન્હાપિકા (સી॰)] ચ પુનપ્પુનં.

૪૦૦.“યાનિ યાનિ નિહીનાનિ, કુલાનિ કપણાનિ ચ;
તેસુ તેસ્વેવ જાયન્તિ, એસા મચ્છરિનો ગતિ.

૪૦૧.“પુબ્બે ચ કતકલ્યાણા, દાયકા વીતમચ્છરા;
સગ્ગં તે પરિપૂરેન્તિ, ઓભાસેન્તિ ચ નન્દનં.

૪૦૨.“વેજયન્તે ચ પાસાદે, રમિત્વા કામકામિનો;
ઉચ્ચાકુલેસુ જાયન્તિ, સભોગેસુ તતો ચુતા.

૪૦૩.“કૂટાગારે ચ પાસાદે, પલ્લઙ્કે ગોનકત્થતે;
બીજિતઙ્ગા [વીજિતઙ્ગા (સી॰ સ્યા॰)] મોરહત્થેહિ, કુલે જાતા યસસ્સિનો.

૪૦૪.“અઙ્કતો અઙ્કં ગચ્છન્તિ, માલધારી અલઙ્કતા;
ધાતિયો ઉપતિટ્ઠન્તિ, સાયં પાતં સુખેસિનો.

૪૦૫.“નયિદં અકતપુઞ્ઞાનં, કતપુઞ્ઞાનમેવિદં;
અસોકં નન્દનં રમ્મં, તિદસાનં મહાવનં.

૪૦૬.“સુખં અકતપુઞ્ઞાનં, ઇધ નત્થિ પરત્થ ચ;
સુખઞ્ચ કતપુઞ્ઞાનં, ઇધ ચેવ પરત્થ ચ.

૪૦૭.“તેસં સહબ્યકામાનં, કત્તબ્બં કુસલં બહું;
કતપુઞ્ઞા હિ મોદન્તિ, સગ્ગે ભોગસમઙ્ગિનો”તિ.

અભિજ્જમાનપેતવત્થુ પઠમં.

### ૨. સાણવાસીથેરપેતવત્થુ

૪૦૮.કુણ્ડિનાગરિયો થેરો, સાણવાસિ [સાનુવાસિ (સી॰), સાનવાસિ (સ્યા॰)] નિવાસિકો;
પોટ્ઠપાદોતિ નામેન, સમણો ભાવિતિન્દ્રિયો.

૪૦૯.તસ્સ માતા પિતા ભાતા, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા.

૪૧૦.તે દુગ્ગતા સૂચિકટ્ટા, કિલન્તા નગ્ગિનો કિસા;
ઉત્તસન્તા [ઓત્તપ્પન્તા (સ્યા॰ ક॰)] મહત્તાસા [મહાતાસા (સી॰)], ન દસ્સેન્તિ કુરૂરિનો [કુરુદ્દિનો (ક॰)].

૪૧૧.તસ્સ ભાતા વિતરિત્વા, નગ્ગો એકપથેકકો;
ચતુકુણ્ડિકો ભવિત્વાન, થેરસ્સ દસ્સયીતુમં.

૪૧૨.થેરો ચામનસિકત્વા, તુણ્હીભૂતો અતિક્કમિ;
સો ચ વિઞ્ઞાપયી થેરં, ‘ભાતા પેતગતો અહં’.

૪૧૩.‘‘માતા પિતા ચ તે ભન્તે, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા.

૪૧૪.‘‘તે દુગ્ગતા સૂચિકટ્ટા, કિલન્તા નગ્ગિનો કિસા;
ઉત્તસન્તા મહત્તાસા, ન દસ્સેન્તિ કુરૂરિનો.

૪૧૫.‘‘અનુકમ્પસ્સુ કારુણિકો, દત્વા અન્વાદિસાહિ નો;
તવ દિન્નેન દાનેન, યાપેસ્સન્તિ કુરૂરિનો’’તિ.

૪૧૬.થેરો ચરિત્વા પિણ્ડાય, ભિક્ખૂ અઞ્ઞે ચ દ્વાદસ;
એકજ્ઝં સન્નિપતિંસુ, ભત્તવિસ્સગ્ગકારણા.

૪૧૭.થેરો સબ્બેવ તે આહ, ‘‘યથાલદ્ધં દદાથ મે;
સઙ્ઘભત્તં કરિસ્સામિ, અનુકમ્પાય ઞાતિનં’’.

૪૧૮.નિય્યાદયિંસુ થેરસ્સ, થેરો સઙ્ઘં નિમન્તયિ;
દત્વા અન્વાદિસિ થેરો, માતુ પિતુ ચ ભાતુનો;
‘‘ઇદં મે ઞાતીનં હોતુ, સુખિતા હોન્તુ ઞાતયો’’.
૪૧૯.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે, ભોજનં ઉદપજ્જથ;
સુચિં પણીતં સમ્પન્નં, અનેકરસબ્યઞ્જનં.

૪૨૦.તતો ઉદ્દસ્સયી [ઉદ્દિસયી (સી॰ ક॰), ઉદ્દિસ્સતિ (સ્યા॰ ક॰)] ભાતા, વણ્ણવા બલવા સુખી;
‘‘પહૂતં ભોજનં ભન્તે, પસ્સ નગ્ગામ્હસે મયં;
તથા ભન્તે પરક્કમ, યથા વત્થં લભામસે’’તિ.

૪૨૧.થેરો સઙ્કારકૂટમ્હા, ઉચ્ચિનિત્વાન નન્તકે;
પિલોતિકં પટં કત્વા, સઙ્ઘે ચાતુદ્દિસે અદા.

૪૨૨.દત્વા અન્વાદિસી થેરો, માતુ પિતુ ચ ભાતુનો;

“ઇદં મે ઞાતીનં હોતુ, સુખિતા હોન્તુ ઞાતયો”.

૪૨૩.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે, વત્થાનિ ઉદપજ્જિસું;
તતો સુવત્થવસનો, થેરસ્સ દસ્સયીતુમં.

૪૨૪.“યાવતા નન્દરાજસ્સ, વિજિતસ્મિં પટિચ્છદા;
તતો બહુતરા ભન્તે, વત્થાનચ્છાદનાનિ નો.

૪૨૫.“કોસેય્યકમ્બલીયાનિ, ખોમ કપ્પાસિકાનિ ચ;
વિપુલા ચ મહગ્ઘા ચ, તેપાકાસેવલમ્બરે.

૪૨૬.“તે મયં પરિદહામ, યં યં હિ મનસો પિયં;
તથા ભન્તે પરક્કમ, યથા ગેહં લભામસે”તિ.

૪૨૭.થેરો પણ્ણકુટિં કત્વા, સઙ્ઘે ચાતુદ્દિસે અદા;
દત્વા અન્વાદિસી થેરો, માતુ પિતુ ચ ભાતુનો;
“ઇદં મે ઞાતીનં હોતુ, સુખિતા હોન્તુ ઞાતયો”.

૪૨૮.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે , ઘરાનિ ઉદપજ્જિસું;
કૂટાગારનિવેસના, વિભત્તા ભાગસો મિતા.

૪૨૯.“ન મનુસ્સેસુ ઈદિસા, યાદિસા નો ઘરા ઇધ;
અપિ દિબ્બેસુ યાદિસા, તાદિસા નો ઘરા ઇધ.

૪૩૦.“દદ્દલ્લમાના આભેન્તિ [આભન્તિ (ક॰)], સમન્તા ચતુરો દિસા;
‘તથા ભન્તે પરક્કમ, યથા પાનીયં લભામસે”તિ.

૪૩૧.થેરો કરણં [કરકં (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] પૂરેત્વા, સઙ્ઘે ચાતુદ્દિસે અદા;
દત્વા અન્વાદિસી થેરો, માતુ પિતુ ચ ભાતુનો;
“ઇદં મે ઞાતીનં હોતુ, સુખિતા હોન્તુ ઞાતયો’.

૪૩૨.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે, પાનીયં ઉદપજ્જથ;
ગમ્ભીરા ચતુરસ્સા ચ, પોક્ખરઞ્ઞો સુનિમ્મિતા.

૪૩૩.સીતોદિકા સુપ્પતિત્થા, સીતા અપ્પટિગન્ધિયા;
પદુમુપ્પલસઞ્છન્ના, વારિકિઞ્જક્ખપૂરિતા.

૪૩૪.તત્થ ન્હત્વા પિવિત્વા ચ, થેરસ્સ પટિદસ્સયું;
“પહૂતં પાનીયં ભન્તે, પાદા દુક્ખા ફલન્તિ નો”.

૪૩૫.“આહિણ્ડમાના ખઞ્જામ, સક્ખરે કુસકણ્ટકે;
‘તથા ભન્તે પરક્કમ, યથા યાનં લભામસે’”તિ.

૪૩૬.થેરો સિપાટિકં લદ્ધા, સદ્ધે ચાતુદ્દિસે અદા;
દત્વા અન્વાદિસી થેરો, માતુ પિતુ ચ ભાતુનો;
‘‘ઇદં મે ञાતીનં હોતુ, સુખિતા હોન્તુ ञાતયો’’.
૪૩૭.સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે , પેતા રથેન માગમું;
‘‘અનુકમ્પિતમ્હ ભદન્તે, ભત્તેનચ્છાદનેન ચ.
૪૩૮.‘‘ઘરેન પાનીયદાનેન, યાનદાનેન ચૂભયં;
મુનિં કારુણિકં લોકે, ભન્તે વન્દિતુમાગતા’’તિ.

સાણવાસીથેરપેતવત્થુ દુતિયં.

### ૩. રથકારપેતિવત્થુ

૪૩૯.‘‘વેળુરિયથમ્ભં રુચિરં પભસ્સરં, વિમાનમારુય્હ અનેકચિત્તં;
તત્થચ્છસિ દેવિ મહાનુભાવે, પથદ્ધનિ [સમન્તતો (ક॰)] પન્નરસેવ ચન્દો.

૪૪૦.‘‘વણ્ણો ચ તે કનકસ્સ સન્નિભો, ઉત્તત્તરૂપો ભુસ દસ્સનેય્યો;
પલ્લઙ્કસેટ્ઠે અતુલે નિસિન્ના, એકા તુવં નત્થિ ચ તુય્હ સામિકો.

૪૪૧.‘‘ઇમા ચ તે પોક્ખરણી સમન્તા, પહૂતમલ્યા [પહૂતમાલા (સી॰ સ્યા॰)] બહુપુણ્ડરીકા;
સુવણ્ણચુણ્ણેહિ સમન્તમોત્થતા, ન તત્થ પઙ્કો પણકો ચ વિજ્જતિ.

૪૪૨.‘‘હંસા ચિમે દસ્સનીયા મનોરમા, ઉદકસ્મિમનુપરિયન્તિ સબ્બદા;
સમય્ય વગ્ગૂપનદન્તિ સબ્બે, બિન્દુસ્સરા દુન્દુભીનંવ ઘોસો.

૪૪૩.‘‘દદ્દલ્લમાના યસસા યસસ્સિની, નાવાય ચ ત્વં અવલમ્બ તિટ્ઠસિ;
આળારપમ્હે હસિતે પિયંવદે, સબ્બઙ્ગકલ્યાણિ ભુસં વિરોચસિ.

૪૪૪.‘‘ઇદં વિમાનં વિરજં સમે ઠિતં, ઉય્યાનવન્તં [ઉય્યાનવનં (ક॰)] રતિનન્દિવડ્ઢનં;
ઇચ્છામહં નારિ અનોમદસ્સને, તયા સહ નન્દને ઇધ મોદિતુ’’ન્તિ.

૪૪૫.‘‘કરોહિ કમ્મં ઇધ વેદનીયં, ચિત્તઞ્ચ તે ઇધ નિહિતં ભવતુ [નતઞ્ચ હોતુ (ક॰), નિતઞ્ચ હોતુ (સ્યા॰)];
કત્વાન કમ્મં ઇધ વેદનીયં, એવં મમં લચ્છસિ કામકામિનિ’’ન્તિ.

૪૪૬.‘‘સાધૂ’’તિ સો તસ્સા પટિસ્સુણિત્વા, અકાસિ કમ્મં તહિં વેદનીયં;
કત્વાન કમ્મં તહિં વેદનીયં, ઉપપજ્જિ સો માણવો તસ્સા સહબ્યતન્તિ.

રથકારપેતિવત્થુ તતિયં.

ભાણવારં દુતિયં નિટ્ઠિતં.

### ૪. ભુસપેતવત્થુ

૪૪૭.''ભુસાનિ એકો સાલિં પુનાપરો, અયઞ્ચ નારી સકમંસલોહિતં;
તુવઞ્ચ ગૂથં અસુચિં અકન્તં [અકન્તિકં (સી॰ પી॰)], પરિભુઞ્જસિ કિસ્સ અયં વિપાકો''તિ.

૪૪૮.''અયં પુરે માતરં હિંસતિ, અયં પન કૂટવાણિજો;
અયં મંસાનિ ખાદિત્વા, મુસાવાદેન વઞ્ચેતિ.

૪૪૯.''અહં મનુસ્સેસુ મનુસ્સભૂતા, અગારિની સબ્બકુલસ્સ ઇસ્સરા;
સન્તેસુ પરિગુહામિ, મા ચ કિઞ્ચિ ઇતો અદં.

૪૫૦.''મુસાવાદેન છાદેમિ, 'નત્થિ એતં મમ ગેહે;
સચે સન્તં નિગુહામિ, ગૂથો મે હોતુ ભોજનં'.

૪૫૧.''તસ્સ કમ્મસ્સ વિપાકેન, મુસાવાદસ્સ ચૂભયં;
સુગન્ધં સાલિનો ભત્તં, ગૂથં મે પરિવત્તતિ.

૪૫૨.''અવઞ્ઝાનિ ચ કમ્માનિ, ન હિ કમ્મં વિનસ્સતિ;
દુગ્ગન્ધં કિમિનં [કિમિજં (સી॰)] મીળ્હં, ભુઞ્જામિ ચ પિવામિ ચા''તિ.

ભુસપેતવત્થુ ચતુત્થં.

### ૫. કુમારપેતવત્થુ

૪૫૩.અચ્છેરરૂપં સુગતસ્સ ઞાણં, સત્થા યથા પુગ્ગલં બ્યાકાસિ;
ઉસ્સન્નપુઞ્ઞાપિ ભવન્તિ હેકે, પરિત્તપુઞ્ઞાપિ ભવન્તિ હેકે.

૪૫૪.અયં કુમારો સીવથિકાય છડ્ડિતો, અઙ્ગુટ્ઠસ્નેહેન યાપેતિ રત્તિં;
ન યક્ખભૂતા ન સરીસપા [સિરિંસપા (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] વા, વિહેઠયેય્યું કતપુઞ્ઞં કુમારં.

૪૫૫.સુનખાપિમસ્સ પલિહિંસુ પાદે, ધઙ્ક્ષા સિઙ્ગાલા [સિગાલા (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] પરિવત્તયન્તિ;
ગબ્ભાસયં પક્ખિગણા હરન્તિ, કાકા પન અક્ખિમલં હરન્તિ.

૪૫૬.નયિમસ્સ [ન ઇમસ્સ (સ્યા॰), નિમસ્સ (ક॰)] રક્ખં વિદહિંસુ કેચિ, ન ઓસધં સાસપધૂપનં વા;
નક્ખત્તયોગમ્પિ ન અગ્ગહેસું [ન ઉગ્ગહેસું (ક॰)], ન સબ્બધઞ્ઞાનિપિ આકિરિંસુ.

૪૫૭.એતાદિસં ઉત્તમકિચ્છપત્તં, રત્તાભતં સીવથિકાય છડ્ડિતં;
નોનીતપિણ્ડંવ પવેધમાનં, સસંસયં જીવિતસાવસેસં.

૪૫૮.તમદ્દસા દેવમનુસ્સપૂજિતો, દિસ્વા ચ તં બ્યાકરિ ભૂરિપઞ્ઞો;

“અયં કુમારો નગરસ્સિમસ્સ, અગ્ગકુલિકો ભવિસ્સતિ ભોગતો ચ” [ભોગવા ચ (સ્યા॰ ક॰)].

૪૫૯.“કિસ્સ [કિં’સ (?)] વતં કિં પન બ્રહ્મચરિયં, કિસ્સ સુચિણ્ણસ્સ અયં વિપાકો;
એતાદિસં બ્યસનં પાપુણિત્વા, તં તાદિસં પચ્ચનુભોસ્સતિદ્ધિ”ન્તિ.

૪૬૦.બુદ્ધપમુખસ્સ ભિક્ખુસઙ્ઘસ્સ, પૂજં અકાસિ જનતા ઉળારં;
તત્રસ્સ ચિત્તસ્સહુ અઞ્ઞથત્તં, વાચં અભાસિ ફરુસં અસબ્ભં.

૪૬૧.સો તં વિતક્કં પવિનોદયિત્વા, પીતિં પસાદં પટિલદ્ધા પચ્છા;
તથાગતં જેતવને વસન્તં, યાગુયા ઉપટ્ઠાસિ સત્તરત્તં.

૪૬૨.તસ્સ [તં’સ (?)] વતં તં પન બ્રહ્મચરિયં, તસ્સ સુચિણ્ણસ્સ અયં વિપાકો;
એતાદિસં બ્યસનં પાપુણિત્વા, તં તાદિસં પચ્ચનુભોસ્સતિદ્ધિં.

૪૬૩.ઠત્વાન સો વસ્સસતં ઇધેવ, સબ્બેહિ કામેહિ સમઙ્ગિભૂતો;
કાયસ્સ ભેદા અભિસમ્પરાયં, સહબ્યતં ગચ્છતિ વાસવસ્સાતિ.

કુમારપેતવત્થુ પઞ્ચમં.

## ૬. સેરિણીપેતવત્થુ

૪૬૪.“નગ્ગા દુબ્બણ્ણરૂપાસિ, કિસા ધમનિસન્થતા;
ઉપ્ફાસુલિકે કિસિકે, કા નુ ત્વં ઇધ તિટ્ઠસી”તિ.

૪૬૫.“અહં ભદન્તે પેતીમ્હિ, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૪૬૬.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૪૬૭.“અનાવટેસુ તિત્થેસુ, વિચિનિં અડ્ઢમાસકં;
સન્તેસુ દેય્યધમ્મેસુ, દીપં નાકાસિમત્તનો.

૪૬૮.“નદિં ઉપેમિ તસિતા, રિત્તકા પરિવત્તતિ;
છાયં ઉપેમિ ઉણ્હેસુ, આતપો પરિવત્તતિ.

૪૬૯.“અગ્ગિવણ્ણો ચ મે વાતો, ડહન્તો ઉપવાયતિ;
એતઞ્ચ ભન્તે અરહામિ, અઞ્ઞઞ્ચ પાપકં તતો.

૪૭૦.“ગન્ત્વાન હત્થિનિં પુરં, વજ્જેસિ મય્હ માતરં;
‘ધીતા ચ તે મયા દિટ્ઠા, દુગ્ગતા યમલોકિકા;

પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા’.

૪૭૧.‘‘અત્થિ મે એત્થ નિક્ખિત્તં, અનક્ખાતઞ્ચ તં મયા;
ચત્તારિસતસહસ્સાનિ, પલ્લઙ્કસ્સ ચ હેટ્ઠતો.

૪૭૨.‘‘તતો મે દાનં દદતુ, તસ્સા ચ હોતુ જીવિકા;
દાનં દત્વા ચ મે માતા, દક્ખિણં અનુદિચ્છતુ [અનુદિસ્સતુ (સી॰ પી॰), અન્વાદિસ્સતુ (સ્યા॰)];
તદાહં સુખિતા હેસ્સં, સબ્બકામસમિદ્ધિની’’તિ.

૪૭૩.‘‘સાધૂ’’તિ સો પટિસ્સુત્વા, ગન્ત્વાન હત્થિનિં પુરં;
અવોચ તસ્સા માતરં –

‘ધીતા ચ તે મયા દિટ્ઠા, દુગ્ગતા યમલોકિકા;

પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા’.

૪૭૪.‘‘સા મં તત્થ સમાદપેસિ, ( ) [(ગન્ત્વાન હત્થિનિં પુરં) (સ્યા॰ ક॰)] વજ્જેસિ મય્હ માતરં;
‘ધીતા ચ તે મયા દિટ્ઠા, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા’.

૪૭૫.‘‘અત્થિ ચ મે એત્થ નિક્ખિત્તં, અનક્ખાતઞ્ચ તં મયા;
ચત્તારિસતસહસ્સાનિ, પલ્લઙ્કસ્સ ચ હેટ્ઠતો.

૪૭૬.‘‘તતો મે દાનં દદતુ, તસ્સા ચ હોતુ જીવિકા;
દાનં દત્વા ચ મે માતા, દક્ખિણં અનુદિચ્છતુ ( ) [(તતો તુવં દાનં દેહિ, તસ્સા દક્ખિણમાદિસી) (ક॰)];
‘તદા સા સુખિતા હેસ્સં, સબ્બકામસમિદ્ધિની’’’તિ.

૪૭૭.તતો હિ સા દાનમદા, તસ્સા દક્ખિણમાદિસી;
પેતી ચ સુખિતા આસિ, તસ્સા ચાસિ સુજીવિકાતિ.

સેરિણીપેતવત્થુ છટ્ઠં.

### ૭. મિગલુદ્દકપેતવત્થુ

૪૭૮.‘‘નરનારિપુરક્ખતો યુવા, રજનીયેહિ કામગુણેહિ [કામેહિ (ક॰)] સોભસિ;
દિવસં અનુભોસિ કારણં, કિમકાસિ પુરિમાય જાતિયા’’તિ.

૪૭૯.‘‘અહં રાજગહે રમ્મે, રમણીયે ગિરિબ્બજે;
મિગલુદ્દો પુરે આસિં, લોહિતપાણિ દારુણો.

૪૮૦.“અવિરોધકરેસુ પાણિસુ, પુથુસત્તેસુ પદુટ્ઠમાનસો;
વિચરિં અતિદારુણો સદા [તદા (સી॰)], પરહિંસાય રતો અસઞ્ઞતો.

૪૮૧.“તસ્સ મે સહાયો સુહદયો [સુહદો (સી॰)], સદ્ધો આસિ ઉપાસકો;
સોપિ [સો હિ (સ્યા॰)] મં અનુકમ્પન્તો, નિવારેસિ પુનપ્પુનં.

૪૮૨.“‘માકાસિ પાપકં કમ્મં, મા તાત દુગ્ગતિં અગા;
સચે ઇચ્છસિ પેચ્ચ સુખં, વિરમ પાણવધા અસંયમા’.

૪૮૩.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, સુખકામસ્સ હિતાનુકમ્પિનો;
નાકાસિં સકલાનુસાસનિં, ચિરપાપાભિરતો અબુદ્ધિમા.

૪૮૪.“સો મં પુન ભૂરિસુમેધસો, અનુકમ્પાય સંયમે નિવેસયિ;
‘સચે દિવા હનસિ પાણિનો, અથ તે રત્તિં ભવતુ સંયમો’.
૪૮૫.“સ્વાહં દિવા હનિત્વા પાણિનો, વિરતો રત્તિમહોસિ સઞ્ઞતો;
રત્તાહં પરિચારેમિ, દિવા ખજ્જામિ દુગ્ગતો.

૪૮૬.“તસ્સ કમ્મસ્સ કુસલસ્સ, અનુભોમિ રત્તિં અમાનુસિં;
દિવા પટિહતાવ [પટિહતા ચ (ક॰)] કુક્કુરા, ઉપધાવન્તિ સમન્તા ખાદિતું.

૪૮૭.“યે ચ તે સતતાનુયોગિનો, ધુવં પયુત્તા સુગતસ્સ સાસને;
મઞ્ઞામિ તે અમતમેવ કેવલં, અધિગચ્છન્તિ પદં અસઙ્ખત”ન્તિ.

મિગલુદ્દકપેતવત્થુ સત્તમં.

### ૮. દુતિયમિગલુદ્દકપેતવત્થુ

૪૮૮.“કૂટાગારે ચ પાસાદે, પલ્લઙ્કે ગોનકત્થતે;
પઞ્ચઙ્ગિકેન તુરિયેન, રમસિ સુપ્પવાદિતે.

૪૮૯.“તતો રત્યા વિવસાને [વ્યવસાને (સી॰)], સૂરિયુગ્ગમનં પતિ;
અપવિદ્ધો સુસાનસ્મિં, બહુદુક્ખં નિગચ્છસિ.

૪૯૦.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, ઇદં દુક્ખં નિગચ્છસિ”.

૪૯૧.“અહં રાજગહે રમ્મે, રમણીયે ગિરિબ્બજે;
મિગલુદ્દો પુરે આસિં, લુદ્દો ચાસિમસઞ્ઞતો.

૪૯૨.“તસ્સ મે સહાયો સુહદયો, સદ્ધો આસિ ઉપાસકો;

તસ્સ કુલુપકો ભિક્ખુ, આસિ ગોતમસાવકો;
સોપિ મં અનુકમ્પન્તો, નિવારેસિ પુનપ્પુનં.

૪૯૩.‘‘‘માકાસિ પાપકં કમ્મં, મા તાત દુગ્ગતિં અગા;
સચે ઇચ્છસિ પેચ્ચ સુખં, વિરમ પાણવધા અસંયમા’.

૪૯૪.‘‘તસ્સાહં વચનં સુત્વા, સુખકામસ્સ હિતાનુકમ્પિનો;
નાકાસિં સકલાનુસાસનિં, ચિરપાપાભિરતો અબુદ્ધિમા.

૪૯૫.‘‘સો મં પુન ભૂરિસુમેધસો, અનુકમ્પાય સંયમે નિવેસયિ;
‘સચે દિવા હનસિ પાણિનો, અથ તે રત્તિં ભવતુ સંયમો’.
૪૯૬.‘‘સ્વાહં દિવા હનિત્વા પાણિનો, વિરતો રત્તિમહોસિ સઞ્ઞતો;
રત્તાહં પરિચારેમિ, દિવા ખજ્જામિ દુગ્ગતો.

૪૯૭.‘‘તસ્સ કમ્મસ્સ કુસલસ્સ, અનુભોમિ રત્તિં અમાનુસિં;
દિવા પટિહતાવ કુક્કુરા, ઉપધાવન્તિ સમન્તા ખાદિતું.

૪૯૮.‘‘યે ચ તે સતતાનુયોગિનો, ધુવં પયુત્તા [ધુવયુત્તા (સી॰)] સુગતસ્સ સાસને;
મઞ્ઞામિ તે અમતમેવ કેવલં, અધિગચ્છન્તિ પદં અસઙ્ખત’’ન્તિ.

દુતિયમિગલુદ્દકપેતવત્થુ અટ્ઠમં.

### ૯. કૂટવિનિચ્છયિકપેતવત્થુ

૪૯૯.‘‘માલી કિરિટી કાયૂરી [કેયૂરી (સી॰)], ગત્તા તે ચન્દનુસ્સદા;
પસન્નમુખવણ્ણોસિ, સૂરિયવણ્ણોવ સોભસિ.

૫૦૦.‘‘અમાનુસા પારિસજ્જા, યે તેમે પરિચારકા;
દસ કઞ્ઞાસહસ્સાનિ, યા તેમા પરિચારિકા;
તા [કા (ક॰)] કમ્બુકાયૂરધરા, કઞ્ચનાવેળભૂસિતા.

૫૦૧.‘‘મહાનુભાવોસિ તુવં, લોમહંસનરૂપવા;
પિટ્ઠિમંસાનિ અત્તનો, સામં ઉક્કચ્ચ [ઉક્કટ્ઠ (સી॰)] ખાદસિ.

૫૦૨.‘‘કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કુટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પિટ્ઠિમંસાનિ અત્તનો;
સામં ઉક્કચ્ચ ખાદસી’’તિ.

૫૦૩.‘‘અત્તનોહં અનત્થાય, જીવલોકે અચારિસં;
પેસુઞ્ઞમુસાવાદેન, નિકતિવઞ્ચનાય ચ.

૫૦૪.“તત્થાહં પરિસં ગન્ત્વા, સચ્ચકાલે ઉપટ્ઠિતે;
અત્થં ધમ્મં નિરાકત્વા [નિરંકત્વા (ક॰) નિ + આ + કર + ત્વા = નિરાકત્વા], અધમ્મમનુવત્તિસં.

૫૦૫.“એવં સો ખાદતત્તાનં, યો હોતિ પિટ્ઠિમંસિકો;
યથાહં અજ્જ ખાદામિ, પિટ્ઠિમંસાનિ અત્તનો.

૫૦૬.“તયિદં તયા નારદ સામં દિટ્ઠં, અનુકમ્પકા યે કુસલા વદેય્યું;
મા પેસુણં મા ચ મુસા અભાણિ, મા ખોસિ પિટ્ઠિમંસિકો તુવ”ન્તિ.

કૂટવિનિચ્છયિકપેતવત્થુ નવમં.

## ૧૦. ધાતુવિવણ્ણપેતવત્થુ

૫૦૭.“અન્તલિક્ખસ્મિં તિટ્ઠન્તો, દુગ્ગન્ધો પૂતિ વાયસિ;
મુખઞ્ચ તે કિમયો પૂતિગન્ધં, ખાદન્તિ કિં કમ્મમકાસિ પુબ્બે.

૫૦૮.“તતો સત્થં ગહેત્વાન, ઓક્કન્તન્તિ પુનપ્પુનં;
ખારેન પરિપ્ફોસિત્વા, ઓક્કન્તન્તિ પુનપ્પુનં.

૫૦૯.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, ઇદં દુક્ખં નિગચ્છસી”તિ.

૫૧૦.“અહં રાજગહે રમ્મે, રમણીયે ગિરિબ્બજે;
ઇસ્સરો ધનધઞ્ઞસ્સ, સુપહૂતસ્સ મારિસ.

૫૧૧.“તસ્સાયં મે ભરિયા ચ, ધીતા ચ સુણિસા ચ મે;
તા માલં ઉપ્પલઞ્ચાપિ, પચ્ચગ્ઘઞ્ચ વિલેપનં;
થૂપં હરન્તિયો વારેસિં, તં પાપં પકતં મયા.

૫૧૨.“છળાસીતિસહસ્સાનિ , મયં પચ્ચત્તવેદના;
થૂપપૂજં વિવણ્ણેત્વા, પચ્ચામ નિરયે ભુસં.

૫૧૩.“યે ચ ખો થૂપપૂજાય, વત્તન્તે અરહતો મહે;
આદીનવં પકાસેન્તિ, વિવેચયેથ [વિવેચયથ (સી॰)] ને તતો.

૫૧૪.“ઇમા ચ પસ્સ આયન્તિયો, માલધારી અલઙ્કતા;
માલાવિપાકંનુભોન્તિયો [અનુભવન્તિ (સી॰ પી॰)], સમિદ્ધા ચ તા [સમિદ્ધા તા (સી॰ સ્યા॰)] યસસ્સિનિયો.

૫૧૫.“તઞ્ચ દિસ્વાન અચ્છેરં, અબ્ભુતં લોમહંસનં;

નમો કરોન્તિ સપ્પઞ્ઞા, વન્દન્તિ તં મહામુનિં.

**૫૧૬.**‘‘સોહં નૂન ઇતો ગન્ત્વા, યોનિં લદ્ધાન માનુસિં;
થૂપપૂજં કરિસ્સામિ, અપ્પમત્તો પુનપ્પુન’’ન્તિ.

ધાતુવિવણ્ણપેતવત્થુ દસમં. ચૂળવગ્ગો તતિયો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

અભિજ્જમાનો કુણ્ડિયો [કોણ્ડઞ્ઞો (સબ્બત્થ)], રથકારી ભુસેન ચ;
કુમારો ગણિકા ચેવ, દ્વે લુદ્દા પિટ્ઠિપૂજના;
વગ્ગો તેન પવુચ્ચતીતિ.

# ૪. મહાવગ્ગો

## ૧. અમ્બસક્કરપેતવત્થુ

૫૧૭.વેસાલી નામ નગરત્થિ વજ્જીનં, તત્થ અહુ લિચ્છવિ અમ્બસક્કરો [અમ્બસક્ખરો (સી॰ સ્યા॰), અપ્પસક્કરો (ક॰)];
દિસ્વાન પેતં નગરસ્સ બાહિરં, તત્થેવ પુચ્છિત્થ તં કારણત્થિકો.

૫૧૮.‘‘સેય્યા નિસજ્જા નયિમસ્સ અત્થિ, અભિક્કમો નત્થિ પટિક્કમો ચ;
અસિતપીતખાયિતવત્થભોગા, પરિચારિકા [પરિચારણા (સી॰ પી॰)] સાપિ ઇમસ્સ નત્થિ.

૫૧૯.‘‘યે ઞાતકા દિટ્ઠસુતા સુહજ્જા, અનુકમ્પકા યસ્સ અહેસું પુબ્બે;
દટ્ઠુમ્પિ તે દાનિ ન તં લભન્તિ, વિરાજિતત્તો [વિરાધિતત્તો (સી॰ પી॰)] હિ જનેન તેન.

૫૨૦.‘‘ન ઓગ્ગતત્તસ્સ ભવન્તિ મિત્તા, જહન્તિ મિત્તા વિકલં વિદિત્વા;
અત્થઞ્ચ દિસ્વા પરિવારયન્તિ, બહૂ મિત્તા ઉગ્ગતત્તસ્સ હોન્તિ.

૫૨૧.‘‘નિહીનત્તો સબ્બભોગેહિ કિચ્છો, સમ્મક્ખિતો સમ્પરિભિન્નગત્તો;
ઉસ્સાવબિન્દૂવ પલિમ્પમાનો, અજ્જ સુવે જીવિતસ્સૂપરોધો.

૫૨૨.‘‘એતાદિસં ઉત્તમકિચ્છપ્પત્તં, ઉત્તાસિતં પુચિમન્દસ્સ સૂલે;
‘અથ ત્વં કેન વણ્ણેન વદેસિ યક્ખ, જીવ ભો જીવિતમેવ સેય્યો’’’તિ.

૫૨૩.‘‘સાલોહિતો એસ અહોસિ મય્હં, અહં સરામિ પુરિમાય જાતિયા;
દિસ્વા ચ મે કારુઞ્ઞમહોસિ રાજ, મા પાપધમ્મો નિરયં પતાયં [પતિ + અયં = પતાયં].

૫૨૪.‘‘ઇતો ચુતો લિચ્છવિ એસ પોસો, સત્તુસ્સદં નિરયં ઘોરરૂપં;
ઉપપજ્જતિ દુક્કટકમ્મકારી, મહાભિતાપં કટુકં ભયાનકં.

૫૨૫.‘‘અનેકભાગેન ગુણેન સેય્યો, અયમેવ સૂલો નિરયેન તેન;
એકન્તદુક્ખં કટુકં ભયાનકં, એકન્તતિબ્બં નિરયં પતાયં [પતે + અયં = પતાયં].

૫૨૬.‘‘ઇદઞ્ચ સુત્વા વચનં મમેસો, દુક્ખૂપનીતો વિજહેય્ય પાણં;
તસ્મા અહં સન્તિકે ન ભણામિ, મા મે કતો જીવિતસ્સૂપરોધો’’.

૫૨૭.‘‘અઞ્ઞાતો એસો [અજ્ઝિતો એસ (ક॰)] પુરિસસ્સ અત્થો, અઞ્ઞમ્પિ ઇચ્છામસે પુચ્છિતું તુવં;
ઓકાસકમ્મં સચે નો કરોસિ, પુચ્છામ તં નો ન ચ કુજ્ઝિતબ્બ’’ન્તિ.

૫૨૮.

“અદ્ધા પટિઞ્ઞા મે તદા અહુ [પટિઞ્ઞાતમેતં તદાહુ (ક॰), પટિઞ્ઞા ન મેતે તદા અહુ (?)],
નાચિક્ખના અપ્પસન્નસ્સ હોતિ;
અકામા સદ્ધેય્યવચોતિ કત્વા, પુચ્છસ્સુ મં કામં યથા વિસય્હ”ન્તિ [વિસયં (ક॰)].

૫૨૯.“યં કિઞ્ચહં ચક્ખુના પસ્સિસ્સામિ [પસ્સામિ (ક॰)], સબ્બમ્પિ તાહં અભિસદ્દહેય્યં;
દિસ્વાવ તં નોપિ ચે સદ્દહેય્યં, કરેય્યાસિ [કરોહિ (કત્થચિ)] મે યક્ખ નિયસ્સકમ્મ”ન્તિ.

૫૩૦.“સચ્ચપ્પટિઞ્ઞા તવ મેસા હોતુ, સુત્વાન ધમ્મં લભ સુપ્પસાદં;
અઞ્ઞત્થિકો નો ચ પદુટ્ઠચિત્તો, યં તે સુતં અસુતઞ્ચાપિ ધમ્મં;
સબ્બમ્પિ અક્ખિસ્સં [સબ્બં આચિક્ખિસ્સં (સી॰)] યથા પજાનન્તિ.

૫૩૧.“સેતેન અસ્સેન અલઙ્કતેન, ઉપયાસિ સૂલાવુતકસ્સ સન્તિકે;
યાનં ઇદં અબ્ભુતં દસ્સનેય્યં, કિસ્સેતં કમ્મસ્સ અયં વિપાકો”તિ.

૫૩૨.“વેસાલિયા નગરસ્સ [તસ્સ નગરસ્સ (સી॰ સ્યા॰ પી॰)] મજ્ઝે, ચિક્ખલ્લમગ્ગે નરકં અહોસિ;
ગોસીસમેકાહં પસન્નચિત્તો, સેતં [સેતું (સ્યા॰ ક॰)] ગહેત્વા નરકસ્મિં નિક્ખિપિં.

૫૩૩.“એતસ્મિં પાદાનિ પતિટ્ઠપેત્વા, મયઞ્ચ અઞ્ઞે ચ અતિક્કમિમ્હા;
યાનં ઇદં અબ્ભુતં દસ્સનેય્યં, તસ્સેવ કમ્મસ્સ અયં વિપાકો”તિ.

૫૩૪.“વણ્ણો ચ તે સબ્બદિસા પભાસતિ, ગન્ધો ચ તે સબ્બદિસા પવાયતિ;
યક્ખિદ્ધિપત્તોસિ મહાનુભાવો, નગ્ગો ચાસિ કિસ્સ અયં વિપાકો”તિ.

૫૩૫.“અક્કોધનો નિચ્ચપસન્નચિત્તો, સણ્હાહિ વાચાહિ જનં ઉપેમિ;
તસ્સેવ કમ્મસ્સ અયં વિપાકો, દિબ્બો મે વણ્ણો સતતં પભાસતિ.

૫૩૬.“યસઞ્ચ કિત્તિઞ્ચ ધમ્મે ઠિતાનં, દિસ્વાન મન્તેમિ [દિસ્વા સમન્તેમિ (ક॰)] પસન્નચિત્તો;
તસ્સેવ કમ્મસ્સ અયં વિપાકો, દિબ્બો મે ગન્ધો સતતં પવાયતિ.

૫૩૭.“સહાયાનં તિત્થસ્મિં ન્હાયન્તાનં, થલે ગહેત્વા નિદહિસ્સ દુસ્સં;
ખિડ્ડત્થિકો નો ચ પદુટ્ઠચિત્તો, તેનમ્હિ નગ્ગો કસિરા ચ વુત્તી”તિ.

૫૩૮.“યો કીળમાનો પકરોતિ પાપં, તસ્સેદિસં કમ્મવિપાકમાહુ;
અકીળમાનો પન યો કરોતિ, કિં તસ્સ કમ્મસ્સ વિપાકમાહૂ”તિ.

૫૩૯.“યે દુટ્ઠસઙ્કપ્પમના મનુસ્સા, કાયેન વાચાય ચ સઙ્કિલિટ્ઠા;
કાયસ્સ ભેદા અભિસમ્પરાયં, અસંસયં તે નિરયં ઉપેન્તિ.

૫૪૦.“અપરે પન સુગતિમાસમાના, દાને રતા સઙ્ગહિતત્તભાવા;

કાયસ્સ ભેદા અભિસમ્પરાયં, અસંસયં તે સુગતિં ઉપેન્તી’’તિ.

૫૪૧.‘‘તં કિન્તિ જાનેય્યમહં અવેચ્ચ, કલ્યાણપાપસ્સ અયં વિપાકો;
કિં વાહં દિસ્વા અભિસદ્દહેય્યં, કો વાપિ મં સદ્દહાપેય્ય એત’’ન્તિ.

૫૪૨.‘‘દિસ્વા ચ સુત્વા અભિસદ્દહસ્સુ, કલ્યાણપાપસ્સ અયં વિપાકો;
કલ્યાણપાપે ઉભયે અસન્તે, સિયા નુ સત્તા સુગતા દુગ્ગતા વા.

૫૪૩.‘‘નો ચેત્થ કમ્માનિ કરેય્યું મચ્ચા, કલ્યાણપાપાનિ મનુસ્સલોકે;
નાહેસું સત્તા સુગતા દુગ્ગતા વા, હીના પણીતા ચ મનુસ્સલોકે.

૫૪૪.‘‘યસ્મા ચ કમ્માનિ કરોન્તિ મચ્ચા, કલ્યાણપાપાનિ મનુસ્સલોકે;
તસ્મા હિ સત્તા સુગતા દુગ્ગતા વા, હીના પણીતા ચ મનુસ્સલોકે.

૫૪૫.‘‘દ્વયજ્જ કમ્માનં વિપાકમાહુ, સુખસ્સ દુક્ખસ્સ ચ વેદનીયં;
તા દેવતાયો પરિચારયન્તિ, પચ્ચન્તિ બાલા દ્વયતં અપસ્સિનો.

૫૪૬.‘‘ન મત્થિ કમ્માનિ સયંકતાનિ, દત્વાપિ મે નત્થિ યો [સો (સબ્બત્થ)] આદિસેય્ય;
અચ્છાદનં સયનમથન્નપાનં, તેનમ્હિ નગ્ગો કસિરા ચ વુત્તી’’તિ.

૫૪૭.‘‘સિયા નુ ખો કારણં કિઞ્ચિ યક્ખ, અચ્છાદનં યેન તુવં લભેથ;
આચિક્ખ મે ત્વં યદત્થિ હેતુ, સદ્ધાયિકં [સદ્ધાયિતં (સી॰ પી॰)] હેતુવચો સુણોમા’’તિ.

૫૪૮.‘‘કપ્પિતકો [કપ્પિનકો (સી॰)] નામ ઇધત્થિ ભિક્ખુ, ઝાયી સુસીલો અરહા વિમુત્તો;
ગુત્તિન્દ્રિયો સંવુતપાતિમોક્ખો, સીતિભૂતો ઉત્તમદિટ્ઠિપત્તો.

૫૪૯.‘‘સખિલો વદઞ્ઞૂ સુવચો સુમુખો, સ્વાગમો સુપ્પટિમુત્તકો ચ;
પુઞ્ઞસ્સ ખેત્તં અરણવિહારી, દેવમનુસ્સાનઞ્ચ દક્ખિણેય્યો.

૫૫૦.‘‘સન્તો વિધૂમો અનીઘો નિરાસો, મુત્તો વિસલ્લો અમમો અવઙ્કો;
નિરૂપધી સબ્બપપઞ્ચખીણો, તિસ્સો વિજ્જા અનુપ્પત્તો જુતિમા.

૫૫૧.‘‘અપ્પઞ્ઞાતો દિસ્વાપિ ન ચ સુજાનો, મુનીતિ નં વજ્જિસુ વોહરન્તિ;
જાનન્તિ તં યક્ખભૂતા અનેજં, કલ્યાણધમ્મં વિચરન્તં લોકે.

૫૫૨.‘‘તસ્સ તુવં એકયુગં દુવે વા, મમુદ્દિસિત્વાન સચે દદેથ;
પટિગ્ગહીતાનિ ચ તાનિ અસ્સુ, મમઞ્ચ પસ્સેથ સન્નદ્ધદુસ્સ’’ન્તિ.

૫૫૩.‘‘કસ્મિં પદેસે સમણં વસન્તં, ગન્ત્વાન પસ્સેમુ મયં ઇદાનિ;
યો મજ્જ [સ મજ્જ (સી॰)] કઙ્ખં વિચિકિચ્છિતઞ્ચ, દિટ્ઠીવિસૂકાનિ વિનોદયેય્યા’’તિ.

૫૫૪.“એસો નિસિન્નો કપિનચ્ચનાયં, પરિવારિતો દેવતાહિ બહૂહિ;
ધમ્મિં કથં ભાસતિ સચ્ચનામો, સકસ્મિમાચેરકે અપ્પમત્તો”તિ.

૫૫૫.“તથાહં [યથાહં (ક॰)] કસ્સામિ ગન્ત્વા ઇદાનિ, અચ્છાદયિસ્સં સમણં યુગેન;
પટિગ્ગહિતાનિ ચ તાનિ અસ્સુ, તુવઞ્ચ પસ્સેમુ સન્નદ્ધદુસ્સ”ન્તિ.

૫૫૬.“મા અક્ખણે પબ્બજિતં ઉપાગમિ, સાધુ વો લિચ્છવિ નેસ ધમ્મો;
તતો ચ કાલે ઉપસઙ્કમિત્વા, તત્થેવ પસ્સાહિ રહો નિસિન્ન”ન્તિ.

૫૫૭.તથાતિ વત્વા અગમાસિ તત્થ, પરિવારિતો દાસગણેન લિચ્છવિ;
સો તં નગરં ઉપસઙ્કમિત્વા, વાસૂપગચ્છિત્થ સકે નિવેસને.

૫૫૮.તતો ચ કાલે ગિહિકિચ્ચાનિ કત્વા, ન્હત્વા પિવિત્વા ચ ખણં લભિત્વા;
વિચેય્ય પેળાતો ચ યુગાનિ અટ્ઠ, ગાહાપયી દાસગણેન લિચ્છવિ.

૫૫૯.સો તં પદેસં ઉપસઙ્કમિત્વા, તં અદ્દસ સમણં સન્તચિત્તં;
પટિક્કન્તં ગોચરતો નિવત્તં, સીતિભૂતં રુક્ખમૂલે નિસિન્નં.

૫૬૦.તમેનમવોચ ઉપસઙ્કમિત્વા, અપ્પાબાધં ફાસુવિહારઞ્ચ પુચ્છિ;
“વેસાલિયં લિચ્છવિહં ભદન્તે, જાનન્તિ મં લિચ્છવિ અમ્બસક્કરો.
૫૬૧.“ઇમાનિ મે અટ્ઠ યુગા સુભાનિ [યુગાનિ ભન્તે (સ્યા॰ ક॰)], પટિગણ્હ ભન્તે પદદામિ તુય્હં;
તેનેવ અત્થેન ઇધાગતોસ્મિ, યથા અહં અત્તમનો ભવેય્ય”ન્તિ.

૫૬૨.“દૂરતોવ સમણબ્રાહ્મણા ચ, નિવેસનં તે પરિવજ્જયન્તિ;
પત્તાનિ ભિજ્જન્તિ ચ તે [ભિજ્જન્તિ તવ (સ્યા॰ ક॰)] નિવેસને, સઙ્ઘાટિયો ચાપિ વિદાલયન્તિ
[વિપાટયન્તિ (સી॰), વિપાતયન્તિ (ક॰)].

૫૬૩.“અથાપરે પાદકુઠારિકાહિ, અવંસિરા સમણા પાતયન્તિ;
એતાદિસં પબ્બજિતા વિહેસં, તયા કતં સમણા પાપુણન્તિ.

૫૬૪.“તિણેન તેલમ્પિ ન ત્વં અદાસિ, મૂળ્હસ્સ મગ્ગમ્પિ ન પાવદાસિ;
અન્ધસ્સ દણ્ડં સયમાદિયાસિ, એતાદિસો કદરિયો અસંવુતો તુવં;
અથ ત્વં કેન વણ્ણેન કિમેવ દિસ્વા,
અમ્હેહિ સહ સંવિભાગં કરોસી”તિ.

૫૬૫.“પચ્ચેમિ ભન્તે યં ત્વં વદેસિ, વિહેસયિં સમણે બ્રાહ્મણે ચ;
ખિડ્ડત્થિકો નો ચ પદુટ્ઠચિત્તો, એતમ્પિ મે દુક્કટમેવ ભન્તે.

૫૬૬.“ખિડ્ડાય યક્ખો પસવિત્વા પાપં, વેદેતિ દુક્ખં અસમત્તભોગી;

દહરો યુવા નગ્ગનિયસ્સ ભાગી, કિં સુ તતો દુક્ખતરસ્સ હોતિ.

૫૬૭.“તં દિસ્વા સંવેગમલત્થં ભન્તે, તપ્પચ્ચયા વાપિ [તપ્પચ્ચયા તાહં (સી॰), તપ્પચ્ચયા ચાહં (પી॰)] દદામિ દાનં;
પટિગણ્હ ભન્તે વત્થયુગાનિ અટ્ઠ, યક્ખસ્સિમા ગચ્છન્તુ દક્ખિણાયો”તિ.

૫૬૮.“અદ્ધા હિ દાનં બહુધા પસત્થં, દદતો ચ તે અક્ખયધમ્મમત્થુ;
પટિગણ્હામિ તે વત્થયુગાનિ અટ્ઠ, યક્ખસ્સિમા ગચ્છન્તુ દક્ખિણાયો”તિ.

૫૬૯.તતો હિ સો આચમયિત્વા લિચ્છવિ, થેરસ્સ દત્વાન યુગાનિ અટ્ઠ;
‘પટિગ્ગહિતાનિ ચ તાનિ અસ્સુ, યક્ખઞ્ચ પસ્સેથ સન્નદ્ધદુસ્સં’.

૫૭૦.તમદ્દસા ચન્દનસારલિત્તં, આજઞ્ઞમારૂળ્હમુળારવણ્ણં;
અલઙ્કતં સાધુનિવત્થદુસ્સં, પરિવારિતં યક્ખમહિદ્ધિપત્તં.

૫૭૧.સો તં દિસ્વા અત્તમના ઉદગ્ગો, પહટ્ઠચિત્તો ચ સુભગ્ગરૂપો;
કમ્મઞ્ચ દિસ્વાન મહાવિપાકં, સન્દિટ્ઠિકં ચક્ખુના સચ્છિકત્વા.

૫૭૨.તમેનમવોચ ઉપસઙ્કમિત્વા, “દસ્સામિ દાનં સમણબ્રાહ્મણાનં;
ન ચાપિ મે કિઞ્ચિ અદેય્યમત્થિ, તુવઞ્ચ મે યક્ખ બહૂપકારો”તિ.

૫૭૩.“તુવઞ્ચ મે લિચ્છવિ એકદેસં, અદાસિ દાનાનિ અમોઘમેતં;
સ્વાહં કરિસ્સામિ તયાવ સક્ખિં, અમાનુસો માનુસકેન સદ્ધિ”ન્તિ.

૫૭૪.“ગતી ચ બન્ધૂ ચ પરાયણઞ્ચ [પરાયનઞ્ચ (સ્યા॰ ક॰)], મિત્તો મમાસિ અથ દેવતા મે [દેવતાસિ (સી॰ સ્યા॰)];
યાચામિ તં [યાચામહં (સી॰)] પઞ્જલિકો ભવિત્વા, ઇચ્છામિ તં યક્ખ પુનાપિ દટ્ઠુ”ન્તિ.

૫૭૫.“સચે તુવં અસ્સદ્ધો ભવિસ્સસિ, કદરિયરૂપો વિપ્પટિપન્નચિત્તો;
ત્વં નેવ મં લચ્છસિ [તેનેવ મં ન લચ્છસી (સી॰), તેનેવ મં લિચ્છવિ (સ્યા॰), તેનેવ મં લચ્છસિ (ક॰)] દસ્સનાય, દિસ્વા ચ તં નોપિ ચ આલપિસ્સં.

૫૭૬.“સચે પન ત્વં ભવિસ્સસિ ધમ્મગારવો, દાને રતો સઙ્ગહિતત્તભાવો;
ઓપાનભૂતો સમણબ્રાહ્મણાનં, એવં મમં લચ્છસિ દસ્સનાય.

૫૭૭.“દિસ્વા ચ તં આલપિસ્સં ભદન્તે, ઇમઞ્ચ સૂલતો લહું પમુઞ્ચ;
યતો નિદાનં અકરિમ્હ સક્ખિં, મઞ્ઞામિ સૂલાવુતકસ્સ કારણા.

૫૭૮.“તે અઞ્ઞમઞ્ઞં અકરિમ્હ સક્ખિં, અયઞ્ચ સૂલતો [સૂલાવુતો (સી॰ સ્યા॰)] લહું પમુત્તો;

સક્કચ્ચ ધમ્માનિ સમાચરન્તો, મુચ્ચેય્ય સો નિરયા ચ તમ્હા;
કમ્મં સિયા અઞ્ઞત્ર વેદનીયં.

૫૭૯.‘‘કપ્પિતકઞ્ચ ઉપસઙ્કમિત્વા, તેનેવ [તેન (સ્યા॰ ક॰)] સહ સંવિભજિત્વા કાલે;
સયં મુખેનૂપનિસજ્જ પુચ્છ, સો તે અક્ખિસ્સતિ એતમત્થં.

૫૮૦.‘‘તમેવ ભિક્ખું ઉપસઙ્કમિત્વા, પુચ્છસ્સુ અઞ્ઞત્થિકો નો ચ પદુટ્ઠચિત્તો;
સો તે સુતં અસુતઞ્ચાપિ ધમ્મં,
સબ્બમ્પિ અક્ખિસ્સતિ યથા પજાન’’ન્તિ.

૫૮૧.સો તત્થ રહસ્સં સમુલ્લપિત્વા, સક્ખિં કરિત્વાન અમાનુસેન;
પક્કામિ સો લિચ્છવીનં સકાસં, અથ બ્રવિ પરિસં સન્નિસિન્નં.

૫૮૨.‘‘સુણન્તુ ભોન્તો મમ એકવાક્યં, વરં વરિસ્સં લભિસ્સામિ અત્થં;
સૂલાવુતો પુરિસો લુદ્દકમ્મો, પણીહિતદણ્ડો [પણીતનણ્ડો (ક॰)] અનુસત્તરૂપો [અનુપક્કરૂપો (ક॰)].

૫૮૩.‘‘એત્તાવતા વીસતિરત્તિમત્તા, યતો આવુતો નેવ જીવતિ ન મતો;
તાહં મોચયિસ્સામિ દાનિ, યથામતિં અનુજાનાતુ સઙ્ઘો’’તિ.

૫૮૪.‘‘એતઞ્ચ અઞ્ઞઞ્ચ લહું પમુઞ્ચ, કો તં વદેથ [વદેથાતિ (ક॰), વદેથ ચ (સ્યા॰)] તથા કરોન્તં;
યથા પજાનાસિ તથા કરોહિ, યથામતિં અનુજાનાતિ સઙ્ઘો’’તિ.

૫૮૫.સો તં પદેસં ઉપસઙ્કમિત્વા, સૂલાવુતં મોચયિ ખિપ્પમેવ;
‘મા ભાયિ સમ્મા’તિ ચ તં અવોચ, તિકિચ્છકાનઞ્ચ ઉપટ્ઠપેસિ.

૫૮૬.‘‘કપ્પિતકઞ્ચ ઉપસઙ્કમિત્વા, તેનેવ સહ [તેન સમં (સી॰), તેન સહ (સ્યા॰ ક॰)] સંવિભજિત્વા કાલે;
સયં મુખેનૂપનિસજ્જ લિચ્છવિ, તથેવ પુચ્છિત્થ નં કારણત્થિકો.

૫૮૭.‘‘સૂલાવુતો પુરિસો લુદ્દકમ્મો, પણીતદણ્ડો અનુસત્તરૂપો;
એત્તાવતા વીસતિરત્તિમત્તા, યતો આવુતો નેવ જીવતિ ન મતો.

૫૮૮.‘‘સો મોચિતો ગન્ત્વા મયા ઇદાનિ, એતસ્સ યક્ખસ્સ વચો હિ ભન્તે;
સિયા નુ ખો કારણં કિઞ્ચિદેવ, યેન સો નિરયં નો વજેય્ય.

૫૮૯.‘‘આચિક્ખ ભન્તે યદિ અત્થિ હેતુ, સદ્ધાયિકં હેતુવચો સુણોમ;
ન તેસં કમ્માનં વિનાસમત્થિ, અવેદયિત્વા ઇધ બ્યન્તિભાવો’’તિ.

૫૯૦.‘‘સચે સ ધમ્માનિ સમાચરેય્ય, સક્કચ્ચ રત્તિન્દિવમપ્પમત્તો;
મુચ્ચેય્ય સો નિરયા ચ તમ્હા, કમ્મં સિયા અઞ્ઞત્ર વેદનીય’’ન્તિ.

૫૯૧.“અઞ્ઞાતો [ઞાતોમ્હિ (ક॰)] એસો પુરિસસ્સ અત્થો, મમમ્પિ દાનિ અનુકમ્પ ભન્તે;
અનુસાસ મં ઓવદ ભૂરિપઞ્ઞ, યથા અહં નો નિરયં વજેય્ય”ન્તિ.

૫૯૨.“અજ્જેવ બુદ્ધં સરણં ઉપેહિ, ધમ્મઞ્ચ સઙ્ઘઞ્ચ પસન્નચિત્તો;
તથેવ સિક્ખાય પદાનિ પઞ્ચ, અખણ્ડફુલ્લાનિ સમાદિયસ્સુ.

૫૯૩.“પાણાતિપાતા વિરમસ્સુ ખિપ્પં, લોકે અદિન્નં પરિવજ્જયસ્સુ;
અમજ્જપો મા ચ મુસા અભાણી, સકેન દારેન ચ હોહિ તુટ્ઠો;
ઇમઞ્ચ અરિયં [ઇમઞ્ચ (સ્યા॰)] અટ્ઠઙ્ગવરેનુપેતં, સમાદિયાહિ કુસલં સુખુદ્રયં.

૫૯૪.“ચીવરં પિણ્ડપાતઞ્ચ, પચ્ચયં સયનાસનં;
અન્નં પાનં ખાદનીયં, વત્થસેનાસનાનિ ચ;
દદાહિ ઉજુભૂતેસુ, વિપ્પસન્નેન ચેતસા [સદા પુઞ્ઞં પવડ્ઢતિ (સ્યા॰ ક॰)].

૫૯૫.“ભિક્ખૂપિ સીલસમ્પન્ને, વીતરાગે બહુસ્સુતે;
તપ્પેહિ અન્નપાનેન, સદા પુઞ્ઞં પવડ્ઢતિ.

૫૯૬.“એવઞ્ચ ધમ્માનિ [કમ્માનિ (સી॰ સ્યા॰)] સમાચરન્તો, સક્કચ્ચ રત્તિન્દિવમપ્પમત્તો;
મુઞ્ચ તુવં [મુચ્ચેય્ય સો ત્વં (ક॰)] નિરયા ચ તમ્હા, કમ્મં સિયા અઞ્ઞત્ર વેદનીય”ન્તિ.

૫૯૭.“અજ્જેવ બુદ્ધં સરણં ઉપેમિ, ધમ્મઞ્ચ સઙ્ઘઞ્ચ પસન્નચિત્તો;
તથેવ સિક્ખાય પદાનિ પઞ્ચ, અખણ્ડફુલ્લાનિ સમાદિયામિ.

૫૯૮.“પાણાતિપાતા વિરમામિ ખિપ્પં, લોકે અદિન્નં પરિવજ્જયામિ;
અમજ્જપો નો ચ મુસા ભણામિ, સકેન દારેન ચ હોમિ તુટ્ઠો;
ઇમઞ્ચ અરિયં અટ્ઠઙ્ગવરેનુપેતં, સમાદિયામિ કુસલં સુખુદ્રયં.

૫૯૯.“ચીવરં પિણ્ડપાતઞ્ચ, પચ્ચયં સયનાસનં;
અન્નં પાનં ખાદનીયં, વત્થસેનાસનાનિ ચ.

૬૦૦.“ભિક્ખૂ ચ સીલસમ્પન્ને, વીતરાગે બહુસ્સુતે;
દદામિ ન વિકમ્પામિ [વિકપ્પામિ (સી॰ સ્યા॰)], બુદ્ધાનં સાસને રતો”તિ.

૬૦૧.એતાદિસા લિચ્છવિ અમ્બસક્કરો, વેસાલિયં અઞ્ઞતરો ઉપાસકો;
સદ્ધો મુદૂ કારકરો ચ ભિક્ખુ, સઙ્ઘઞ્ચ સક્કચ્ચ તદા ઉપટ્ઠહિ.

૬૦૨.સૂલાવુતો ચ અરોગો હુત્વા, સેરી સુખી પબ્બજ્જં ઉપાગમિ [પબ્બજ્જમુપગચ્છિ (ક॰)];
ભિક્ખુઞ્ચ આગમ્મ કપ્પિતકુત્તમં, ઉભોપિ સામઞ્ઞફલાનિ અજ્ઝગું.

૬૦૩.એતાદિસા સપ્પુરિસાન સેવના, મહપ્ફલા હોતિ સતં વિજાનતં;
સૂલાવુતો અગ્ગફલં અફસ્સયિ [ફુસ્સયિ (સ્યા॰ ક॰)], ફલં કનિટ્ઠં પન અમ્બસક્કરો’’તિ.

અમ્બસક્કરપેતવત્થુ પઠમં.

## ૨. સેરીસકપેતવત્થુ

૬૦૪.[વિ॰ વ॰ ૧૨૨૮] સુણોથ યક્ખસ્સ વાણિજાન ચ, સમાગમો યત્થ તદા અહોસિ;
યથા કથં ઇતરિતરેન ચાપિ, સુભાસિતં તઞ્ચ સુણાથ સબ્બે.

૬૦૫.યો સો અહુ રાજા પાયાસિ નામ [નામો (સી॰)], ભુમ્માનં સહબ્યગતો યસસ્સી;
સો મોદમાનોવ સકે વિમાને, અમાનુસો માનુસે અજ્ઝભાસીતિ.

૬૦૬.‘‘વઙ્કે અરઞ્ઞે અમનુસ્સટ્ઠાને, કન્તારે અપ્પોદકે અપ્પભક્ખે;
સુદુગ્ગમે વણ્ણુપથસ્સ મજ્ઝે, વઙ્કંભયા નટ્ઠમના મનુસ્સા.

૬૦૭.‘‘નયિધ ફલા મૂલમયા ચ સન્તિ, ઉપાદાનં નત્થિ કુતોધ ભક્ખો [ભિક્ખો (ક॰)];
અઞ્ઞત્ર પંસૂહિ ચ વાલુકાહિ ચ, તતાહિ ઉણ્હાહિ ચ દારુણાહિ ચ.

૬૦૮.‘‘ઉજ્જઙ્ગલં તત્તમિવં કપાલં, અનાયસં પરલોકેન તુલ્યં;
લુદ્દાનમાવાસમિદં પુરાણં, ભૂમિપ્પદેસો અભિસત્તરૂપો.

૬૦૯.‘‘‘અથ તુમ્હે કેન વણ્ણેન, કિમાસમાના ઇમં પદેસં હિ;
અનુપવિટ્ઠા સહસા સમચ્ચ, લોભા ભયા અથ વા સમ્પમૂળ્હા’’’તિ.

૬૧૦.‘‘મગધેસુ અઙ્ગેસુ ચ સત્થવાહા, આરોપયિત્વા પણિયં પુથુત્તં;
તે યામસે સિન્ધુસોવીરભૂમિં, ધનત્થિકા ઉદ્દયં પત્થયાના.

૬૧૧.‘‘દિવા પિપાસં નધિવાસયન્તા, યોગ્ગાનુકમ્પઞ્ચ સમેક્ખમાના;
એતેન વેગેન આયામ સબ્બે, રત્તિં મગ્ગં પટિપન્ના વિકાલે.

૬૧૨.‘‘તે દુપ્પયાતા અપરદ્ધમગ્ગા, અન્ધાકુલા વિપ્પનટ્ઠા અરઞ્ઞે;
સુદુગ્ગમે વણ્ણુપથસ્સ મજ્ઝે, દિસં ન જાનામ પમૂળ્હચિત્તા.

૬૧૩.‘‘ઇદઞ્ચ દિસ્વાન અદિટ્ઠપુબ્બં, વિમાનસેટ્ઠઞ્ચ તવઞ્ચ યક્ખ;
તતુત્તરિં જીવિતમાસમાના, દિસ્વા પતીતા સુમના ઉદગ્ગા’’તિ.

૬૧૪.‘‘પારં સમુદ્દસ્સ ઇમઞ્ચ વણ્ણું, વેત્તાચરં [વેત્તં પરં (સ્યા॰), વેત્તાચારં (ક॰)] સઙ્કુપથઞ્ચ મગ્ગં;
નદિયો પન પબ્બતાનઞ્ચ દુગ્ગા, પુથુદ્દિસા ગચ્છથ ભોગહેતુ.

૬૧૫.“પક્ખન્દિયાન વિજિતં પરેસં, વેરજ્જકે માનુસે પેક્ખમાના;
યં વો સુતં વા અથ વાપિ દિટ્ઠં, અચ્છેરકં તં વો સુણોમ તાતા”તિ.

૬૧૬.“ઇતોપિ અચ્છેરતરં કુમાર, ન નો સુતં વા અથ વાપિ દિટ્ઠં;
અતીતમાનુસ્સકમેવ સબ્બં, દિસ્વા ન તપ્પામ અનોમવણ્ણં.

૬૧૭.“વેહાયસં પોક્ખરઞ્ઞો સવન્તિ, પહૂતમલ્યા [પહૂતમાલ્યા (સ્યા॰)] બહુપુણ્ડરીકા;
દુમા ચિમે નિચ્ચફલૂપપન્ના, અતીવ ગન્ધા સુરભિં પવાયન્તિ.

૬૧૮.“વેળૂરિયથમ્ભા સતમુસ્સિતાસે, સિલાપવાળસ્સ ચ આયતંસા;
મસારગલ્લા સહલોહિતઙ્ગા, થમ્ભા ઇમે જોતિરસામયાસે.

૬૧૯.“સહસ્સથમ્ભં અતુલાનુભાવં, તેસૂપરિ સાધુમિદં વિમાનં;
રતનન્તરં કઞ્ચનવેદિમિસ્સં, તપનીયપટ્ટેહિ ચ સાધુછન્નં.

૬૨૦.“જમ્બોનદુત્તત્તમિદં સુમટ્ઠો, પાસાદસોપાણફલૂપપન્નો;
દળ્હો ચ વગ્ગુ ચ સુસઙ્ગતો ચ [વગ્ગુ સુમુખો સુસઙ્ગતો (સી॰)], અતીવ નિજ્ઝાનખમો મનુઞ્ઞો.

૬૨૧.“રતનન્તરસ્મિં બહુઅન્નપાનં, પરિવારિતો અચ્છરાસઙ્ગણેન;
મુરજઆલમ્બરતૂરિયઘુટ્ઠો, અભિવન્દિતોસિ થુતિવન્દનાય.

૬૨૨.“સો મોદસિ નારિગણપ્પબોધનો, વિમાનપાસાદવરે મનોરમે;
અચિન્તિયો સબ્બગુણૂપપન્નો, રાજા યથા વેસ્સવણો નળિન્યા [નળિઞ્ઞં (ક॰)].

૬૨૩.“દેવો નુ આસિ ઉદવાસિ યક્ખો, ઉદાહુ દેવિન્દો મનુસ્સભૂતો;
પુચ્છન્તિ તં વાણિજા સત્થવાહા, આચિક્ખ કો નામ તુવંસિ યક્ખો”તિ.

૬૨૪.“સેરીસકો નામ અહમ્હિ યક્ખો, કન્તારિયો વણ્ણુપથમ્હિ ગુત્તો;
ઇમં પદેસં અભિપાલયામિ, વચનકરો વેસ્સવણસ્સ રઞ્ઞો”તિ.

૬૨૫.“અધિચ્ચલદ્ધં પરિણામજં તે, સયં કતં ઉદાહુ દેવેહિ દિન્નં;
પુચ્છન્તિ તં વાણિજા સત્થવાહા, કથં તયા લદ્ધમિદં મનુઞ્ઞ”ન્તિ.

૬૨૬.“નાધિચ્ચલદ્ધં ન પરિણામજં મે, ન સયં કતં ન હિ દેવેહિ દિન્નં;
સકેહિ કમ્મેહિ અપાપકેહિ, પુઞ્ઞેહિ મે લદ્ધમિદં મનુઞ્ઞ”ન્તિ.

૬૨૭.“કિં તે વતં કિં પન બ્રહ્મચરિયં, કિસ્સ સુચિણ્ણસ્સ અયં વિપાકો;
પુચ્છન્તિ તં વાણિજા સત્થવાહા, કથં તયા લદ્ધમિદં વિમાન”ન્તિ.

૬૨૮.“મમં પાયાસીતિ અહુ સમઞ્ઞા, રજ્જં યદા કારયિં કોસલાનં;

નત્થિકદિટ્ઠિ કદરિયો પાપધમ્મો, ઉચ્છેદવાદી ચ તદા અહોસિં.

૬૨૯.‘‘સમણો ચ ખો આસિ કુમારકસ્સપો, બહુસ્સુતો ચિત્તકથી ઉળારો;
સો મે તદા ધમ્મકથં અભાસિ, દિટ્ઠિવિસૂકાનિ વિનોદયી મે.

૬૩૦.‘‘તાહં તસ્સ ધમ્મકથં સુણિત્વા, ઉપાસકત્તં પટિદેવયિસ્સં;
પાણાતિપાતા વિરતો અહોસિં, લોકે અદિન્નં પરિવજ્જયિસ્સં;
અમજ્જપો નો ચ મુસા અભાણિં, સકેન દારેન ચ અહોસિ તુટ્ઠો.

૬૩૧.‘‘તં મે વતં તં પન બ્રહ્મચરિયં, તસ્સ સુચિણ્ણસ્સ અયં વિપાકો;
તેહેવ કમ્મેહિ અપાપકેહિ, પુઞ્ઞેહિ મે લદ્ધમિદં વિમાન’’ન્તિ.

૬૩૨.‘‘સચ્ચં કિરાહંસુ નરા સપઞ્ઞા, અનઞ્ઞથા વચનં પણ્ડિતાનં;
યહિં યહિં ગચ્છતિ પુઞ્ઞકમ્મો, તહિં તહિં મોદતિ કામકામી.

૬૩૩.‘‘યહિં યહિં સોકપરિદ્દવો ચ, વધો ચ બન્ધો ચ પરિક્કિલેસો;
તહિં તહિં ગચ્છતિ પાપકમ્મો, ન મુચ્ચતિ દુગ્ગતિયા કદાચી’’તિ.

૬૩૪.‘‘સમ્મૂળ્હરૂપોવ જનો અહોસિ, અસ્મિં મુહુત્તે કલલીકતોવ;
જનસ્સિમસ્સ તુય્હઞ્ચ કુમાર, અપ્પચ્ચયો કેન નુ ખો અહોસી’’તિ.

૬૩૫.‘‘ઇમે ચ સિરીસવના [ઇમે સિરીસૂપવના ચ (સી॰), ઇમેપિ સિરીસવના ચ (પી॰ ક॰)] તાતા, દિબ્બા ગન્ધા સુરભી સમ્પવન્તિ;
તે સમ્પવાયન્તિ ઇમં વિમાનં, દિવા ચ રત્તો ચ તમં નિહન્ત્વા.

૬૩૬.‘‘ઇમેસઞ્ચ ખો વસ્સસતચ્ચયેન, સિપાટિકા ફલતિ એકમેકા;
માનુસ્સકં વસ્સસતં અતીતં, યદગ્ગે કાયમ્હિ ઇધૂપપન્નો.

૬૩૭.‘‘દિસ્વાનહં વસ્સસતાનિ પઞ્ચ, અસ્મિં વિમાને ઠત્વાન તાતા;
આયુક્ખયા પુઞ્ઞક્ખયા ચવિસ્સં, તેનેવ સોકેન પમુચ્છિતોસ્મી’’તિ.

૬૩૮.‘‘કથં નુ સોચેય્ય તથાવિધો સો, લદ્ધા વિમાનં અતુલં ચિરાય;
યે ચાપિ ખો ઇત્તરમુપપન્ના, તે નૂન સોચેય્યું પરિત્તપુઞ્ઞા’’તિ.

૬૩૯.‘‘અનુચ્છવિં ઓવદિયઞ્ચ મે તં, યં મં તુમ્હે પેય્યવાચં વદેથ;
તુમ્હે ચ ખો તાતા મયાનુગુત્તા, યેનિચ્છકં તેન પલેથ સોત્થિ’’ન્તિ.

૬૪૦.‘‘ગન્ત્વા મયં સિન્ધુસોવીરભૂમિં, ધનત્થિકા ઉદ્દયં પત્થયાના;
યથાપયોગા પરિપુણ્ણચાગા, કાહામ સેરીસમહં ઉળાર’’ન્તિ.

૬૪૧."મા ચેવ સેરીસમહં અકત્થ, સબ્બઞ્ચ વો ભવિસ્સતિ યં વદેથ;
પાપાનિ કમ્માનિ વિવજ્જયાથ, ધમ્માનુયોગઞ્ચ અધિટ્ઠહાથ.

૬૪૨."ઉપાસકો અત્થિ ઇમમ્હિ સઙ્ઘે, બહુસ્સુતો સીલવતૂપપન્નો;
સદ્ધો ચ ચાગી ચ સુપેસલો ચ, વિચક્ખણો સન્તુસિતો મુતીમા.

૬૪૩."સઞ્ઞાનમાનો ન મુસા ભણેય્ય, પરૂપઘાતાય ચ ચેતયેય્ય;
વેભૂતિકં પેસુણં નો કરેય્ય, સણ્હઞ્ચ વાચં સખિલં ભણેય્ય.

૬૪૪."સગારવો સપ્પટિસ્સો વિનીતો, અપાપકો અધિસીલે વિસુદ્ધો;
સો માતરં પિતરઞ્ચાપિ જન્તુ, ધમ્મેન પોસેતિ અરિયવુત્તિ.

૬૪૫."મઞ્ઞે સો માતાપિતૂનં કારણા, ભોગાનિ પરિયેસતિ ન અત્તહેતુ;
માતાપિતૂનઞ્ચ યો અચ્ચયેન, નેક્ખમ્મપોણો ચરિસ્સતિ બ્રહ્મચરિયં.

૬૪૬."ઉજૂ અવઙ્કો અસઠો અમાયો, ન લેસકપ્પેન ચ વોહરેય્ય;
સો તાદિસો સુકતકમ્મકારી, ધમ્મે ઠિતો કિન્તિ લભેથ દુક્ખં.

૬૪૭."તં કારણા પાતુકતોમ્હિ અત્તના, તસ્મા ધમ્મં પસ્સથ વાણિજાસે;
અઞ્ઞત્ર તેનિહ ભસ્મી [ભસ્મિ (સ્યા॰), ભસ્મ (ક॰)] ભવેથ, અન્ધાકુલા વિપ્પનટ્ઠા અરઞ્ઞે;
તં ખિપ્પમાનેન લહું પરેન, સુખો હવે સપ્પુરિસેન સઙ્ગમો"તિ.

૬૪૮."કિં નામ સો કિઞ્ચ કરોતિ કમ્મં, કિં નામધેય્યં કિં પન તસ્સ ગોત્તં;
મયમ્પિ નં દટ્ઠુકામમ્હ યક્ખ, યસ્સાનુકમ્પાય ઇધાગતોસિ;
લાભા હિ તસ્સ યસ્સ તુવં પિહેસી"તિ.

૬૪૯."યો કપ્પકો સમ્ભવનામધેય્યો, ઉપાસકો કોચ્છફલૂપજીવી;
જાનાથ નં તુમ્હાકં પેસિયો સો, મા ખો નં હીળિત્થ સુપેસલો સો"તિ.

૬૫૦."જાનામસે યં ત્વં પવદેસિ યક્ખ, ન ખો નં જાનામ સ એદિસોતિ;
મયમ્પિ નં પૂજયિસ્સામ યક્ખ, સુત્વાન તુય્હં વચનં ઉળાર"ન્તિ.

૬૫૧."યે કેચિ ઇમસ્મિં સત્થે મનુસ્સા, દહરા મહન્તા અથવાપિ મજ્ઝિમા;
સબ્બેવ તે આલમ્બન્તુ વિમાનં, પસ્સન્તુ પુઞ્ઞાનં ફલં કદરિયા"તિ.

૬૫૨.તે તત્થ સબ્બેવ 'અહં પુરે'તિ, તં કપ્પકં તત્થ પુરક્ખત્વા [પુરક્ખિપિત્વા (સી॰)];
સબ્બેવ તે આલમ્બિંસુ વિમાનં, મસક્કસારં વિય વાસવસ્સ.

૬૫૩.તે તત્થ સબ્બેવ 'અહં પુરે'તિ, ઉપાસકત્તં પટિવેદયિંસુ;

પાણાતિપાતા પટિવિરતા અહેસું, લોકે અદિન્નં પરિવજ્જયિંસુ;
અમજ્જપા નો ચ મુસા ભણિંસુ, સકેન દારેન ચ અહેસું તુટ્ઠા.

૬૫૪.તે તત્થ સબ્બેવ ‘અહં પુરે’તિ, ઉપાસકત્તં પટિવેદયિત્વા;
પક્કામિ સત્થો અનુમોદમાનો, યક્ખિદ્ધિયા અનુમતો પુનપ્પુનં.

૬૫૫.ગન્ત્વાન તે સિન્ધુસોવીરભૂમિં, ધનત્થિકા ઉદ્દયં [ઉદય (પી॰ ક॰)] પત્થયાના;
યથાપયોગા પરિપુણ્ણલાભા, પચ્ચાગમું પાટલિપુત્તમક્ખતં.

૬૫૬.ગન્ત્વાન તે સઙ્ઘરં સોત્થિવન્તો, પુત્તેહિ દારેહિ સમઙ્ગિભૂતા;
આનન્દી વિત્તા સુમના પતીતા, અકંસુ સેરીસમહં ઉળારં;
સેરીસકં તે પરિવેણં માપયિંસુ.

૬૫૭.એતાદિસા સપ્પુરિસાન સેવના, મહત્થિકા ધમ્મગુણાન સેવના;
એકસ્સ અત્થાય ઉપાસકસ્સ, સબ્બેવ સત્તા સુખિતા [સુખિનો (પી॰ ક॰)] અહેસુન્તિ.

સેરીસકપેતવત્થુ દુતિયં.

ભાણવારં તતિયં નિટ્ઠિતં.

### ૩. નન્દકપેતવત્થુ

૬૫૮.રાજા પિઙ્ગલકો નામ, સુરટ્ઠાનં અધિપતિ અહુ;
મોરિયાનં ઉપટ્ઠાનં ગન્ત્વા, સુરટ્ઠં પુનરાગમા.

૬૫૯.ઉણ્હે મજ્ઝન્હિકે [મજ્ઝન્તિકે (સબ્બત્થ)] કાલે, રાજા પઙ્કં [વઙ્કં (ક॰)] ઉપાગમિ;
અદ્દસ મગ્ગં રમણીયં, પેતાનં તં વણ્ણુપથં [વણ્ણનાપથં (સી॰ સ્યા॰)].

૬૬૦.સારથિં આમન્તયી રાજા –
“અયં મગ્ગો રમણીયો, ખેમો સોવત્થિકો સિવો;
ઇમિના સારથિ યામ, સુરટ્ઠાનં સન્તિકે ઇતો”.

૬૬૧.તેન પાયાસિ સોરટ્ઠો, સેનાય ચતુરઙ્ગિનિયા;
ઉબ્બિગ્ગરૂપો પુરિસો, સોરટ્ઠં એતદબ્રવિ.

૬૬૨.“કુમ્મગ્ગં પટિપન્નમ્હા, ભિંસનં લોમહંસનં;
પુરતો દિસ્સતિ મગ્ગો, પચ્છતો ચ ન દિસ્સતિ.

૬૬૩.“કુમ્મગ્ગં પટિપન્નમ્હા, યમપુરિસાન સન્તિકે;
અમાનુસો વાયતિ ગન્ધો, ઘોસો સુય્યતિ [સૂયતિ (સી॰ સ્યા॰)] દારુણો”.

૬૬૪.સંવિગ્ગો રાજા સોરટ્ઠો, સારથિં એતદબ્રવિ;
“કુમ્મગ્ગં પટિપન્નમ્હા, ભિંસનં લોમહંસનં;
પુરતો દિસ્સતિ મગ્ગો, પચ્છતો ચ ન દિસ્સતિ.

૬૬૫.“કુમ્મગ્ગં પટિપન્નમ્હા, યમપુરિસાન સન્તિકે;
અમાનુસો વાયતિ ગન્ધો, ઘોસો સુય્યતિ દારુણો”.

૬૬૬.હત્થિક્ખન્ધં સમારુય્હ, ઓલોકેન્તો ચતુદ્દિસં [ચતુદ્દિસ્સા (ક॰)];
અદ્દસ નિગ્રોધં રમણીયં [રુક્ખં નિગ્રોધં (સ્યા॰ ક॰)], પાદપં છાયાસમ્પન્નં;
નીલબ્ભવણ્ણસદિસં, મેઘવણ્ણસિરીનિભં.

૬૬૭.સારથિં આમન્તયી રાજા, “કિં એસો દિસ્સતિ બ્રહા;
નીલબ્ભવણ્ણસદિસો, મેઘવણ્ણસિરીનિભો”.

૬૬૮.“નિગ્રોધો સો મહારાજ, પાદપો છાયાસમ્પન્નો;
નીલબ્ભવણ્ણસદિસો , મેઘવણ્ણસિરીનિભો”.

૬૬૯.તેન પાયાસિ સોરટ્ઠો, યેન સો દિસ્સતે બ્રહા;
નીલબ્ભવણ્ણસદિસો, મેઘવણ્ણસિરીનિભો.

૬૭૦.હત્થિક્ખન્ધતો ઓરુય્હ, રાજા રુક્ખં ઉપાગમિ;
નિસીદિ રુક્ખમૂલસ્મિં, સામચ્ચો સપરિજ્જનો;
પૂરં પાનીયસરકં, પૂવે વિત્તે ચ અદ્દસ.

૬૭૧.પુરિસો ચ દેવવણ્ણી, સબ્બાભરણભૂસિતો;
ઉપસઙ્કમિત્વા રાજાનં, સોરટ્ઠં એતદબ્રવિ.

૬૭૨.“સ્વાગતં તે મહારાજ, અથો તે અદુરાગતં;
પિવતુ દેવો પાનીયં, પૂવે ખાદ અરિન્દમ”.

૬૭૩.પિવિત્વા રાજા પાનીયં, સામચ્ચો સપરિજ્જનો;
પૂવે ખાદિત્વા પિત્વા ચ, સોરટ્ઠો એતદબ્રવિ.

૬૭૪.“દેવતા નુસિ ગન્ધબ્બો, અદુ સક્કો પુરિન્દદો;
અજાનન્તા તં પુચ્છામ, કથં જાનેમુ તં મય”ન્તિ.

૬૭૫.“નામ્હિ દેવો ન ગન્ધબ્બો, નાપિ [નમ્હિ (ક॰)] સક્કો પુરિન્દદો;
પેતો અહં મહારાજ, સુરટ્ઠા ઇધ માગતો”તિ.

૬૭૬.“કિંસીલો કિંસમાચારો, સુરટ્ઠસ્મિં પુરે તુવં;
કેન તે બ્રહ્મચરિયેન, આનુભાવો અયં તવા”તિ.

૬૭૭.“તં સુણોહિ મહારાજ, અરિન્દમ રટ્ઠવટ્ઠન;
અમચ્ચા પારિસજ્જા ચ, બ્રાહ્મણો ચ પુરોહિતો.

૬૭૮.“સુરટ્ઠસ્મિં અહં દેવ, પુરિસો પાપચેતસો;
મિચ્છાદિટ્ઠિ ચ દુસ્સીલો, કદરિયો પરિભાસકો.

૬૭૯.“‘દદન્તાનં કરોન્તાનં, વારયિસ્સં બહુજ્જનં;
અઞ્ઞેસં દદમાનાનં, અન્તરાયકરો અહં.

૬૮૦.“‘વિપાકો નત્થિ દાનસ્સ, સંયમસ્સ કુતો ફલં;
નત્થિ આચરિયો નામ, અદન્તં કો દમેસ્સતિ.

૬૮૧.“‘સમતુલ્યાનિ ભૂતાનિ, કુતો [કુલે (સ્યા॰ ક॰)] જેટ્ઠાપચાયિકો;
નત્થિ બલં વીરિયં વા, કુતો ઉટ્ઠાનપોરિસં.

૬૮૨.“‘નત્થિ દાનફલં નામ, ન વિસોધેતિ વેરિનં;
લદ્ધેય્યં લભતે મચ્ચો, નિયતિપરિણામજં [પરિણામજા (સી॰ ક॰)].

૬૮૩.“‘નત્થિ માતા પિતા ભાતા, લોકો નત્થિ ઇતો પરં;
નત્થિ દિન્નં નત્થિ હુતં, સુનિહિતં ન વિજ્જતિ.

૬૮૪.“‘યોપિ હનેય્ય પુરિસં, પરસ્સ છિન્દતે [પુરિસસ્સ છિન્દે (સ્યા॰ ક॰)] સિરં;
ન કોચિ કઞ્ચિ હનતિ, સત્તન્નં વિવરમન્તરે.

૬૮૫.“‘અચ્છેજ્જાભેજ્જો હિ [ભેજ્જો (સી॰), અભેજ્જો (સ્યા॰), ભેજ્જાસિ (ક॰)] જીવો, અટ્ઠંસો ગુળપરિમણ્ડલો;
યોજનાનં સતં પઞ્ચ, કો જીવં છેત્તુમરહતિ.

૬૮૬.“‘યથા સુત્તગુળે ખિત્તે, નિબ્બેઠેન્તં પલાયતિ;
એવમેવ ચ સો જીવો, નિબ્બેઠેન્તો પલાયતિ.

૬૮૭.“‘યથા ગામતો નિક્ખમ્મ, અઞ્ઞં ગામં પવિસતિ;
એવમેવ ચ સો જીવો, અઞ્ઞં બોન્દિં પવિસતિ.

૬૮૮.“‘યથા ગેહતો નિક્ખમ્મ, અઞ્ઞં ગેહં પવિસતિ;
એવમેવ ચ સો જીવો, અઞ્ઞં બોન્દિં પવિસતિ.

૬૮૯.‘‘‘ચુલ્લાસીતિ [ચુળાસીતિ (સી॰ સ્યા॰ ક॰)] મહાકપ્પિનો [મહાકપ્પુનો (સી॰)], સતસહસ્સાનિ હિ;
યે બાલા યે ચ પણ્ડિતા, સંસારં ખેપયિત્વાન;
દુક્ખસ્સન્તં કરિસ્સરે.

૬૯૦.‘‘‘મિતાનિ સુખદુક્ખાનિ, દોણેહિ પિટકેહિ ચ;
જિનો સબ્બં પજાનાતિ’, સમ્મૂળ્હા ઇતરા પજા.

૬૯૧.‘‘એવંદિટ્ઠિ પુરે આસિં, સમ્મૂળ્હો મોહપારુતો;
મિચ્છાદિટ્ઠિ ચ દુસ્સીલો, કદરિયો પરિભાસકો.

૬૯૨.‘‘ઓરં મે છહિ માસેહિ, કાલઙ્કિરિયા ભવિસ્સતિ;
એકન્તકટુકં ઘોરં, નિરયં પપતિસ્સહં.

૬૯૩[પે॰ વ॰ ૭૦] ‘‘ચતુક્કણ્ણં ચતુદ્વારં, વિભત્તં ભાગસો મિતં;
અયોપાકારપરિયન્તં, અયસા પટિકુજ્જિતં.

૬૯૪[પે॰ વ॰ ૭૧] ‘‘તસ્સ અયોમયા ભૂમિ, જલિતા તેજસા યુતા;
સમન્તા યોજનસતં, ફરિત્વા તિટ્ઠતિ સબ્બદા.

૬૯૫.‘‘વસ્સાનિ સતસહસ્સાનિ, ઘોસો સુય્યતિ તાવદે;
લક્ખો એસો મહારાજ, સતભાગવસ્સકોટિયો.

૬૯૬.‘‘કોટિસતસહસ્સાનિ , નિરયે પચ્ચરે જના;
મિચ્છાદિટ્ઠી ચ દુસ્સીલા, યે ચ અરિયૂપવાદિનો.

૬૯૭.‘‘તત્થાહં દીઘમદ્ધાનં, દુક્ખં વેદિસ્સ વેદનં;
ફલં પાપસ્સ કમ્મસ્સ, તસ્મા સોચામહં ભુસં.

૬૯૮.‘‘તં સુણોહિ મહારાજ, અરિન્દમ રટ્ઠવદ્ધન;
ધીતા મય્હં મહારાજ, ઉત્તરા ભદ્દમત્થુ તે.

૬૯૯.‘‘કરોતિ ભદ્દકં કમ્મં, સીલેસુપોસથે રતા;
સઞ્ઞતા સંવિભાગી ચ, વદઞ્ઞૂ વીતમચ્છરા.

૭૦૦.‘‘અખણ્ડકારી સિક્ખાય, સુણ્હા પરકુલેસુ ચ;
ઉપાસિકા સક્યમુનિનો, સમ્બુદ્ધસ્સ સિરીમતો.

૭૦૧.‘‘ભિક્ખુ ચ સીલસમ્પન્નો, ગામં પિણ્ડાય પાવિસિ;
ઓક્ખિત્તચક્ખુ સતિમા, ગુત્તદ્વારો સુસંવુતો.

૭૦૨.“સપદાનં ચરમાનો, અગમા તં નિવેસનં;
‘તમદ્દસ મહારાજ, ઉત્તરા ભદ્દમત્થુ તે’.

૭૦૩.“પૂરં પાનીયસરકં, પૂવે વિત્તે ચ સા અદા;
‘પિતા મે કાલઙ્કતો, ભન્તે તસ્સેતં ઉપકપ્પતુ’.

૭૦૪.“સમનન્તરાનુદ્દિટ્ઠે, વિપાકો ઉદપજ્જથ;
ભુઞ્જામિ કામકામીહં, રાજા વેસ્સવણો યથા.

૭૦૫.“તં સુણોહિ મહારાજ, અરિન્દમ રટ્ઠવડ્ઢન;
સદેવકસ્સ લોકસ્સ, બુદ્ધો અગ્ગો પવુચ્ચતિ;
તં બુદ્ધં સરણં ગચ્છ, સપુત્તદારો અરિન્દમ.

૭૦૬.“અટ્ઠઙ્ગિકેન મગ્ગેન, ફુસન્તિ અમતં પદં;
તં ધમ્મં સરણં ગચ્છ, સપુત્તદારો અરિન્દમ.

૭૦૭.“ચત્તારો ચ પટિપન્ના [મગ્ગપટિપન્ના (સી॰ સ્યા॰)], ચત્તારો ચ ફલે ઠિતા;
એસ સઙ્ઘો ઉજુભૂતો, પઞ્ઞાસીલસમાહિતો;
તં સઙ્ઘં સરણં ગચ્છ, સપુત્તદારો અરિન્દમ.

૭૦૮.“પાણાતિપાતા વિરમસ્સુ ખિપ્પં, લોકે અદિન્નં પરિવજ્જયસ્સુ;
અમજ્જપો મા ચ મુસા અભાણી, સકેન દારેન ચ હોહિ તુટ્ઠો”તિ.

૭૦૯.“અત્થકામોસિ મે યક્ખ, હિતકામોસિ દેવતે;
કરોમિ તુય્હં વચનં, ત્વંસિ આચરિયો મમ.

૭૧૦.“ઉપેમિ સરણં બુદ્ધં, ધમ્મઞ્ચાપિ અનુત્તરં;
સઙ્ઘઞ્ચ નરદેવસ્સ, ગચ્છામિ સરણં અહં.

૭૧૧.“પાણાતિપાતા વિરમામિ ખિપ્પં, લોકે અદિન્નં પરિવજ્જયામિ;
અમજ્જપો નો ચ મુસા ભણામિ, સકેન દારેન ચ હોમિ તુટ્ઠો.

૭૧૨.“ઓફુણામિ [ઓપુણામિ (સી॰), ઓફુનામિ (સ્યા॰ ક॰), ઓપુનામિ (?)] મહાવાતે, નદિયા સીઘગામિયા;
વમામિ પાપિકં દિટ્ઠિં, બુદ્ધાનં સાસને રતો”.

૭૧૩ઇદં વત્વાન સોરટ્ઠો, વિરમિત્વા પાપદસ્સના [પાપદસ્સનં (સ્યા॰ ક॰)];
નમો ભગવતો કત્વા, પામોક્ખો રથમારુહીતિ.

નન્દકપેતવત્થુ તતિયં.

## ૪. રેવતીપેતવત્થુ

૭૧૪[વિ॰ વ॰ ૮૬૩] ‘‘ઉટ્ઠેહિ રેવતે સુપાપધમ્મે, અપારુતદ્વારે અદાનસીલે;
નેસ્સામ તં યત્થ થુનન્તિ દુગ્ગતા, સમપ્પિતા [સમજ્જતા (સી॰)] નેરયિકા દુખેના’’તિ.

૭૧૫ઇચ્ચેવ [ઇચ્ચેવં (સ્યા॰ ક॰)] વત્વાન યમસ્સ દૂતા, તે દ્વે યક્ખા લોહિતક્ખા બ્રહન્તા;
પચ્ચેકબાહાસુ ગહેત્વા રેવતં, પક્કામયું દેવગણસ્સ સન્તિકે.

૭૧૬.‘‘આદિચ્ચવણ્ણં રુચિરં પભસ્સરં, બ્યમ્હં સુભં કઞ્ચનજાલછન્નં;
કસ્સેતમાકિણ્ણજનં વિમાનં, સુરિયસ્સ રંસીરિવ જોતમાનં.

૭૧૭.‘‘નારીગણા ચન્દનસારલિત્તા [ચન્દનસારાનુલિત્તા (સ્યા॰)], ઉભતો વિમાનં ઉપસોભયન્તિ;
તં દિસ્સતિ સુરિયસમાનવણ્ણં, કો મોદતિ સગ્ગપત્તો વિમાને’’તિ.

૭૧૮.‘‘બારાણસિયં નન્દિયો નામાસિ, ઉપાસકો અમચ્છરી દાનપતિ વદઞ્ઞૂ;
તસ્સેતમાકિણ્ણજનં વિમાનં, સુરિયસ્સ રંસીરિવ જોતમાનં.

૭૧૯.‘‘નારીગણા ચન્દનસારલિત્તા, ઉભતો વિમાનં ઉપસોભયન્તિ;
તં દિસ્સતિ સુરિયસમાનવણ્ણં, સો મોદતિ સગ્ગપત્તો વિમાને’’તિ.

૭૨૦.‘‘નન્દિયસ્સાહં ભરિયા, અગારિની સબ્બકુલસ્સ ઇસ્સરા;
ભત્તુ વિમાને રમિસ્સામિ દાનહં, ન પત્થયે નિરયદસ્સનાયા’’તિ.

૭૨૧.‘‘એસો તે નિરયો સુપાપધમ્મે, પુઞ્ઞં તયા અકતં જીવલોકે;
ન હિ મચ્છરી રોસકો પાપધમ્મો, સગ્ગૂપગાનં લભતિ સહબ્યત’’ન્તિ.

૭૨૨.‘‘કિં નુ ગૂથઞ્ચ મુત્તઞ્ચ, અસુચી પટિદિસ્સતિ;
દુગ્ગન્ધં કિમિદં મીળ્હં, કિમેતં ઉપવાયતી’’તિ.

૭૨૩.‘‘એસ સંસવકો નામ, ગમ્ભીરો સતપોરિસો;
યત્થ વસ્સસહસ્સાનિ, તુવં પચ્ચસિ રેવતે’’તિ.

૭૨૪.‘‘કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કેન સંસવકો લદ્ધો, ગમ્ભીરો સતપોરિસો’’તિ.

૭૨૫.‘‘સમણે બ્રાહ્મણે ચાપિ, અઞ્ઞે વાપિ વનિબ્બકે;
મુસાવાદેન વઞ્ચેસિ, તં પાપં પકતં તયા.

૭૨૬.“તેન સંસવકો લદ્ધો, ગમ્ભીરો સતપોરિસો;
તત્થ વસ્સસહસ્સાનિ, તુવં પચ્ચસિ રેવતે.

૭૨૭.“હત્થેપિ છિન્દન્તિ અથોપિ પાદે, કણ્ણેપિ છિન્દન્તિ અથોપિ નાસં;
અથોપિ કાકોળગણા સમેચ્ચ, સઙ્ગમ્મ ખાદન્તિ વિફન્દમાન”ન્તિ.

૭૨૮.“સાધુ ખો મં પટિનેથ, કાહામિ કુસલં બહું;
દાનેન સમચરિયાય, સંયમેન દમેન ચ;
યં કત્વા સુખિતા હોન્તિ, ન ચ પચ્છાનુતપ્પરે”તિ.

૭૨૯.“પુરે તુવં પમજ્જિત્વા, ઇદાનિ પરિદેવસિ;
સયં કતાનં કમ્માનં, વિપાકં અનુભોસ્સસી”તિ.

૭૩૦.“કો દેવલોકતો મનુસ્સલોકં, ગન્ત્વાન પુટ્ઠો મે એવં વદેય્ય;
‘નિક્ખિત્તદણ્ડેસુ દદાથ દાનં, અચ્છાદનં સેય્ય [સયન (સી॰)] મથન્નપાનં;
ન હિ મચ્છરી રોસકો પાપધમ્મો, સગ્ગૂપગાનં લભતિ સહબ્યતં’.

૭૩૧.“સાહં નૂન ઇતો ગન્ત્વા, યોનિં લદ્ધાન માનુસિં;
વદઞ્ઞૂ સીલસમ્પન્ના, કાહામિ કુસલં બહું;
દાનેન સમચરિયાય, સંયમેન દમેન ચ.

૭૩૨.“આરામાનિ ચ રોપિસ્સં, દુગ્ગે સઙ્કમનાનિ ચ;
પપઞ્ચ ઉદપાનઞ્ચ, વિપ્પસન્નેન ચેતસા.

૭૩૩.“ચાતુદ્દસિં પઞ્ચદસિં, યા ચ પક્ખસ્સ અટ્ઠમી;
પાટિહારિયપક્ખઞ્ચ, અટ્ઠઙ્ગસુસમાગતં.

૭૩૪.“ઉપોસથં ઉપવસિસ્સં, સદા સીલેસુ સંવુતા;
ન ચ દાને પમજ્જિસ્સં, સામં દિટ્ઠમિદં મયા”તિ.

૭૩૫ઇચ્ચેવં વિપ્પલપન્તિં, ફન્દમાનં તતો તતો;
ખિપિંસુ નિરયે ઘોરે, ઉદ્ધંપાદં અવંસિરં.

૭૩૬.“અહં પુરે મચ્છરિની અહોસિં, પરિભાસિકા સમણબ્રાહ્મણાનં;
વિતથેન ચ સામિકં વઞ્ચયિત્વા, પચ્ચામહં નિરયે ઘોરરૂપે”તિ.

રેવતીપેતવત્થુ ચતુત્થં.

### ૫. ઉચ્છુપેતવત્થુ

૭૩૭.“ઇદં મમ ઉચ્છુવનં મહન્તં, નિબ્બત્તતિ પુઞ્ઞફલં અનપ્પકં;
તં દાનિ મે ન [ન દાનિ મે તં (સી॰ ક॰)] પરિભોગમેતિ, આચિક્ખ ભન્તે કિસ્સ અયં વિપાકો.

૭૩૮.“હઞ્ઞામિ [વિહઞ્ઞામિ (ક॰)] ખજ્જામિ ચ વાયમામિ, પરિસક્કામિ પરિભુઞ્જિતું કિઞ્ચિ;
સ્વાહં છિન્નથામો કપણો લાલપામિ, કિસ્સ [કિસ્સસ્સ (સી॰), કિસ્સસ્સુ (?)] કમ્મસ્સ અયં વિપાકો.

૭૩૯.“વિઘાતો ચાહં પરિપતામિ છમાયં, પરિવત્તામિ વારિચરોવ ઘમ્મે;
રુદતો ચ મે [દુરતો ચ મે (સ્યા॰ ક॰)] અસ્સુકા નિગ્ગલન્તિ, આચિક્ખ ભન્તે કિસ્સ અયં વિપાકો.
૭૪૦.“છાતો કિલન્તો ચ પિપાસિતો ચ, સન્તસ્સિતો સાતસુખં ન વિન્દે;
પુચ્છામિ તં એતમત્થં ભદન્તે, કથં નુ ઉચ્છુપરિભોગં લભેય્ય”ન્તિ.

૭૪૧.“પુરે તુવં કમ્મમકાસિ અત્તના, મનુસ્સભૂતો પુરિમાય જાતિયા;
અહઞ્ચ તં એતમત્થં વદામિ, સુત્વાન ત્વં એતમત્થં વિજાન.

૭૪૨.“ઉચ્છું તુવં ખાદમાનો પયાતો, પુરિસો ચ તે પિટ્ઠિતો અન્વગચ્છિ;
સો ચ તં પચ્ચાસન્તો કથેસિ, તસ્સ તુવં ન કિઞ્ચિ આલપિત્થ.

૭૪૩.“સો ચ તં અભણન્તં અયાચિ, ‘દેહય્ય ઉચ્છુ’ન્તિ ચ તં અવોચ;
તસ્સ તુવં પિટ્ઠિતો ઉચ્છું અદાસિ, તસ્સેતં કમ્મસ્સ અયં વિપાકો.

૭૪૪.“ઇઙ્ઘ ત્વં ગન્ત્વાન પિટ્ઠિતો ગણ્હેય્યાસિ [ઇઙ્ઘ ત્વં પિટ્ઠિતો ગણ્હ ઉચ્છું (સી॰)], ગહેત્વાન તં ખાદસ્સુ યાવદત્થં;
તેનેવ ત્વં અત્તમનો ભવિસ્સસિ, હટ્ઠો ચુદગ્ગો ચ પમોદિતો ચા”તિ.

૭૪૫.ગન્ત્વાન સો પિટ્ઠિતો અગ્ગહેસિ, ગહેત્વાન તં ખાદિ યાવદત્થં;
તેનેવ સો અત્તમનો અહોસિ, હટ્ઠો ચુદગ્ગો ચ પમોદિતો ચાતિ.

ઉચ્છુપેતવત્થુ પઞ્ચમં.

## ૬. કુમારપેતવત્થુ

૭૪૬.“સાવત્થિ નામ નગરં, હિમવન્તસ્સ પસ્સતો;
તત્થ આસું દ્વે કુમારા, રાજપુત્તાતિ મે સુતં.

૭૪૭.“સમ્મત્તા [પમત્તા (ક॰)] રજનીયેસુ, કામસ્સાદાભિનન્દિનો;
પચ્ચુપ્પન્નસુખે ગિદ્ધા, ન તે પસ્સિંસુનાગતં.

૭૪૮.“તે ચુતા ચ મનુસ્સત્તા, પરલોકં ઇતો ગતા;
તેધ ઘોસેન્ત્યદિસ્સન્તા, પુબ્બે દુક્કટમત્તનો.

૭૪૯.‘‘બહૂસુ વત [બહુસ્સુતેસુ (સી॰ ક॰)] સન્તેસુ, દેય્યધમ્મે ઉપટ્ઠિતે;
નાસક્ખિમ્હા ચ અત્તાનં, પરિત્તં કાતું સુખાવહં.

૭૫૦.‘‘કિં તતો પાપકં અસ્સ, યં નો રાજકુલા ચુતા;
ઉપપન્ના પેત્તિવિસયં, ખુપ્પિપાસસમપ્પિતા [ખુપ્પિપાસાસમપ્પિતા (સી॰ પી॰)].

૭૫૧.‘‘સામિનો ઇધ હુત્વાન, હોન્તિ અસામિનો તહિં;
ભમન્તિ [ચરન્તિ (સી॰ પી॰), મરન્તિ (સ્યા॰)] ખુપ્પિપાસાય, મનુસ્સા ઉન્નતોનતા.

૭૫૨.‘‘એતમાદીનવં ઞત્વા, ઇસ્સરમદસમ્ભવં;
પહાય ઇસ્સરમદં, ભવે સગ્ગગતો નરો;
કાયસ્સ ભેદા સપ્પઞ્ઞો, સગ્ગં સો ઉપપજ્જતી’’તિ.

કુમારપેતવત્થુ છટ્ઠં.

### ૭. રાજપુત્તપેતવત્થુ

૭૫૩.પુબ્બે કતાનં કમ્માનં, વિપાકો મથયે મનં;
રૂપે સદ્દે રસે ગન્ધે, ફોટ્ઠબ્બે ચ મનોરમે.

૭૫૪.નચ્ચં ગીતં રતિં ખિડ્ડં, અનુભુત્વા અનપ્પકં;
ઉય્યાને પરિચરિત્વા, પવિસન્તો ગિરિબ્બજં.

૭૫૫.ઇસિં સુનેત્ત [સુનિત (ક॰)] મદ્દક્ખિ, અત્તદન્તં સમાહિતં;
અપ્પિચ્છં હિરિસમ્પન્નં, ઉઞ્છે પત્તગતે રતં.

૭૫૬.હત્થિક્ખન્ધતો ઓરુય્હ, લદ્ધા ભન્તેતિ ચાબ્રવિ;
તસ્સ પત્તં ગહેત્વાન, ઉચ્ચં પગ્ગય્હ ખત્તિયો.

૭૫૭.થણ્ડિલે પત્તં ભિન્દિત્વા, હસમાનો અપક્કમિ;
‘‘રઞ્ઞો કિતવસ્સાહં પુત્તો, કિં મં ભિક્ખુ કરિસ્સસિ’’.

૭૫૮.તસ્સ કમ્મસ્સ ફરુસસ્સ, વિપાકો કટુકો અહુ;
યં રાજપુત્તો વેદેસિ, નિરયમ્હિ સમપ્પિતો.

૭૫૯.છળેવ ચતુરાસીતિ, વસ્સાનિ નવુતાનિ ચ;
ભુસં દુક્ખં નિગચ્છિત્થો, નિરયે કતકિબ્બિસો.

૭૬૦.ઉત્તાનોપિ ચ પચ્ચિત્થ, નિકુજ્જો વામદક્ખિણો;
ઉદ્ધંપાદો ઠિતો ચેવ, ચિરં બાલો અપચ્ચથ.

૭૬૧.બહૂનિ વસ્સસહસ્સાનિ, પૂગાનિ નહુતાનિ ચ;
ભુસં દુક્ખં નિગચ્છિત્થો, નિરયે કતકિબ્બિસો.

૭૬૨.એતાદિસં ખો કટુકં, અપ્પદુટ્ઠપ્પદોસિનં;
પચ્ચન્તિ પાપકમ્મન્તા, ઇસિમાસજ્જ સુબ્બતં.

૭૬૩.સો તત્થ બહુવસ્સાનિ, વેદયિત્વા બહું દુખં;
ખુપ્પિપાસહતો નામ [ખુપ્પિપાસાહતો નામ (સી॰ પી)], પેતો આસિ તતો ચુતો.

૭૬૪.એતમાદીનવં ઞત્વા [દિસ્વા (સી॰)], ઇસ્સરમદસમ્ભવં;
પહાય ઇસ્સરમદં, નિવાતમનુવત્તયે.

૭૬૫.દિટ્ઠેવ ધમ્મે પાસંસો, યો બુદ્ધેસુ સગારવો;
કાયસ્સ ભેદા સપ્પઞ્ઞો, સગ્ગં સો ઉપપજ્જતીતિ.

રાજપુત્તપેતવત્થુ સત્તમં.

### ૮. ગૂથખાદકપેતવત્થુ

૭૬૬.‘‘ગૂથકૂપતો ઉગ્ગન્ત્વા, કો નુ દીનો પતિટ્ઠસિ [દીનો હિ તિટ્ઠસિ (સી॰)];
નિસ્સંસયં પાપકમ્મન્તો, કિં નુ સદ્દહસે તુવ’’ન્તિ.

૭૬૭.‘‘અહં ભદન્તે પેતોમ્હિ, દુગ્ગતો યમલોકિકો;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતો’’.

૭૬૮.‘‘કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, ઇદં દુક્ખં નિગચ્છસી’’તિ.

૭૬૯.‘‘અહુ આવાસિકો મય્હં, ઇસ્સુકી કુલમચ્છરી;
અજ્ઝોસિતો મય્હં ઘરે, કદરિયો પરિભાસકો.

૭૭૦.‘‘તસ્સાહં વચનં સુત્વા, ભિક્ખવો પરિભાસિસં;
તસ્સ કમ્મવિપાકેન, પેતલોકં ઇતો ગતો’’તિ.

૭૭૧.‘‘અમિત્તો મિત્તવણ્ણેન, યો તે આસિ કુલૂપકો;
કાયસ્સ ભેદા દુપ્પઞ્ઞો, કિં નુ પેચ્ચ ગતિં ગતો’’તિ.

૭૭૨.‘‘તસ્સેવાહં પાપકમ્મસ્સ, સીસે તિટ્ઠામિ મત્થકે;
સો ચ પરવિસયં પત્તો, મમેવ પરિચારકો.

૭૭૩.“યં ભદન્તે હદન્તઞ્ઞે, એતં મે હોતિ ભોજનં;
અહઞ્ચ ખો યં હદામિ, એતં સો ઉપજીવતી”તિ.

ગૂથખાદકપેતવત્થુ અટ્ઠમં.

### ૯. ગૂથખાદકપેતિવત્થુ

૭૭૪.“ગૂથકૂપતો ઉગ્ગન્ત્વા, કા નુ દીના પતિટ્ઠસિ;
નિસ્સંસયં પાપકમ્મન્તા, કિં નુ સદ્દહસે તુવ”ન્તિ.

૭૭૫.“અહં ભદન્તે પેતીમ્હિ, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૭૭૬.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, ઇદં દુક્ખં નિગચ્છસી”તિ.

૭૭૭.“અહુ આવાસિકો મય્હં, ઇસ્સુકી કુલમચ્છરી;
અજ્ઝોસિતો મય્હં ઘરે, કદરિયો પરિભાસકો.

૭૭૮.“તસ્સાહં વચનં સુત્વા, ભિક્ખવો પરિભાસિસં;
તસ્સ કમ્મવિપાકેન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૭૭૯.“અમિત્તો મિત્તવણ્ણેન, યો તે આસિ કુલૂપકો;
કાયસ્સ ભેદા દુપ્પઞ્ઞો, કિં નુ પેચ્ચ ગતિં ગતો”તિ.

૭૮૦.“તસ્સેવાહં પાપકમ્મસ્સ, સીસે તિટ્ઠામિ મત્થકે;
સો ચ પરવિસયં પત્તો, મમેવ પરિચારકો.

૭૮૧.“યં ભદન્તે હદન્તઞ્ઞે, એતં મે હોતિ ભોજનં;
અહઞ્ચ ખો યં હદામિ, એતં સો ઉપજીવતી”તિ.

ગૂથખાદકપેતિવત્થુ નવમં.

### ૧૦. ગણપેતવત્થુ

૭૮૨.“નગ્ગા દુબ્બણ્ણરૂપાત્થ, કિસા ધમનિસન્થતા;
ઉપ્ફાસુલિકા [ઉપ્પાસુળિકા (ક॰)] કિસિકા, કે નુ તુમ્હેત્થ મારિસા”તિ.

૭૮૩.“મયં ભદન્તે પેતામ્હા, દુગ્ગતા યમલોકિકા;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૭૮૪.“કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, પેતલોકં ઇતો ગતા”તિ.

૭૮૫.“અનાવટેસુ તિત્થેસુ, વિચિનિમ્હદ્ધમાસકં;
સન્તેસુ દેય્યધમ્મેસુ, દીપં નાકમ્હ અત્તનો.

૭૮૬.“નદિં ઉપેમ તસિતા, રિત્તકા પરિવત્તતિ;
છાયં ઉપેમ ઉણ્હેસુ, આતપો પરિવત્તતિ.

૭૮૭.“અગ્ગિવણ્ણો ચ નો વાતો, ડહન્તો ઉપવાયતિ;
એતઞ્ચ ભન્તે અરહામ, અઞ્ઞઞ્ચ પાપકં તતો.

૭૮૮.“અપિ યોજનાનિ [અધિયોજનાનિ (સી॰ ક॰)] ગચ્છામ, છાતા આહારગેધિનો;
અલદ્ધાવ નિવત્તામ, અહો નો અપ્પપુઞ્ઞતા.

૭૮૯.“છાતા પમુચ્છિતા ભન્તા, ભૂમિયં પટિસુમ્ભિતા;
ઉત્તાના પટિકિરામ, અવકુજ્જા પતામસે.

૭૯૦.“તે ચ તત્થેવ પતિતા [તત્થ પપહિતા (ક॰)], ભૂમિયં પટિસુમ્ભિતા;
ઉરં સીસઞ્ચ ઘટ્ટેમ, અહો નો અપ્પપુઞ્ઞતા.

૭૯૧.“એતઞ્ચ ભન્તે અરહામ, અઞ્ઞઞ્ચ પાપકં તતો;
સન્તેસુ દેય્યધમ્મેસુ, દીપં નાકમ્હ અત્તનો.

૭૯૨.“તે હિ નૂન ઇતો ગન્ત્વા, યોનિં લદ્ધાન માનુસિં;
વદઞ્ઞૂ સીલસમ્પન્ના, કાહામ કુસલં બહુ”ન્તિ.

ગણપેતવત્થુ દસમં.

**૧૧. પાટલિપુત્તપેતવત્થુ**

૭૯૩.“દિટ્ઠા તયા નિરયા તિરચ્છાનયોનિ,
પેતા અસુરા અથવાપિ માનુસા દેવા; સયમદ્દસ કમ્મવિપાકમત્તનો,
નેસ્સામિ તં પાટલિપુત્તમક્ખતં; તત્થ ગન્ત્વા કુસલં કરોહિ કમ્મં”.

૭૯૪.“અત્થકામોસિ મે યક્ખ, હિતકામોસિ દેવતે;
કરોમિ તુય્હં વચનં, ત્વંસિ આચરિયો મમ.

૭૯૫.“દિટ્ઠા મયા નિરયા તિરચ્છાનયોનિ, પેતા અસુરા અથવાપિ માનુસા દેવા;
સયમદ્દસં કમ્મવિપાકમત્તનો, કાહામિ પુઞ્ઞાનિ અનપ્પકાની”તિ.

પાટલિપુત્તપેતવત્થુ એકાદસમં.

## ૧૨. અમ્બવનપેતવત્થુ

૭૯૬.“અયઞ્ચ તે પોક્ખરણી સુરમ્મા, સમા સુતિત્થા ચ મહોદકા ચ;
સુપુપ્ફિતા ભમરગણાનુકિણ્ણા, કથં તયા લદ્ધા અયં મનુઞ્ઞા.

૭૯૭.“ઇદઞ્ચ તે અમ્બવનં સુરમ્મં, સબ્બોતુકં ધારયતે [ધારયતિ (સ્યા॰ ક॰)] ફલાનિ;
સુપુપ્ફિતં ભમરગણાનુકિણ્ણં, કથં તયા લદ્ધમિદં વિમાનં”.

૭૯૮.“અમ્બપક્કં દકં [અમ્બપક્કોદકં (સી॰ સ્યા॰ પી॰), અમ્બપક્કૂદકં (ક॰)] યાગુ, સીતચ્છાયા મનોરમા;
ધીતાય દિન્નદાનેન, તેન મે ઇધ લબ્ભતિ”.

૭૯૯.“સન્દિટ્ઠિકં કમ્મં એવં [સન્દિટ્ઠિકં એવ (સ્યા॰)] પસ્સથ, દાનસ્સ દમસ્સ સંયમસ્સ વિપાકં;
દાસી અહં અય્યકુલેસુ હુત્વા, સુણિસા હોમિ અગારસ્સ ઇસ્સરા”તિ.

અમ્બવનપેતવત્થુ દ્વાદસમં.

## ૧૩. અક્ખરુક્ખપેતવત્થુ

૮૦૦.“યં દદાતિ ન તં હોતિ, દેથેવ દાનં દત્વા ઉભયં તરતિ;
ઉભયં તેન દાનેન [તેન (ક॰)] ગચ્છતિ, જાગરથ માપમજ્જથા”તિ.

અક્ખરુક્ખપેતવત્થુ તેરસમં.

## ૧૪. ભોગસંહરપેતવત્થુ

૮૦૧.“મયં ભોગે સંહરિમ્હ, સમેન વિસમેન ચ;
તે અઞ્ઞે પરિભુઞ્જન્તિ, મયં દુક્ખસ્સ ભાગિની”તિ.

ભોગસંહરપેતવત્થુ ચુદ્દસમં.

## ૧૫. સેટ્ઠિપુત્તપેતવત્થુ

૮૦૨[જા॰ ૧.૪.૫૪ જાતકેપિ] “સટ્ઠિવસ્સસહસ્સાનિ, પરિપુણ્ણાનિ સબ્બસો;
નિરયે પચ્ચમાનાનં, કદા અન્તો ભવિસ્સતિ”.

૮૦૩[જા॰ ૧.૪.૫૫ જાતકેપિ] “નત્થિ અન્તો કુતો અન્તો, ન અન્તો પટિદિસ્સતિ;
તથા હિ પકતં પાપં, તુય્હં મય્હઞ્ચ મારિસા [મમ તુય્હઞ્ચ મારિસ (સી॰ સ્યા॰ પી॰)].

૮૦૪[જા॰ ૧.૪.૫૩ જાતકેપિ] “દુજ્જીવિતમજીવમ્હ , યે સન્તે ન દદમ્હસે;
સન્તેસુ દેય્યધમ્મેસુ, દીપં નાકમ્હ અત્તનો.

૮૦૫[જા॰ ૧.૪.૫૬ જાતકેપિ] ‘‘સોહં નૂન ઇતો ગન્ત્વા, યોનિં લદ્ધાન માનુસિં;
વદઞ્ઞૂ સીલસમ્પન્નો, કાહામિ કુસલં બહુ’’ન્તિ.

સેટ્ઠિપુત્તપેતવત્થુ પન્નરસમં.

### ૧૬. સટ્ઠિકૂટપેતવત્થુ

૮૦૬.‘‘કિં નુ ઉમ્મત્તરૂપોવ, મિગો ભન્તોવ ધાવસિ;
નિસ્સંસયં પાપકમ્મન્તો [પાપકમ્મં (સ્યા॰ પી॰)], કિં નુ સદ્દાયસે તુવ’’ન્તિ.

૮૦૭.‘‘અહં ભદન્તે પેતોમ્હિ, દુગ્ગતો યમલોકિકો;
પાપકમ્મં કરિત્વાન, પેતલોકં ઇતો ગતો.

૮૦૮.‘‘સટ્ઠિ કૂટસહસ્સાનિ, પરિપુણ્ણાનિ સબ્બસો;
સીસે મય્હં નિપતન્તિ, તે ભિન્દન્તિ ચ મત્થક’’ન્તિ.

૮૦૯.‘‘કિં નુ કાયેન વાચાય, મનસા દુક્કટં કતં;
કિસ્સ કમ્મવિપાકેન, ઇદં દુક્ખં નિગચ્છસિ.

૮૧૦.‘‘સટ્ઠિ કૂટસહસ્સાનિ, પરિપુણ્ણાનિ સબ્બસો;
સીસે તુય્હં નિપતન્તિ, તે ભિન્દન્તિ ચ મત્થક’’ન્તિ.

૮૧૧.‘‘અથદ્દસાસિં સમ્બુદ્ધં, સુનેત્તં ભાવિતિન્દ્રિયં;
નિસિન્નં રુક્ખમૂલસ્મિં, ઝાયન્તં અકુતોભયં.

૮૧૨.‘‘સાલિત્તકપ્પહારેન, ભિન્દિસ્સં તસ્સ મત્થકં;
તસ્સ કમ્મવિપાકેન, ઇદં દુક્ખં નિગચ્છિસં.

૮૧૩.‘‘સટ્ઠિ કૂટસહસ્સાનિ, પરિપુણ્ણાનિ સબ્બસો;
સીસે મય્હં નિપતન્તિ, તે ભિન્દન્તિ ચ [નિપતન્તિ, વો ભિન્દન્તેવ (સી॰ ધમ્મપદટ્ઠકથા)] મત્થક’’ન્તિ.

૮૧૪.‘‘ધમ્મેન તે કાપુરિસ, સટ્ઠિકૂટસહસ્સાનિ, પરિપુણ્ણાનિ સબ્બસો;
સીસે તુય્હં નિપતન્તિ, તે ભિન્દન્તિ ચ મત્થક’’ન્તિ.

સટ્ઠિકૂટપેતવત્થુ સોળસમં.

મહાવગ્ગો ચતુત્થો નિટ્ઠિતો.

તસ્સુદ્દાનં –

અમ્બસક્કરો સેરીસકો, પિઙ્ગલો રેવતિ ઉચ્છુ;

દ્વે કુમારા દુવે ગૂથા, ગણપાટલિઅમ્બવનં.

અક્ખરુક્ખભોગસંહરા, સેટ્ઠિપુત્તસટ્ઠિકૂટા;
ઇતિ સોળસવત્થૂનિ, વગ્ગો તેન પવુચ્ચતિ.

અથ વગ્ગુદ્દાનં –

ઉરગો ઉપરિવગ્ગો, ચૂળમહાતિ ચતુધા;
વત્થૂનિ એકપઞ્ઞાસં, ચતુધા ભાણવારતો.

પેતવત્થુપાળિ નિટ્ઠિતા.